

H4729

quoniam visum colligenda Tempora

apparuit in terra nostra

Vira de Virgine seculi huius

Serris et speculante candidus iste flos
Firmam uti calyhem serui Fidem, et oculi tui semper ad Dominum.

America Septentrionalis.

Romae, sup. pernic.

Blondanoni Scul.

En qua Sylua diu; Fide nunc foecunda; Sebastis. Pontifici Summo Lilia prima dicat.

BIBLIOTHEQUE
de la
DE BOURG-AUX

ex Libr. Collectoris Burgigales

H.4729

**OPUSCULUM
VITÆ,
VIRTUTUM, ET MIRACULORUM
VEN. SERVI DEI
FR. SEBASTIANI
AB APPARITIO**

*Ordinis Min. de Observantia Laici Professi
Prouinciæ Mexicanæ.*

**AUTHORE
FRATRE NICOLAO
PLUMBENSI,**

DIACOVENSI, SEV BOSNENSI EPISCOPO
SANCTISSIMO DOMINO NOSTRO

**INNOCENTIO
PAPÆ XII.
LITATVM.**

Cura, ac sollicitudine R.P.F. Ioannis Fernandez Zejudo, actualis in
Curia Causæ Canonizationis Serui Dei Procuratoris.

ROMÆ, M.DC.XCVI.
Ex Officina Reverendæ Camerae Apostolicæ.

SVPERIORVM PERMISSV.

OPUSCULUM
V. I. T. P. I. C. I. S.
TITON, ET M. I. C. H. A. E. L. I. S.
V. I. T. I. S. E. R. V. I. D. E. I.
E. R. S. E. R. B. A. S. T. I. A. N. I.
A. D. A. B. B. A. T. I. S.
O. R. D. I. N. I. S. M. A. G. I. S. T. R. A. T. I. S.
A. P. O. S. T. O. L. I. C. I. S.
T. R. A. T. I. S. E. N. I. C. O. N. A. O.
P. L. U. M. B. I. N. S. I. S.
A. P. O. S. T. O. L. I. C. I. S. R. O. M. A. N. I. S.
R. O. M. A. N. I. S. R. O. M. A. N. I. S.
I. N. N. O. C. E. N. T. I. O.
P. A. P. A. E. X. I. I.
I. N. T. E. R. V. I. D. E. I. S.
I. N. T. E. R. V. I. D. E. I. S.

FAP 49978

SS.^{MO} CHRISTI VICARIO.

DIVI PETRI APOSTOLORVM PRINCIPIS

In Summo Militantis Ecclesie Pontificatu Vero,
Optimoque Successori,

INNOCENTIO PP. XII.

Vita, Virtutum, & Miraculorum Ven. Serui Dei

FRATRIS SEBASTIANI AB APPARITIO

*Laici Professi Ord. Min. De Obseru. Prouinciæ
Mexicanæ*

SVBMISSISSIMA DEDICATIO.

SANCTISSIME PATER.

QVOD flaccescenti,
& proprio statu iam 1.
per immanes tyrannos
prostrato, relanguenti
quondam Romæ, è fas-

tigio Capitoliij præfaga denuntiaue-
rat Cornix, vt subditur:

Nupèr Tarpeio quo sedit culmine

Est benè non potuit dicere: dixit ERIT.

beatum ipsi post tot atroces his auf-
picata Principatum; quot illa tùm sa-

go, togaque illustrium Politicorum
 vota delusit? quot sublimium Orato-
 rum facundiam fatigauit? quot &
 Philosophorum acutas ratiocinatio-
 nes fefellit? Quùm alij ex Æneadum
 regali profapia, alij ex tot insignium
 Consulum generosa propagine, quẽ
 piam fortium eo fœlicitatis omine,
 qui patrium seruaret honorem, sur-
 rectorum, alijquẽ nonnisi imperato-
 ria tantę molis dominatum authori-
 tate stabiliendum ominarentur; do-
 nec Tarpeio tandem ad Vaticanum
 diuinitus vertice flexo, Diuinus hic,
 quem in Dei Vicaria Maiestate glo-
 riosè S. V. moderatur Principatus, è
 Sacro Petri Solio sole radiantior cali-
 ganti emicuisset orbi; & Romam,
 quæ à robore græca Ρωμὸς etymolo-
 gia, v. plerique autumant, deriuat,
 verè Romam, seu *Robur*, fortitèr, sua-
 uitèrque disponentem cuncta in or-
 be condidisset, & hoc ipso verè ca-

Solin,
 cap. 2.
 Pomp.
 Fest. de
 antiq.
 voc. sig.
 lib. 16.
 Henr.
 Farnes.
 append.
 1. de in-
 terpr.
 verb.

put orbis constituiſſet. Eſtò namque
 ipſa primitùs tanto robore ſuorum,
 ius imperij tellure, & æquore qua-
 quauerſùm protulerit; *minùs tamen eſt,*
 inquit ſuus ille facundiſſimus Prin-
 cept, & Orator, *quod illi bellicus talium la-
 bor ſubdidit, quàm quod pax Chriſtiana ſubiecit.*
 Minùs vtique quidquid tot deuic-
 tarum gentium, regumque earum,
 prænotatis ſolemni triumpho titulis,
 (quos etiam nùm ſua rudera dictant)
 ex Africa, Hiſpania, Iberia, Arme-
 nia, Iudæa, exque Albania, ipſius glo-
 riæ belliger conſciuit Pompeius; quã
 quod diſpoſito ſic cœlitùs eius Prin-
 cipatu, tot regna, ſuo iam confœde-
 rentur Imperio, & per totum orbem
 peruios habeat populos Chriſti fidei
 prædicatio generalis, quos vnus hu-
 iuſcè tenet nunc regimen ciuitatis.
 Minùs longè quidquid, & cuncta-
 bundus ille ſuus Dictator Fabius, nõ
 abſque ipſius eximia laude, primus

S. Leo
 ſerm. 1.
 in Nat.
 ſs. Apo-
 ſtol: Pe-
 tri, &
 Pauli.

rem Romanam, aliorum temeritate
labefactatam, restituendo, & irrecon-
ciliabilem Romani Nominis hostē,
cæteroquin inuictum Annibalem
proterendo, contulit; quàmquod Di-
dascalus suus Christi fidei Dictator
Romanus Pontifex, erutam de luc-
tuofo superstitionum cunctarum,
mancipatu, in perfectam cultus Dei
Veri libertatem asseruerit, & abolito
in ea magisterio erroris, Principatum
erexerit veræ Religionis. Minus pa-
riter quidquid Cæsar quoque suus il-
li toto orbe subegit, Gallia in Pro-
uinciæ forma subacta, Britania eate-
nùs ignota, ad æs, & obfides adacta,
inflata, & repugnante Germania a-
cerrimis cladibus affecta, deditis His-
pania, Ægypto, Alexãdria, Ponto, to-
taq; Africa, & reliquis, in eiusdem tri-
umphos; quãquod huic suo Sacrosan-
cto Principi supernè tradita sint om-
nia Regna mundi, & Claues quoque

Regni Cœlorum. Minùs item quid-
quid sui reliqui ad quodlibet orbis
latus strenuè pro illius gloria attol-
lentes lacertos præstiterunt; quàm,
quod Sanctissimi Patres sui Romani
Pontifices, à Deo super omnem ter-
ram constituti Principes, Diuinam,
authoritatem illam, qua quidquid
soluitur, vel ligatur in terris præiu-
dicata authoritate totum soluitur, &
ligatur in cœlis, ad fines vsque terræ
in omnium salutem prouexerint, &
Primatum Apostolicæ Sedis in ea,
aduersus quoslibet impetitores illius
ineluctabili constantia propugnaue-
rint. Minùs denique quidquid, & il-
li pro fama magnitudinis eius decer-
tantes ediderunt, quos sacer textus
gemino: *quia sunt potentes viribus*, forti-
tudinis encomio collaudat; quàm,
quod eam hi sui Pastores inclyti ad
tantam gloriam sublimarint, vt gens
sancta, populus electus, Ciuitas Sa-

I. Mac:
cap: 8:

cerdotalis, & Regia, per Sacram Beati Petri Sedem effecta, latiùs nunc præfideret religione Diuina, quàm vnquam dominatione terrena.

2. Quidnì igitur: *Minùs est quod illi bellicus labor suorum subdidit, quàm quod pax Christiana subiecit?* Pax Christiana equidem, à qua Roma robur totum duxit, postquam almo Petri Solio subnixa refedit in cultu Numinis Supremi petreæ solidiori firmitate stabilior. *Tanta enim diuinitùs soliditate munita est, ut eam neque hæretica vnquam corrumpere prauitas, nec pagana potuerit superare perfidia.* Pax Christiana utique, quæ robur est Christianorum, & Roma; à qua, velut à capite Diuinum vnionis robur effluit in Christiana membra, ut portæ Inferi non præualeant aduersus eam. Pax Christiana sanè; cuius solius Diuino robore Roma valata, obnoxium sibi reddit vniuersum orbem. Pax Christiana inquam,

quam

S. Leo
serm: 2.
in anni
assump.
sua.

quam Plenipotētes Vicarij illius, qui
eam de cœlorum altitudine detulit,
in omnem terram, & in fines orbis
terrę, tot fidei ministerijs protulerūt,
tot Sanctorum euangelizantium pa-
cem, euangelizantium sempiterna
bona, prædicationibus propagarunt,
tot largitionibus spiritualibus, & tē-
poralibus fouerunt, tot Concilijs in
vnitate Fidei stabiliuerunt, tot lega-
tionibus aluerunt, tot benedictioni-
bus sustinuerunt, tot Spiritus Sancti
Consilij dictarunt, tot proprijs pa-
tientijs ordinarunt, totquē precibus
à tanti boni Datore efflagitarunt.

3. Quam & S. V. ijs cunctis pietatis
officijs, & solertia, quā vix sua ætas ca-
pit, non sine fœlici successu enititur,
instruitque, ac ordinat, vt Principatus
hic pacis, à Diuino S. Sedis Romanę
robore, velut sol à suo polo supere-
minentis fulgore in orbem effusus, per
interpositionem tantæ Sanctitatis,

opacam Mahometi lunam, in eclipticum perpetuò abigat deliquium: Moles quidè̄m hęc fatiùs immortalī Numine, quàm mortalium quouis conamine gignenda; merita tamen S. V. tutò procedunt vtrinq; , vt eam plenipotenti facultate perficiat. Quę vtpotè ipsas quoque naturę affectiones, pernitiòsè publicę utilitati derogantes, tanta virtute cõercere nouit, vt præcella, eaque amplissima propinquitate à se amputata, discordia quęque Christianitatis membrā priuatis cupiditatibus cedendi, causę communis amore, Supremi omnium Capitis, quod est, cogat ad exēplum. O quàm genuinè imbuta illo Christi, non discernentis Vicarium à Discipulo: *Si manus tua, vel pes tuus scandalizat te, abscinde eum, & projice abs te, vtriusque sic munus impleuerit!* Ad mentem planè Magni mei Cõnationalis Hieronymi: *Si ita est quis tibi coniunctus,*

*ut manus, pes, oculus, & est utilis, atque solici-
tus, & acutus ad perspiciendum scandalum
autem tibi facit, melius est, ut & propinquitate
illius, & emolumentis carnalibus careas, nè
dum vis lucrifacere cognatos, & necessarios,
causam habeas ruinarum.*

Lib. 3.
Cóm.
iñc. 18.
Matth:

4. Ecquid autem à tot, tantisque
Heröibus propinquitatis S. V. Dei
Ecclesia sibi metueret? Quorü opes
ad araria regum suppetunt; quorum
opera reges potiora suorum regno-
rum obeunt ministeria; quorum di-
tio in complures principatus propa-
gata, conspicua redditur toti mundo;
quorum omnigena virtus in Museo
Christiani Splendoris, candet pieta-
te morum, rutilat præclarorum gloria
gestorum, triumphat puritate amo-
rum, luxum frænât voluptatum, per-
fidiam proculcat animorum, affectus
proborum ad seria, velut Citharedo
permouet melo, dulciloqujs calamos
flaibus vrget, & in qualibet facultate

libris heroica mandat. Quosque ob hoc, utpote tantę Virtutis Alumnos, cæteri prætio regali ab exili quoque conditione redimerent, ut proprię stirpi non minus, quam Ecclesię statui ea sorte in eis prospicerent. Quid enim? Plebeium nē magis animum, quàm principem, precarium quàm liberum, aduentitium quàm natiuū, inertem quàm generosū, & ignarum quàm eruditum Aula Summi Pontificis, status gubernacula, & Claua vniuersalis gubernij, Infule, & Galeri addecent? Cū tamen sol sit in Hemisphærio mūdi Summus Pontificatus, ei, celebri quoque adagio Pœtæ: *lux inimica propinqua*. Et proindè mente Apollinea, nē inquā diuina, & Maiestate Phębea, procul à Pontificia Aula faceffere iussit S. V. eiusmodi propinqua lumina, ab Ecclesię promptuarijs abdicauit, abercuit etiam nūm à gubernaculis, & Dignitatibus. Ut sic

Virg. 9:
Aen.

sic

sic proprio generi non minùs, quàm
Dei Ecclesię ingenitum splendorem
consulens, vnumquemq; coniuncto-
rum in geniali serie consistere, ac ve-
luti sydera, vt clariùs micent, procul
à sole, à suo Solio distare iure op-
timum decreuerit. Secùs verò illos re-
gia corona, quæ vnica eis defuerat,
redimire nequiuerat, quàm, vt quis-
que eorù in propria sphaera regnaret,
à Summi Pontificatus Regia, cuncti
facefferent. Talibus profectò vt inti-
mis amicis, verisq; ac solis suis Prin-
cipibus, Roma pridém Prudentij
carmine applausit, nuncque pru-
dentium votis alludit

*O clari saluete Duces, generosa propago
Principis inuicti; sub quo sentiũ omne renascens
Deposui; vidiq; meam flauescere rursùs
Canitiem &c.*

quatenùs & Principis, cuius sunt au-
tæ generositatis propago, vis animi
inuicta, & eorum valor diademate

5. Romani Ducatus redimitus, famam
immortalem renascentis Romæ, ob-
tineant in Orbe. Quid his celebrius?
Quid sublimius? Quid augustius? Dū
reuera sub auspicatissimo hoc S. V.
Principatu, Romam, senium omne
deposuisse, renasciq; spectabiliorem,
quis non videat? Hoc nunc & parij
lapides, qui stant spirantia signa lau-
dum suarum, ab augustis prominen-
tes Curijs, publicique cōmodi Quæ-
torijs, terra, aquaque prisco Romæ
fastu excultis; hoc & Palatia Christi
Pauperibus, quos propinquorum vi-
ce, Palatinos suos esse statuit, dicata;
hoc & opima stipes in eosdem assi-
duè erogata, hoc miserorum quorū-
uis conditio, paterna sua charitate,
in spem sortis melioris erecta; hoc
iustitia illa, quam sine acceptione
personarum administrat; & tam ma-
gnam quemque, quàm minimum,
iudicat in equitate, vt nulli profita-

gnum, esse, nisi sibi Innocentio & ipse innocens probetur; nec minimum vlli, si reatus noxe excefferit meritum veniæ; tanta verò Clementia attemperat rigorem in vtrumque, vt nemini exitialis eueniat, nisi qui sibi præfusus de impunitate, nocens esse perstiterit; hoc & vniuersi Ecclesiastici status series, partim, in eo portibus, regia magnificentia extractis, iisque, vt res Romana sit iam in perditum optato portu, regijs immunitatibus, obvallatis, partim & Urbibus, qualemcumque casum subiissent, munificæ donatione illustratis, vt reliqua, quæ nemo facile referret preteream; viuida forma comprobant. Quodque humilitatis, quæ sola in altitudine regnat, & Charitatis quæ vnicæ non æmulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambitiosa, non quærit quæ sua sunt. Magistro dignissimum; ea cuncta S. V. ab hu-

mana quantalibet opinione, per nominis, Famæ, Stirpis, Insigniumque suorum vbique suppressionem, subducit. Vt hoc præ ceteris signantèr, anormis ille, simplexque Sarcophagus, quem sibi, parco etiam Eleemosinarum suarum fœnore, exemplo Sanctissimi Præsulis Ioannis Eleemosinarij, viuens adhuc S. V., in præaltioris Diuinarum S. Petri interiorum Ædium portæ superliminare sustulit, exaggerat. Qui ceteros, dum uiebant, exanimasset; S. V. autem ratio perpetuò viuendi est. Illis informe aliquod tantę Maiestatis adhuc fœlicitèr regnantis spectaculum fuisset; S. V. salutare mortalitatis suę speculum fit. Illis saltem post mortem, cum piè liceat, loco, forma, figura, & celebri encomio laudum, ille resplenduisset; S. V. Monumentum solum est, vt, talem loco, forma, & figura eam exhibeat mundo post mor-

tem,

tem, qualis ipsa nunc est in Vita.

6. A cuius proinde tanto merito:
rum robore, virtutumque splendore,
Opusculo huic robur, & gratiam
auspicatus; subiectum, quod eo de-
dico, solo tantæ Sanctitatis Numine
dignum, sum arbitratus. Quippè
cum Dei Vicariæ Maiestati V. à no-
bis obsequendum sit per media, vir-
tutem dumtaxat, & Sanctitatem re-
dolentia, utique nec his fragrantius,
nec selectius vllum ad id assumere
valui, quàm quod eidem præsentò;
utpote: *Vitam Ven. Serui Dei Fratris Sebasti-
riani ab Apparitio*. Illius nimirum vitã
per quem, ceu per sacra rudimenta,
& incunabula virtutis, affluentèr ap-
paruit gratia Dei Saluatoris nostri, in
occiduo orbe, velut in tenebris, &
vmbra mortis degentibus, ad æter-
nam vitam. Per quem, inquam, om-
nigeno virtutum fulgore, in super-
eminenti gradu coruscum, ut lucu-

lentèr, eandem suam vitam peruol-
uenti, apparet, Orbis ille nouus, syl-
uescens adhuc, rudis, ac informis,
tanquam per præpingue quodam
pietatis Nouale, affluentia bonorum
omnium exuberauit. Immò per què
is primordia sua ab illius præfulgida
vita duxit profectu virtutis irradiata
in omni perfectione Christiana.
Hanc ego Vitam, Sanctitatis noui
orbis Primitiarum titulo, S. V. , eiu-
modi potissimum Dei Ecclesię in ex-
tremis terrę constitutę, fructibus ex-
hilarandę, pro cunctis Americę
Septemtrionalis auri, & gemmarum
thesauris, filiali deuinctione, & hu-
millimorum obsequiorum deuotio-
ne deuoueo, & consecro.

S. V.

Humillimus, & prostremissimus seruatorum

Fr. Nicolaus Plumbensis Diacouensis,
seu Bosnensis Episcopus.

AVIHO-

MPAR quidem mihi facultas , per
affabilis Lector, ardua breuiloquen-
tiæ emphasi edifferendi sublime ad-
modum, quod , & quemadmodum
titulo libelli præfero , assumptum ;
amplitudinem Sanctitatis eo pro-
positæ, longè ingentiozem arbitran-
ti , quàm fuerit proceritas gigantis,

quem in arcto nequiuuit campo , artis estò magister ,
depingere Apelles . Quid enim sublimiùs virtute ?
Quid animo virtutibus exculto excelsius ? Quid San-
ctitate, seu in Virtutibus sancita firmitate eminentius?
Non modò nulla gigantea , quantumuis nimium ex-
crescens , verùm nec totius orbis , in æthera vsque
prouecta moles , altitudinem eius adæquat , quæ em-
pyrea dumtaxat celsitudine cœquatur . Et hanc mi-
hi fas edifferere ? Hanc , quæ empyreis clauditur fini-
bus, quorum fines nulli , nec apices vlli , sed totum
abyssus immensa, mihi animus nunc pertractare ? Et
quidem in viro, qui ab ipsa infantia exultauit vt gigas
ad currendam viam Mandatorum Domini , in eaque
adeò solertèr per omnes perfectionis gradus cucurrit
toto suæ vitæ decursu, vt reuerà virtutum , & perfec-
tionis gigas inde nuncupatus meritò extiterit . Apel-
lis tamen, sui gigantis digitum saltem delineantis, cu-
ius excrescenti nimis magnitudine, quàm totus enor-
mitèr excreuisset designabat, non imperito instructum
excogitatu ; potiora solùm ex tot eximijs virtutum
prædicatis, quæ de solemni hoc subiecto , nostro vi-
delicèt Seraphico Gigante Apparitio , ab insignibus
vtique Authoribus sparsim , & partim , alterique, at-

que alia methodo adiecta operi, enuntiata sunt per orbem; in subiunctum Opusculum serie ordinatori, & lectitationi faciliori, perstringere, me erga illum, & te, mera deuotio incessit. Erga illum quidem: eo hortatu Diuino: *Cum viro Sancto assiduus esto, quemcumque cognoueris obseruantem timorem Dei; cuius anima est secundum animam tuam; & qui cum titabaueris in tenebris, condolebit tibi,* prouti, & hic mihi, immani, tetraque belua Podagra torto, non semel pientissimè condoluit, & benignam iaculatoriè ad eum suspiranti ex prælecta sua vita, opem tulit. Erga te verò. Quod in prægelido hoc, nimiumque Sanctitate, sterili sæculo, opus sit, ad erigendum spem salutis, huiusmodi insolito Spiritus, & Virtutis feruore, à communi in eo utroque torpore subleuari; & scientiam, Sanctorum, quæ nusquam fructuosius, quàm ex Vitis, virtutibusque eorum nanciscitur, discere, nactamque, vt Sapiencia fiat, praxi perficere. Quorum namque præsidia, & consortia tandem, ambimus, diligere vitas, virtutesque sequi oportet; *Vt imitari non pigeat, quod celebrare delectat.* Hæc est enim, Sapiencia illa hominum, & Scientia Sanctorum (ex vitis nempe, virtutibusque hortum haustæ,) de quibus admirabile illud Sapiientissimus ille mortalium protulit: *Stultissimus sum virorum* (virum timoris Dei denotans) *& sapientia hominum non est mecum, nec noui Scientiam Sanctorum.*

9. Quam vt hinc non nihil salutari profectu elicias, subiectam huius Serui Dei Vitam, vt candidè persuadeo, piè crebriùs peruoluas. Comperiturus in ea proculdubio, Seruum Dei non mediocritè virtutibus coruscum, sed superlatiue, & in heroico gradu, ipsidem refulsisse: quibus in vito agresti, & prorsus

8.

Eccles.
cap. 37.

S. Aug.
ser. 47.
de sanctis.

P. ouer.
cap. 30.

sus illiterato, serio perpenfis, necessè est, quemuis animum, in via salutis hebescentem, efficaciter excitari; quàm maximè autem viuacem, vt tuus est, & eruditum.

10. Inter pleraquè verò mirifica, quæ illius Sanctitatem conspicuorem reddunt sunt, Pudicitia ipsius Virginalis, procellosis compluriès periculis in casum pertentata, & iterato coniugio inuiolata. Simplicitas propemodum viri status innocentia. Iucunditas cordis subeundi perindè laboriosa quæquè, & poenalia, ac gratiosa. Hilaritas Apostolica erogandi egenis, quidquid indefesso mantuum labore, & operosa industria consequebatur. Et hinc Misericordia singularissima, Humilitas profundissima, & præter totalem mundi, & suis ipsius cum eo abnegationem, perenne, intrinsicumque cœli desiderium, atque intuitus super omnia voluptuosior. Obedientia tanta ergà Superiores, & Mansuetudo ergà omnes, vt ob illam sibi cuncta irrationalia parerent, & ob hanc ferocissima, qualibet coram eo mansuescerent. Prodigia denique, quæ antè, & post obitum patrauit innumera, etiam complura primi ordinis. Quod igitur Angelus ad Prophetam: *Hæc est vita, quam tu eligas, vt uiuas:* hoc ego ad te vt hanc relegas, si eligere non vales; & haud dubiè meliùs valeas.

4. Eldr.
c. 7. 59.

11. Nec aliud fanè motiuum tot præclaros illexit Authores, vt eandem Serui Dei Vitam impigrè texerint; quidam excompositò, & quidam adiectiuè, ac incidentalitè, aliud contexendo opus; quàm quod per insignes virtutes ipsius, ingentibus prodigijs contestatè, vnumquemque eorum, peculiari quadam ratione, super ijs non tacendi commouerint. Vt

Torquemadam in eiusdem Vita impressa Mexici Anno. 1602.

Pa-

Patrem Dazzam par. 4. Chron. Minor. lib. 2. c. 7.
Doctorem Bartholomæum Parexo Medicum, in
Vita Serui Dei manuscripta.

Patrem Arturum de Monasterio, in Martyrolo-
gio Franciscano.

Fœlicem Contilorum in Praxi de Canoniza-
tione Sanctorum cap. 5. num. 12. pag. 48. impress.
Lugdunij Anno 1634.

Rapinæum in Historia generali Originis Recol-
lectorum par. 1. Introduct. S. 4.

Patrem Didacum Lequila in Gerarchia Seraphi-
ca impressa Romæ Anno 1664.

Patrem Bartholomæum de Letona in Vita Ser-
ui Dei, paritèr manuscripta in Italico, & à me ad ver-
bum anno proximè elapso in Latinum transacta, &
nunc in hac potissimùm imitata; vtpotè viri in Sacra
Theologia Lectoris Iubilati, & Diœcesis Angelopoli-
tanæ, in qua Seruus Dei potiora suæ Sanctitatis expe-
rimenta reliquit, obijt, & præciosum sui Corporis pi-
gnus deposuit, Examinatoris Synodalis: necnon su-
per causa Canonizationis illius Procuratoris Gener.

Patrem Didacum de Leyva in Vita Serui Dei,
Hispani impressa Anno 1687.

Patrem Benedictum Mazzara, in Legendario
Franciscano, de Vitis Beatorum, & Seruorum Dei
Ordinis S. Francisci, ad diem 25. Februarij impresso
Venetijs 1639

Patrem Isidorum à S. Michaële in Vita eiusdem,
Neapoli in lucem edita proximè præterito anno 1695.

Et perinsignem Sac. Theologiæ Magistrum Patrem
Paulum Marianum à S. Flora. Ord. S. P. Augustini.

12. Insuper Martyrol. Franciscanum ad diem vigesi-
mam quintam Februarij sub his formalibus verbis de

eo: *In India Occidentali apud Ciuitatem Angelorum Beati Fratris Sebastiani de Apparitio Confessoris, qui & Virginitatem immaculatam custodiuit, & meritis plenus, celebrique miraculis, nunc usque refulget.*

Super quod Martyrologium Pater Arturus editione impressa Parisijs Anno 1638. §. 6. ad diem 25. Februarij subdit, quod Seruus Dei ob insignem famam Sanctitatis, velut per antonomasiam, à vulgo *De Sancto Apparitio* nuncupetur.

13. Nec secùs quàm Sancti Apparitij vocabulo eum veneratur totus Mexiceus Orbis. Ex quo Archiepiscopus Mexicanus in Epistola ad Innocentium XI. illum Compendium omnium virtutum appellat; & sua violentia Sanctitatis illius vniuersum Nouæ-Hispaniæ regnum redolere contestatur. Capitulum verò Mexicanum seorsim ad eundem Sanctissimum Pontificem perscribens Serui Dei merita, ipsum virtutibus, quæ in superexcellente euehunt gradum præfulsisse, & totum Occiduum orbem, quampluris affluentia Sanctitatis irrigasse, rebusque ab eo, supra humanum captum gestis illustrasse: nec non ob hoc omnium animos in sui laudem, & venerationem prolectasse, instantissimè perhibet. Eodem prorsùs stylo Archiepiscopus Compostellanus, Americæ Septentrionalis, in qua Seruus Dei tot virtutibus, & prodigijs coruscavit, conterraneus, & Patriæ, ex qua oriundus est Metropolitanus, celebre super eius ortu, vita, obitu, miraculis, fama, & percrebescencia Sanctitatis, contexuit encomium. Angelopolitanus quoque Antistes cum suo Capitulo. Ciuitas Angelopolitana, & Vniuersitates; Status quoque, & Ordines cuncti. Rex Catholicus, & Regina, tum Mater, cum Regnans. Principes, reliquique Magnates. Quorum litteræ fidelitèr

14.

extenduntur publica impressione ab Aduocatis Cau-
sæ Canonizationis Serui Dei.

15. Quibus præmissis, nè te demùm lateat consti-
tutio Causæ eiusdem Canonizationis Serui Dei, serid
aduertere oportet, quod declarare iudicio Ecclesiæ
quempiam, estò sanctissimæ vitæ, *Sanctum*, sit opus
cum primis arduissimum, & nonnisi præcipuo studio,
& suprema omnium cura perfectibile. Cum enim
cuncta humana, suapte natura, caduca, volubilia, &
inconstantia sint, ipsa quoque hominis adhuc mortali
sanctitas, fluctibus mortalitatis subiacet, & sola
Dei essentialitèr indefectibilis est. Ea proptèr, vt pu-
rissimum veritatis de illa aurum educatur, ignibus
probationum, quouis mundi lumine clariorum, per-
tractanda est. Et priusquàm publico cultui ad Aras
exponatur, talis prorsùs esse debet, qualem Sapientia
Diuina, cuius Spiritu Dei Ecclesia regitur, fortitèr,
idest, immutabilitèr, suauitèrque, non præcipitantèr
scilicèt, sed planè disponens omnia eandem exigit,
dum inquit: *Homo Sanctus in sapientia manet sicut Sol.*
Vbi Sapientiam Sancti, vitam ipsius Sanctam, quæ est
cognitio veri operibus perfecta, subintelligo; vt sensus
sit: Sanctitas viri in Serenissimo Ecclesiæ Polo fulgere
debet constantèr vt Sol.

Eccles.
cap. 27.

16. Nec idcirco mireris tam districtum rigorem,
præcedere Canonizationem Sanctorum. In recipien-
dis (authoritate ordinaria) informationibus super vir-
tutibus, gestis, & prodigijs eorum, atque constru-
endis desupèr Processibus. In horum examine per Sa-
cram Rituum Congregationem, si locus sit Introduc-
tioni Causæ. In expediendis litteris Remissorialibus,
& Compulsorialibus ad confectionem Processuum,
authoritate Apostolica, super perseuerantia famæ Sanc-

tita-

titatis eorundem, & percrebescencia prodigiorum, ad intercessionem eorum patratorum: necnon super heroicitate virtutum, quibus affluerunt, & affulserunt. In horum quoque Processuum præsentatione, & de super obtinenda Commissione Reassumptionis Cause. In expediendis pariter litteris pro conficiendo Processu super non exhibito cultu canonizando, & Partitione Decretis ad id à S Sede editis. In condendo Processu particulari super fama Sanctitatis canonizandi in genere, vt Sacræ Congregationi constet, eam perdurasse constantè, & percrebuisse vsque ad præsens tempus. In obtinenda approbatione validitatis, ac Releuantix simul, dictorum Processuum de Non-cultu, & de Fama; atque seorsim approbatione validitatis præactorum Processuum, tam Apostolica, quam Ordinaria autoritate confectorum; & vt procedi possit ad discussionem eorundem Releuantix in duas partes diuissæ: prima de Virtutibus in specie (qua in præsentem versamur) secunda de Miraculis, reliquisquè circa hæc ritè peragendis. Quæ cuncta, præter quinquaginta annos, ex constitutionibus Apostolicis ab obitu canonizandi requisitos, siquidem longum tempus exigant, vt absoluantur.

17. Minus multò admirari poteris, si pereximia Sanctitas nostri prodigiosissimi Apparitij, quantaus heroicitate virtutum, & prodigiorum affluat, & Mexiceo Orbi tanquam Sol in Sapiencia sua effulgeat in Serenissimo tamen Dei Ecclesiæ Polo, & in Aris, eius hætenus collocari nequiuit; quod cum cæteris suis in Empyreo conciuius, quos iam hic publicis obsequijs percolimus, trutinam huius Supremi Iudicij, cuius folius est de vera Sanctitate ferre Sententiam, & rigores prælibatorum Processum ineuitabiliter (nil peni-

tus obstante distantia, extremitate terræ dimensa)
subire debuerit, cum reliquis omnibus, quæ Sacro-
sancta Sedes Apostolica, ad eiusmodi effectum præ-
ordinauit obseruanda.

18. Cæterum nec quod tam districta Iudicij lance,
tamquæ accuratè, & tutò Sancta Sedes in eo processerit,
vt assolet cum omnibus, Canonizatio nostri In-
cliti Apparitij hucusque protolli debuit, quàm quod
diutiùs Procurator eius apud hanc Almam Curiam
defuerit; quodque eo etiam interdùm existente, per
difficilè fuerit, ab extremis pœnè terræ partibus, quæ-
libet ad vnguem requisita, quamquàm nulla defue-
rint, breui temporis interuallo comparare. Siquidem
verò causa hæc Canonizationis suæ, opera R. P. Ioan-
nis Fernandez Zejudo, eiusdem Serui Dei Prouinciæ
subiecti conspicui, sit iam in proxima dispositione con-
stituta, nil diffido, quia afflante supernè Altissimo,
Apparitijs noster quantocitius in Dei Ecclesia appa-
rescat colendus in splendoribus Sanctorum. Tu inter-
rim hanc eius vitam confidentèr contrecta. Nec secùs
quàm si de eo ad te illud fatum fuisset: *Cum operario
agrario de omni opere tracta. Eccl. c. 37. Et vale.*

In Vitam Venerabilis Servi Dei Fr. Sebastiani
de Apparicio Latino sermone conscriptam
ab Illmo & Reu.^{mo} Dño Fratre Nico-
lao Plumbensi, Diacovenfi, & Bos-
nensi Episcopo ex Ordine
Minorum assumpto .

EPIGRAMMA.

Magnus Alexander felicem dixit Achillem
Quod sit virtutum præconem nactus Homerum
Quid de Apparicio dices, virtute corusco ?
O bone lector, eum dum pingit florida pluma
Præfulis illustris, peperit quem sacra Minorum
Relligio, parili Vita pietate potentem
Græcus Homerus erat, Græcus fuit asper Achilles
Quid patriæ celebrasse sua memorabile honorem est ?
Gudina Eois Aparicius ortus in oris
Francisci pia planta sui, quem nobilis hortus,
Olim Sylva, tulit Boreali lata sub axe
Phæbus ubi natus, præclarus Præsul & ortus
Hunc celebrat calamo, latio sermone venusto,
O rerum rara effigies, & magna potentis
Dextera, sic humilem decuit celebrare Valentem
Sancto opere, & sermone virum, nempe itur ad astræ
Sacros fando Viros, humiles imitando Minores.
Gaude Apparici Laicorum è plebe Minorum
(Si tamen in celsis hæc gaudia sumere possis
Ille Voluptatum torrens ubi inebriat ingens)
Quod calamo tanti celebreris & ore Magistri
Quem sacer ornat apex Mitra, qui pastor ouilis

*Vir bonitate pius, Virtutum laude decorus
En Euangelij textum qui fallere nescit.
Se quicumque humilem facit, exaltabitur ille
Pauper, inops humilis Aparicius altior astris
Nunc exaltatur celsus caeloque soloque
Mitra, Tiara, pedum tibi se submittere gessit
Et laudes celebrare tuas, flos nobilis ortus
Hesperia tellure, decus geniale Minorum
Dum te collaudat Praesul Virtutibus auctus.
Sese commendat celebrem, & dignum ire per astra.*

*Ita sensit, & cecinit in Museo Isidorensi
hac die 28. Septembris 1696.*

*Fr. Patricius Duffius Lector bis Iubilatus, & Ordinis
Minorum Generalis Chronologus.*

Illustrissimus Dominus D. Nicolaus Plumbensis.

Anagramate expressus

Num suspicis ad lumen Solis bis mundo illustris.

Carmen Anagramatis interpres.

*Quid modo conspicio? Cæli conuexa micantis
Et solidos novus ordo polos mutavit: en! ortus
Transit in occasum; rutilans dum Phæbus ab oris
Alter ab Hesperis oritur, quo vindice cuncta
Nubila diffugiunt; tantus resplendet in ore
Cælesti virtutis honos, ut amore calentes
Cogat in Eo meritorum promere laudes.
Huc subis intrepidas acies, & lumina sistis:
Alti volans ceu solis ales, dignissime præsul
Et pater, & rector Bosnæ, sacrata capillos
Insula cui emeritus cingit, Demosthene diues.
Non declive tenens volucris sublimia cursu
Regna petis; miranda videns, Babylona Colosso
Non modo Pyramides memoras; sed gesta Sebastis
Romulei sistis describere more parentis.
Insigni complexa stilo miracula mundo
Decantas, solemque novo fulgore micantem
Suspicias illustris; non quem Caledia stricitis;
Edidit ardentem gladijs, sed flaminis ales
Ætherei Angelico, vestit cui tempora nimbo.
Purpureis in vecta rotis Aurora coruscans
Quaque suum spargit lumen, tibi fama triumphos
Prompta tuis resonare parat, latè que per orbem
Dispersis hinc inde comis devincit honores.
Huic modo Threicij cedat facundia vatis
Prestanti virtute viro, Marpesia corda
Dum retrahit magnete suo; cui copia fandi
Bisque quaterque potens, Magni Salamonis adiinstar.*

En:

*En bonus, & felix, decus immortale Minorum
Antistes, tua penna volat, quocunque micantes
Æthereo splendore suos, solille Sebastes
Spargit ab occiduo radios; te splendida lymphis
Auriferis Lybie recolit, præconia uterque
Indus, & Antipoda fundunt; tuus ecce per omne
Semper honos, calamique decus memorabitur, ævum.*
F. Petrus Iunius Franciscanus Hibernus.

**Ven. Magnoque Dei Seruo Fr. Sebastiano
de Apparicio Procurator Cause sue
Canonizationis deuotus offert**

EPIGRAMMATA

Alludentia in quædam gesta, ac Miracula eiusdem V. S. D.

EPIGR. I.

*Ven. Dei Seruus sub aëre Tempestatibus amicto
securus: Tundensque Saxo semper suum pectus.
Imbres cur nivei, pluuia, vel grando Sebastin
Sub cælo irato non tetigere petis?
Pectora miraris cur tundit nescia culpe
Perdus, & pernox? Causa utriusque patet:
Diuini accensas ignis sub pectore flammæ,
Quas nequeat glacies, nix vè domare tenet.
Quos alij in mentem culpis traxere reatus
Vt luat, is saxo pectora Sancta petit.*

II.

*Feræ cunctæ nutui Sancti Viri obediunt.
Insoni magnus confertur clavus Adamo,
Quem norunt Dominum cuncta animanta suum;
Demitur à fonti ditio prægrandis eidem
Indigno lapsum calce iumenta petunt.*

Col-

Colla Apparitiis retinens submissa ferarum

Dic modò si lapsus passus, Adame tuum ?

Translatum nouit clauum pecus ipsa, Sebaſtes

Fasces (quos nocuus perdit Adamus) habet .

I I I.

Mulier quædam indignè ferens suum Scyphum sitiens

ti Ven. Apparitio esse porrectum, fictilem fregit;

pars autem illa, quæ labia Sancti Viri teti-
git florem edidit candidissimum .

Igneâ iam Sanctum rabido sitis urget in æstu,

Donaque languenti iam negat uida Thetis.

Quod tangant illi, frangis tua pocula, labra,

Cur mulier, melior cui fuit ore charis ?

Aspice : uas tenero fit uernans flore rosetum ,

Prodigium (atates quod uerentur) habens .

Nec miror Sacros fundant ea posula flores ,

Queis, Charitum, fors est, es tetigiſſe ferax .

I V.

Ven. Apparitiis sitiens Vasculum uino quasi ab
ipſo creato miraculoſè impleuit .

Nil fieri ex nihilo, non poſſe creare creatum.

Ille ſtagyreâ tradit Apollo ſcholæ ;

Falſa Apparitiis monſtrat tua dogmata Graie

Ex nihilo purum fecerat ipſe merum .

Ad Illuſtriſſimum, & Reuerendiſſimum Dominum

Diacouenſem, ſeu Boſnienſem Episcopum,

magni, celeberrimique Opuſculi Vitæ

Ven. Apparitiij Authorem .

TETRASTICON .

Digna Cedris pietas, æternis digna triumphis

In te reſplendens, Inclite Præſul, ouat

Cumque Dei famulum toti deſcripſeris Orbi ,

Te ſuperos inter gloria ſumma manet .

PRO-

PROTESTATIO AVTHORIS.

19. **S**ANCTÆ Memoriae Urbani Papæ VIII. Decretis parendo, ingenuè protestor, nil aliud me, in huiuscè Opellæ Scripto, ac quouis eius dicto, intendere, aut prætereundere, quàm iuxta eorundem Sac. Decretorum sensum, vt Fidem dumtaxat humanam, quam reliqui Authores, in eiusmodi Seruorum Dei Vitis promerentur, apud lectores fortiantur, non obstante quacumque eorum, etsi longissimi temporis effluxu comprobata, certitudine, & perinsigni auctoritate Scriptorum, à quibus ea desumpsi. Quod sic re-protestans seriò, subscribo.

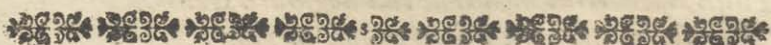
*Fr. Nicolaus Plumbensis, Diacouensis,
seu Bosnensis Episcopus.*

IMPRIMATUR,

Si videbitur Reuerendis. Patri Sac. Apost. Palatij
Magistro.

Sperellus Episc. Interamnens. Vicefg.

IMPRIMATUR,

Fr. Ioseph Maria Berti Reuerendis. P. Fr. Paulini Bernardinij Sac. Apost. Pal. Mag. Soc. Ord. Præd.

VITÆ,

VIRTVTVM, ET MIRACVLORVM

VENERABILIS SERVI DEI
FR. SEBASTIANI
AB APPARITIO.

PROLOQVIUM.

20.

VRGET humilitatis Sera-
phicę fœcundissima Arbor
sanctitatis fructibus, & Vir-
tutum odoribus redolet,
quaquauersum per orbem;
ac veluti lignum Vitę in
medio Paradisi, Ecclesię

nempè Dei, ad viuificandum duntaxat planta-
ta (*Fructus enim iusti lignum Vita*) viret peren-
ni omnigenarum virtutum referta virore: in
quamlibet partem, & orbis oram protendens vni-

*Prouer.
cap. xi.*

A bri-

briferos ramos suos, vt vbilibèt imbecillitati humanæ impertiat protectionis ab alto suffragia, & immortalitatis alimoniam; saluari scilicet Doctrina, innocentia vitæ, & Apostolica sua Charitate, hunc è lateribus incredulitatis, ceù ex tetro fuliginum antro ad inconcussa Fidei lumen; & illum è cœno lubricitatis, vt exanime cadauer, ad integritatem resuscitando; alium è somnolenta omnis boni desidia, quasi ex quodam putredinis feretro, ad veram piorum operum sollicitudinem; & alium è colluue vitiorum tanquam ex abyfso multa, ad lauacrum pœnitudinis, excitando: prouti, & quemlibet pereuntem, & perditum, ad viam salutis reducendo.

21. Quos ex Seraphico partu Sanctitatis fructus, quamquàm assiduè lætabunda, & laudans colligat Sacrosancta Mater Ecclesia, peculiari tamen iubilo, & plausu singulari, eos legere consuevit, & recolere, quos primitiarum loco, & ex regionibus longinquis, ac præcipuè Catholica Religione necdùm plenè excultis, velut ex sterili solo, aut syluescente agro exortos, sibi confiscit. Vt proindè, & Sanctitatis Ven. Serui Dei, Nostri Fratris Sebastiani Apparitij, Mexicanæ regionis Primitiarum Sanctimonix, & Religionis Seraphicæ in eadem nouellæ plantationis, ratio non mediocris haberi, suæque Canonizationis

causa haud quaquam negligi debeat , verùm toti
Indiarum auro , gemmisque præferri . Etenim

*Cur tam sacra fames auri, cum sacrior iste,
Quem Sanctum celebris Mexica fama canit:
Morsquè, error, Daemon, procul, & mala cuncta
facesunt,*

Et iunctum Diuis, inclyta signa probant .

22. Quibus mox expressiùs recensendis, sic
iurè prælusum, vt reuera quouis Noui Orbis the-
sauro prætiosior ipsi debeat esse cura serijoris, &
sanctioris cultus, potissimùm Canonizationis,
gloriosi huius sui Primitiantis Patroni . Sub cuius
fœlicis magisterio is virtutibus, nedùm morali-
bus, verùm et Mechanicis, ac œconomicis im-
butus, primordia sua, velut quispiam inertem,
rudemque infantiam, in perfectionis statum,
adeò prospere prouexit, vt iam Religione, pieta-
te, moribus, & opibus, non orbis nouus, at pars
senescentis huius nostri, vel ab eo nullo eorum
dispar, esse videatur . Et ob id de suo Apparitio
possit, quod Tobias de suo Raphaële meritò pro-
fiteri *Per eum bonis omnibus repletus sum.* Vel cum
Sapiente - *Venerunt mihi omnia bona cum illo, &*
innumerabilis honestas per manus illius . Quod
quàm veridicè, & qua ille forte ex Hispania eò
migrauerit, ibidemque tam prodigiosus apparue-
rit, sequentia Capitula docebunt .

Tobiaz,
cap. 12.

Sapient-
tia c 6.

CAPVT I.

*De eius ortu, & prodigiosa educatione;
dequè primarijs mirificis in His-
pania progressibus.*

23.

INITIA signata rerum, motuumque sublunarium, sunt congenita indicia euenturorum ex eis signorum. Quiddam namque intrinsicè continent rerum suarum; vnde & dicitur,

Dimidium facti qui benè cœpit habet.

Et successus earum sortiuntur conformes sibi. Quod præ cæteris, ipsi nobis dies nostri innuunt, sua claritate matutina diurnam claritatem, & varietatem varietate indicantes. Potissimum verò id experimur infantijs, atque natalibus hominum, quæ signis affecta insolitis, portendunt molimina eorum futura stupenda, & vitam memorabilem.

24. Quod ipsum planè præsignabat ipse dies natalis, infantiaque Ven. Serui Dei Fratris Sebastiani Apparitijs, nati sub Sacris Diui Sebastiani Martyris Ecclesiæ Sanctæ contra luem contagio-

giosam insignis Aduocati , auspicijs , proximè imminente eius die Festo vigesima Ianuarij Anni à partu Virgineo Millefimi Quingentesimi Secundi , Gudine , in loco quasi centum quinquaginta agrorum indigenarum , in Nobilissimo Gallæciæ Regno sub Diœcesi Aurixiensi , distante à Montery erga Castelliam sex circiter leucis , à parentibus , Ioanne de Apparitio , & Terefia de Prado , nedùm auito Catholico sanguine , verùm et sanctissimis , innocuisque moribus claris ; quibus & ipsum ad annum Vigesimalum vsque , & duas Sorores eius exactè instituerunt .

25. Equidèm iam fermè sexennis incrudescente generali epidemia, pestiferum lethalem in-
 inguine subijt anthracem , seu bubonem , ob quem consueto iustitiæ rigore , à populari confortio excludi debuit , & per propriam genitricem , quamquàm infando maternorum viscerum erga vnicum filium pressam dolore , in solitudinem deserti campi efferri , ibidemque in diruto quodam tuguriolo , velut ex pes salutis deserui . Ast quid officeret diræ mortis, & mortalis morbi vlcus ei , qui in ipso ortu salutiferis Magni Sebastiani Martyris augurijs auspicabatur Diuus alter Sebastianus futurus : quemque altitudo Sapientiæ Dei , infirma , & ignobilia , atque contemptibilia mundi eligentis , vt fortia quæque confundat , & super-

perborum colla calcet, subdatque, rude, & informe tametsi instrumentum, iam ad ardua mirabilium, & miserationum suarum præordinauerat, vt multos per eum lucrifaceret? Ea propter prædilecto Seruo suo in eadem solitudine abiecto, feram salubre ad obsequium destinat Lupam, quæ ipsi medio noctis illabente, carbunculum illum præacutis dentibus suis, satiùs medendo, quàm mordendo, euulsit; & instar medici peritissimi, pharmacis rescissa illinientis, lingua sensim allambendo elinxit; quæuè tunc cæteris congenita ferocitate vitam eripuisset, illi miraculosa mititate contulit.

26. Corporea sic per celebrem infantem, superno fultum præsidio, euitata peste, & pueritia, ingenua probitate, peculiaritèr autem in accurata, exactaque erga inclytos parentes obedientia, & reuerentia. domi emensa, quibus sat clarè præsignabat, quis in seipso erat, ad illud - *Ex studijs suis intelligitur puer, si munda, & recta sint opera eius*; Cum in vigesimum adoleuisset annum, filiali potiùs affectu pijs parentibus subueniendi, quàm praua cupiditate lucrandi illectus, ad externos labores paterna domo excessit; & Salmanticæ cuidam Viduæ, æquè formosæ, ac nobili, diuitique pro campestri œconomio deseruiens, illam quoque carnis vnà, & spiritus pestem, perrarò pud-

pudiciffimi Ioseph, Summi Patriarchæ Iacob na-
 tí, exemplo euicit, & euasit: in eadem florída,
 ætate, qua feruido sanguine concalescit caro, &
 vrit, præcipuè si occasio vrget, dominam, im-
 pudicè eum aggredientem, & domum eius pari-
 ter impolluto calle effugiens. Castimonix amo-
 re, immemor fortis. Inæstimabilis thesauri pu-
 dicitix zelo, & emeriti stipendij despector. Com-
 moditatum diuitiarumque inde obuientium,
 insignis aspernator: nec segnis Diui Pauli, qui
 docuit *fugite fornicationem* auditor. Quo
 vnico, & infallibili fugæ, deuitandi tam sæuum,
 fœdumque contagium, remedio, apud petulan-
 tem heram necdùm exacto anno, saluauit ani-
 mam suam; & primum laqueum dæmonis inui-
 ctus athleta contriuit, & liberatus est; indeque
 protinùs emigravit Zafram, vbi spatio vnus an-
 ni seruitijs Dñi Petri de Figueroa se addixit.

1. ad
 Corint.
 cap. 6.

Dehinc nobilium famulatum exofus, fortè
 quod non ignoto carmine monebatur,

Exeat ex aula, qui cupit esse pius.

& agriculturam, qua, vt aiunt, *nil meliùs, nil*
uberius, nilque hominem liberum dignius, præfe-
 rens, in loco Sanlucar de Barrameda, duobus
 agricultoribus operam dedit; in quorum posses-
 sionibus perstitit octo annis, & laboribus qua-
 rundam Vinearum præfuit; vndè, & emolumen-

Cic. 1.
 Offic.

27.

tum

tum Sororibus suis suffragandi congruum, quo singularitèr sine à patria recesserat, nactus est. Multò tamen opimius illud, possessores talium Vinearum indepti beneficio curæ, quàm super eas sumpserat eorum Apparitius: consimilem affluentiam fructuum ex iisdem percipientes illi, quam quondàm famosus Laban retulerat ab industria eximij Patriarchæ Iacob, suam pia fœcundantis Ouiariam panurgia. *Manus equidem fortium*, inquit Salomon, *parat Diuitias. Et benedictio Domini super caput iusti reddit opus iusti ad vitam.* Ut nempè solertia ipsius, & arida virefcant, & sterilia fœcudentur, & exigua miris affluant incrementis. Utiquè manus fortium! Nam non folius fortissimi Iacob, sed & Apparitij, vt Cognomine perhibet, apparat diuitias. At quidnì manus fortium Apparitij? Qui cum Angeli strenuo colluctatore Iacob Patriarcha, præuentus sic benedictionibus Domini, parat heris diuitias, & cum castitudinis inelluctabili Heroe eiusdem Filio Ioseph, herarum molles, puritatis heroica obarmatus virtute, eludit insidias. Ut hinc saltem Sanctitatem illius dignoscamus, qui tam ingentium Sanctorum virtutes in eo percolimus. In eadem quippè suorum patronorum domo, dum prosperrimè proprio agriculturæ incumbit officio, ab inuido, & liuido suarum virtutum, hoste,

hoste , non iam simplici , vt quondàm , at bicipi-
 ti lasciuiã telo impetitur : in eum duabus , non
 minùs forma venustis , quàm libidine effrænis
 iuenculis , stygio furore concitatis . Verùm vt
 verè asseritur -- *ex agricolis milites strenuissimi gi-
 gnuntur* : præclarus hic agricultor vtramque il-
 lam spurcitiei hydram , potentiore , quàm hercu-
 lea fugæ claua , Hercule ipso , siquidèm nec hic
 contra duas , strenuior , à se elisit , excussitque .
 Cœlicola fatiùs , quàm terræ agricola censendus .
 Sicque pergnarus , & nequaquam ignauus propu-
 guandi cœlibatus heros , gemina hac victoria
 adolescentiam suam generosè absoluit . Et nè in
 veteri patria veteranus tam altæ virtutis

Coriphæus periculum deinceps amare
 arbitretur , procùl ex ea facessere
 decreuit : vti illicò , & fa-
 cessit .

Cato
 in p. 26.

CAPVT II.

*De eius profectioe ad Nouam-Hispaniam,
& profectu, ac perfectione suorum
exercitiorum in ea.*

28.

NEVNTÉ itaque iuuen-
tute Apparitius ad ma-
gnum iter occidui proficisci
cogitur Orbis, gubernio
Domini Sebastiani Rama-
rez Episcopi S. Dominici
tunc moderatum, Claf-

simque anni Millesimi Quingentesimi trigesimi
tertij illò conscendens, appulit Pueblam Ange-
lorum, ante tres annos erectam, & Episcopo
Domino Fratre Iuliano Garzes, Cathedralē
suam Tlaxcalæ habente decoratam: toto eo na-
uigij cursu, clarum innocentis suæ vitæ experi-
mentum, nec mediocris modestiæ, humilitatis-
que specimen nauigantibus præbendo. Imme-
diatè autem Pueblæ agriculturam resumens, ar-
uis excolendis animum intendit ad annum trige-
simum quintum vsque. Quo dimissa agricultura,
propriū iuuentutis, opera, & labore repu-
blicam

blicam iuuandi studium iniit . Itaque sua ingeniosa , & operosa iuuenta , *hoc iuuenem egregium praestanti muuere donat* , vt communi non minùs vtilitati , quàm necessitati prouidens , nouum in nouo Orbe artificium plaustra extruendi , & iuuen-
cos ijs iungendos domandi introduceret : quibus ad opera iam adaptatis , publica ingenti commoditate , Hispanica mercimonia à Vera Cruce , ad Zacathecam , Pueblam , & Mexicum conuehebat : meritò adinventionis tanti commodi gratia , nunquam obliteranda memoria celebrandus ab indigenis .

Quis neque mos , neque cultus erat ; nec iungere tauros ,

Virg. 8.
Aen .

Aut componere opes norant , aut parcere partis .

29. Composuit autem ille sibi haccè subtili industria opes non exiguas , quibus , confestim cunitis pluribus eiusmodi plaustris , varias constituit vecturas , suamque extunc , anno videlicèt Millesimo Quingentesimo quadragesimo secundo habitationem fixit Mexici senectam ingressus , vbi assiduo labore industrior effectus , aspera , & scabrata , imperuiaque , ac toto priori ceuo inusitata , Mexico præcipuè Zacathecam , vbi sunt insigniores totius regni auri fodinæ , vsu curruli planas itinera , reddidit vsque ad hodiernam diem patentia cunctis commercia exercentibus .
A quibus saltem , in præmium , inculto adhuc

Regno sic impensi beneficij, prisco cuiusque patriæ, suis publicarum vtilitatum authoribus, perennia laudum monumenta statuendis more, ipsi quoque iure optimo erigi deberent Aræ perpetui honoris, quibus consuetum illud accineretur:

Semper honos, nomenque tuum, laudesque manebunt

30. Eò potissimum quod actiuosa hæc sua vita nõ vnica prælibata pudicitie virtute, sed & patientie, humilitatis, modestie charitatisque præcipue, reliquarumque cunctarum, vt patebit, ornata, nullo quiuit momento ab opere virtuoso cohiberi. Hinc maximè erga inopes amore, & honore propensus, quotquot horum obuios habebat, gratiosè cunctos alimentis, & succursu liberalissimè confouebat, gratuitòque quò tendebant, suis curriculis conuehebat, non immemor

Phil. 40 *Psalmistæ canentis: Beatus qui intelligit super egenum, & pauperem: in die mala liberabit eum Dominus. Vti & eum semper non modò liberauit*

31. à syluestribus, & profugis illis Indis, Chichimæcis nuncupatis, quos alij authores barbaros appellant, viarum expilatoribus, & viatorum quorumuis trucidatoribus, verum & ipsius apud eosdem respectum summum haberi iussit, vt amore sui capti, obuiam illi sæpius profilirent, eidemque ablandirentur, ac munera, vt pauperies eorum sufferebat præberent, cicures penes eum effecti. Copiosam demùm pecuniam suam præ-

tatis

tactis industrijs itinerationibus accumulata, in alia charitatis opera, vt in eliberandis carcere, mancipatis, alendis viduis, & orphanis, dotandisque innuptis egenis, præsertim virtute aliqua præditis, vt connubijs honestis iungerentur, munifica manu profundere non destitit.

32. Anno deniquè Millesimo Quingentesimo Quinquagesimo Secundo opus vecturæ deseruit, & diuenditis bobus, ac curribus suis, pretio hinc desumpto vnã Possessionem terrarum operabilium propè Mexicum inter Tlalnepantlam, & Azcaputzalcum coëmit: circa quam operosè, & fructuosè occupatus plus quam viginti annis, magnoperè capitale suum auxit. Quo etiam Possessionem aliam pecudum comparauit; & ambarum prouentibus opera charitatis, quibus iam asueuerat, intentè profecutus, subministrabat adiumenta egentibus conuicinis agricultoribus pecuniam mutuando, nec eos importunè ad restitutionem, estò illiberales ad eam forent, adigendo. Generosè paritèr dimittendo Viduis debita defunctorum maritorum, quinimò easdem sustentando, filiasque earum dotando. Et generalitèr quibuslibet, quorum conscius fuisset, pauperibus, adeò beneficè subueniendo, eosque amicè hospitio excipiendo, vt alter Sanctus Isidorus, & Abraham per plateas Mexicanas conclamaretur. Ea propter; & quod nil vnquam

otiosum ex ore suo excidisset, nulloué defectu, aut noxa, vel leuitatis næuo annotatus fuisset: imò quod in his excedentes, tametsi minima oblocutione, aut offensa Dei, Zelo Diuini honoris succensus, acerrimè semper reprehenderit, omnium in se, tanquàm in exemplar virtutum, oculos conuertit: authoritate, veneratione, respectu, & æstimatione eorsque præpollens apud omnes, vt cuncta regionis illius litigia, & controuersia, ad ipsum velut ad oraculum pacificationum, & pacificarum compositionum, referebantur. Tlalnepantlæ, duabus leucis Mexico distantis, tunc degebat, in Domo adhuc miraculosè subsistente.

33. Cunctis denique alijs virtutibus spectabilis apparuit sæcularis adhuc existens, & agricultor Apparitius; quarum interiores, soli Deo manifestas, signantèr Amoris Diuini, atque contemplationis mysteriorum, præsentiaque Dei; ab exteriorum, vt orationis, humilitatis, patientiæ, cæterarumque feruore, conijcere licet; velut & hinc, quod quantumuis opulentus, & in alios beneficus, ac liberalis fuerit, sibipsum tamen à laboribus quotidianis campestribus nunquam pepercerit: cubans nonnisi super durum solum, substrata vili storea, & paupere extensa penula; sæpiùs autem insidens equo, & hastili, quod iugiter secum gerebat, innixus, somnum virtutis

hostem eludebat : vesci ordinariè solitus placentis ex Indico confectis frumento , intincto piperiti contrito , vulgaritèr Chile appellatis ; & interdum pro qualitate festorum modica bubula refectus . Eo victus genere iugis ipse abstinentia , mortificatio , & pœnitentia reputandus . Quid proindè mirum , si heroicè castus , charitativus , humilis , paupertatis tenacissimus , & cunctis reliquis Virtutibus coruscus fuerit , qui tam seuerè in seipsum erat abstemius .

34. Stridente proculdubiò fremitu ringebat in eum , vniuersis sic fulgentem virtutibus caco-dæmon : nec sufferre vllatenùs poterat sublimes profectus sanctitatis illius . Idcirco non amplius tenuibus suggestionum stimulis , at desperato certamine expugnare enititur Seruum Dei . Hinc visibili specie , & explicato toto robore tentationum , vti Christum post Quadragesimale ieiunium , ita hunc post quotidianum aggressus ; nunc in figura Æthiopis sua illi subsidia exhibentis , quæ is protinùs respuit ; nunc verò in forma furibundi tauri , necem impetuosa irruitione comminantis ; quem etiam nonnihil eluctatum , opitulante Domino , & interuenientibus præcibus Fratris Ioannis Baptistæ de Lagunas , cui media nocte in Ecclesia S. Francisci de Tlalnepantla orationi insistenti id reuelatum fuerat , à se retrusit ; & nunc demùm in specie venustæ mulieris , eundem

dem ad inquinamenti facinus blandimentis, atque assentatiunculis laceffentis; à quo pariter, iam dudum artis illum in hoc subigendi peritus, triumphum victoriæ facile reuexit.

C A P V T III.

De suo Coniugio, & successibus quibusdam.

35.

IC iam stupori magis quam sermoni locus est, & ratio maior admirandi, quam fandi de eo quod occurrit. Apparitius enim coniugiat, ut coniuges lucrificat Virgines. Quis autem audiuit quid tale, aut vidit quid huic simile? Coniugia siquidem ineant homines, non virginitatis, sed fecunditatis sine. Et quod in salutem mundi, Diuino propensiori consilio actum credimus, Immaculatam Dei Genitricem Semper Virginem Mariam Immaculato semper Virgini Sponso Iosepho coniugatam; quoniam vtraque hæc ad iura Diuina spectabat persona, necesse fuit vtramque coniungi Virginem: non absque ineffabili laude virginalis coniugij. Quod verò

ex perpaucis coniugibus Virginibus, Magnus Imperator S. Henricus Pius, & S. Eduardus Rex, Sanctusque Elzearius Comes, ac B. Salomea Regina Polonæ cum suis Coniugibus, virginitatem adinuicem æmulantes, virginalem torum, testimonio Ecclesiæ, seruauerint illibatum, nemo est qui non attonitè obstupeat. Cum nemo sit qui hunc eorum cœlibatum coniugalem negare posset, inter cuncta ab hominibus peragibilia, esse quid heroicissimum. Virginitas quippè in se heroica virtus est. Nam teste Ambrosio est virtus principalis, quæ Martyres efficit: nec humano comprehendenda ingenio, quam nec natura suis inclusit legibus: nec naturali completenda voce, quæ supra vsum naturæ sit. Heroicior deindè illa, quæ præsentior periculis suæ iacturæ. Et heroicissima, quæ iisdem præsentissima; ùti dubio procùl est virginitas coniugalis; quæ indiuidua à labefactionis suæ periculis, eum clarissimè repræsentat, qui in igne constitutus, vel ei intimè coniunctus, illæsus euadit. Quæ proindè non vnus diei, vel mensis, aut anni, sed totius vitæ martyrium censetur; quo non modò caro, sed creberrimè mens ipsa acerbitate tentationum adeò dirè torquetur, vt eas superare pluris longè æstimem, magisque heroicum, quàm quemuis mundanum hostem in conflictu qualicumque euincere. Cum enim voluntas

Lib. 2.
de Vir-
gin cit-
ca inic.

nostra, etsi regina in regno animæ, imperans cunctis potentijs eius prout libet, nata sit, vt loquuntur Philosophi, condelectari eis, itaut cui obiecto complacentè, & oblectantè illæ adhærent, ipsa quoque nata sit eidem adhærere; in coniugio verò obiectum concupiscibile naturalitè, potentiæ concupiscitiuæ semper est præsens, & illa vt potentia naturalis illud sibi præsens, & conueniens, non potest non concupiscere, præfertim si formosum est, vt plerùmque accidit; quinimò attenda circumstantia appetibilitatis obiecti secundum pulchritudinem eius maiorem, concupiscitiuam erga illud inardescere necesse est; consequentè & voluntatem concupiscitiuæ, ob naturalem cum ea erga tale illius oblectatiuum obiectum connexionem, natam propensè condelectari, illamque in eo sequi, ex natura sua. Ideo retrahere voluntatem à tali obiecto, in quod ex natura sua propendit, non solum nimis difficile, & laboriosum est, sed etiam afflictiuum, & poenale maximè. Cum tamen libera sit, libertate, nedùm essentiali, qua, vt aiunt Scotistæ, cum plenitudine dominij super suum actum, ad eum se ipsam determinat, licet necessariò; sed etiam libertate contrarietatis, qua circa idem obiectum actus contrarios elicere potest, amorem scilicet, vel odium; seu circa contraria obiecta actus contrarios; & libertate contradictionis, qua circa idem obie-

obiectum actibus contradictorijs exerceri potest, vt idem amare, vel non amare; sequitur, vt ex motiuo alicuius virtutis, in potestate sit voluntatis ita liberæ, retrahi à concupiscitiua, & eius appetitu non sequi obiectum illius, sed ea ratione, qua mouetur ab illa virtute, licèt id cum displicentia, & difficultate, ob naturalem connexionem cum concupiscitiua. Hinc est, quod ex motiuo virtutis heroicæ virginitatis, vel quod multò maius est, ex amore Christi, vt obiecti immensè pulchrioris, ab amore carnali propriæ Coniugis, licèt non absque difficultate, quis abstrahi possit, & virgo cum ea permanere, gratia Dei imbecillitati illius suffragante. Quod luculentè elucet in præclaro Inclyti Colomani Regis, præactæ nostræ Beatæ Salomeæ Reginæ virginalis Coniugis exemplo. Qui illius opera, & virtute, ad mutuam coniugalem virginitatem inductus voto obseruandam, dum semel venatu rediisset, eandemque in gynæcei cubiculo, extempore ingressus, cunctis regalibus ornamentis exultam insolitò reperisset, contemplata aliquantispèr eius venustate, nonnihil eo cultu adaucta, quamquàm nulla prorsùs vtrinque illicita imaginatio violationis voti præcessisset, ex hoc tamen adeò erga eam cupidine exarsit, vt rationis impos, & voti facti immemor euadens, sola gratia Dei, qua illuminari meruit, succla-

Ex
Guar-
nicio
in vita
B. Salo-
mæ
cap. II.
citante
Vvadin-
gum, &
alios.

36. mauerit : *O bone Iesu quanto propter te prius hodie !*
 & conuersus ad Reginam subiunxerit : *hac vice*
Dei praesenti ope uirginitatem non exuimus : protin-
 usque cubiculo excefferit . Enque quantus He-
 ros , & quidem iam voto obstrictus , quam labo-
 riosè , né in vnica exigui temporis coniugali con-
 fidentia succubuisset , seipsum expediuerit ! Qui
 in tot discriminibus vitæ , non modò dum com-
 pluries ex Regno à perfidis pelleretur , sed & dum
 ipse ex nostris Regnis Slauoniæ , & Bosnæ , varia-
 rum hæresum perfidiam expulisset , eaque ab ijs-
 dem penitus expurgasset , cædi , flammæ , & cui-
 libet hostili furori gloriosè restitit ; & denique ad-
 uersus Schitas , Hungariam formidabili exercitu
 inuadentes ; fortissimè dimicans , vitam ipsam
 profudit ; nunc ad talem coniugis sanctissimæ ex-
 temporalem in cultu relaxationem , confestim
 flaccescit , & in tam constanti seruandæ cum ea
 uirginitatis proposito relentescit : propemodum
 casurus , nisi Dominus , qui non derelinquit San-
 ctos suos , supposuisset manum suam . Né verò vile
 quid tibi prætexto discursu subrepat super ineffa-
 bili uenustate illibatæ Deigenitricis Virginitatis , quæ
 suo intemerato coniugi præsentissima , audi quid
 dixerim : *Quoniam utraque hac ad iura Diuina*
spectabat persona , necesse fuit utramque coniungi
Virginem . Ius quippe Diuinum est , de Virgine
 Deum hominem nasci , & à Virginitate educari ,

Ex eo
 de ibi-
 de n. 1.
 cap. 15.

Psal. 36

contrectari, &c. Ob hoc cuius pulchritudinem Sol, & Luna mirantur, & iubilant omnes Filij Dei, solus Dominus, qui de ea natus est, concupiscere potuit; cæteri, ornata in monilibus, id est, virtutibus cunctis incomprehensibilitè, pulchritudinem illius inæstimabilem solummodò admirari & collaudare: Mariæ priuilegio, vt ait Bernardus, non dando alteri; singulari, sed continuò etiam indicibili.

serm. 4
de Af.
sump.

37. Quocircà stupendæ huic magis quàm effandæ virtuti, coniugali nempè virginitati, non ineptè alludi posset Diuino illo Oraculo: *Quis est iste liber repudiū?* Quo scilicèt coniux coniugem intactam dimittit, à se non dimissam. Vt tam inusitata vita cœlis ipsis admirationi esse possit, quæ in terris prodigium humanæ vitæ potiùs quàm humana vita nuncupari debet. Supponit enim eiusmodi Coniuges præmunitos heroicè cunctis alijs virtutibus. Neque etenim tam altæ vitæ, quæ in carne Angelica censetur, rationem instituire valerent, nisi prius exercitati in omnibus operibus bonis cuiuscumque virtutis, præcipuè Charitatis, Fortitudinis, & Temperantiæ. Namque Angelica vita Angelicas virtutes præsupponit, & operibus vnde quaque perfectis exercetur. Vtque nemo prudens ad ardua, & sublimia molimina, sua studia confert, quin prius viribus quibuslibet, ad illa faciliùs, perfectiusque assequenda,

Isaia
cap. 50.

da,

Isaia
62.

da, seipsum præmunierit; sic prorsus, & multo sagacius, eligentibus cœlibatum coniugalem, vitam haud dubiè sublimem, & arduam, cunctis antecedentèr virtutibus solidè vallari necessè est. Nec secus, vt ait Propheta, *Habitabit iuuenis cum virgine, & gaudebit sponsus super sponsa, Angelica virginitatis virtute fulgente.*

Cantic.
5.

38. Siquè simplex virginum Coniugium tantæ virtutis censendum, vt merito eius, omnis laus inferior sit; iurèque cœlestis sponsa de eiusmodi suo, cœlo, terraque glorioso sponso accinat, *dilectus meus candidus, & rubicundus, Virgo nimirum, & Martyr simul; quid fatendum de geminato coniugio cum virginibus Apparitij? potissimum cum virtute ipsius vtraque coniux virginitatem ad eius amussim obseruare consenserit. Progrediente namque sua egregia senecta anno quinquagesimo quinto ætatis, & stabilita propria habitatione Azcaputzalci, quidam nobilis Mexiceus, vt filiam suam, virtute, & venustate ornatam, necnon & dote competentèr prouisam, ei matrimonio iungeret, non modicum adlaborauit. Nil autem iuuante, siue iuenculæ eleganti forma, & virtute; siue parentis eius tali incumbentia, vt illum ad hoc induceret, quadam subtili sagacitate huius, plurimum obtringente conuictus, consensum præbuit, vt eam duceret: vir aliàs ad quodlibet honestum de facili*

exorabilis in toto regno reputatus. Nè tamen thesaurum virginitatis, cuius tenacissimus erat, vlla mundi sagacitate sibi depredari pateretur, subtilis, & ille tunc extemplò effectus, petijt à parente, quid illi cum puella in dotem esset daturus. Sexcentos nummos de octo, respondit puellæ genitor: ni terras quasdam campestres, & penès eas nonnulla habitacula sibi deligeret. Ad quæ Apparitius, vt se generosè expediret, protinùs hæc subiunxit. Terris eiusmodi affluo, & huic Dominae, quam mihi despondetis, eam, sexcentorum nummorum de octo pecuniam, illicò pendendam, ego gratiosè offero pro sandalijs. Quali munificentia splendore contentatis, & parentum, & spectabilis virgunculæ animis, incunctantè recessit.

39. Verùm quia generositas hæc sua alijs exemplum suppeditauerat, consimili industria proprias illi coniungendi gnatas, vel scilicèt talis lucri, vel opulentæ hæreditatis amore, cum iam prouectioris esset ætatis; idcirco, & ipse industrior cum eis esse decreuit. Quamobrem dum circa annum sexagesimum ætatis habitasset Chapultepeci, quod cit nemus quodam, ferè media leuca Mexico distans, importunitate magis parentum cuiusdam, virtuosæ quidem, sed inopis puellæ adactus, quàm propria voluntate, & non nisi superno ad coniugalem virginitatem

ani-

24 *Vita Ven. Ser. Dei Sebast. ab Apparitio.*

animante spiritu, eã sibi desponsauit, duobus millibus nummorũ de octo prius dotatam. Cui tamen ipso suæ desponsationis die tam dulci, & blando, nec minùs eloquenti, ac erudito sciuit eloquio commendare Angelicam virtutem virginitatis, vt vim, efficaciamque in eo dicendi, vti & exemplum paucissimorum ex omnibus Coniugum Virginum superiùs fatorum, SS. Henrici, Eduardi, Elzearij, ac Salomeæ vsurpasse, sit dicendus omninò: ipsamque Sponsam, Diuina opitulante gratia, & propria cooperante prudentia, nec secùs permittente sua veneranda canitie, sicut illi suas, ad virginitatem mutuò obseruandam, non difficultè flexerit; paulò autem post annum defunctæ, iusta persoluit in Ecclesia Sancti Francisci de Tlacopam, vna leuca procul Mexico. Cuius genitoribus, vt præactum est indigentibus, illa duo millia nummorum de octo, quibus eam dotauerat, dono misit. Sicque Apparitius edoctus cœleste illud. *Cor rectum inquirit scientiam: in thesauro suæ virginitatis lucrum quærentes, lucrari optimè sciuit ad æternam gloriam.*

Prover.
sap. 27.

40. Eademque cœlesti scientia, recto corde ad salutem proximi nacta, subeundo annum ætatis sexagesimum tertium, postquàm rediisset Azcaputzalcum, desponsat Mariam Esteuan puellam nobilitate, & virtute conspicuam. Cum qua pariter eiusdem continentiaë proposito, quo
cum

cum prima, eademque prorsùs circumspectione annum transigens: vita Coniugali in quolibet actu exteriori conuiuendo absque simulatione; & velut illam, ita & hanc, tùm requisitis ad lectum, cùm ad mensam, optimè tranctando, dùm ille suo consueto, & cibo, & duro solo pro lecto contentaretur; nihilominùs Diuina sic disponente prouidentia, Virginem & ipsam parentat, iustisque celebrat apud S. Dominicum Azcaputzalci. Submissis & huius parentibus duobus millibus nummorum de octo, quibus eam, vt primam dotauerat: necnon & cunctis gemmis, alijsque suis ornamentis.

41. Quibus, tanquam publica voce, & communi fama, atque informationibus Apostolicis, paritèrque depositionibus plurimorum testium, contestatis, plenariè constat, hunc Seruum Dei in suis connubijs, totaque vita sua virginem vixisse, & obijisse: zelo dumtaxat & amore tantæ virtutis, in Christo, & suis, diuinè fulgentis. Quam eatenùs quoad potuit, in se, & in alijs totis enixibus promouit, cupiens cum Apostolo omnes esse vt seipsum. Inuictus quippè propugnator castimonix in adolescentia, in perfectione viarum suarum grandæuior effectus, congeminebit trophæa illius, iuxta Sapientis adagium, *Adolescens iuxta viam suam, etiam cum senuerit non recedet ab ea.*

1. Corinth.
cap. 7.

Prouer.
cap. 22.

D

Cum-

Ibidem
cap. 27.

42. Cumque reuera : *Cor rectum inquirat scientiam* : perperam suspicati fuere quidam , Seruum Dei culpabilem extitisse , quod à toro , & a sibus coniugabibus cum iisdem suis coniugibus abstinerit . Equidem si & ipsi corde recto perquisiuisent scientiam , in rectissimo corde Apparitij non inuenissent quàm magnæ sanctitatis scientiam . Quasi verò Apparitius in coniugio adeò ad actus matrimoniales arctatus fuisset , vt Virginitati , si eius possibilitas afforet , exilium dicere debuisset ? & in corde recto nõ potuisset à suis coniugibus exquisiuisse consensum virginitatis ? vel in statu perfecto nequiuisset æmulari perfectiorem ? Eò potissimum , quod propositum , virginitatis suæ , non modò coniuges ipsius , sed nec parentes earum , nec totum regnum latuerit , vt de coniugali fraude ipsi iam coniunctæ conqueri vlatenùs possent . Verùntamen , quis super eo damnaret prælibatos Sanctos coniuges virgines ? Vt Apparitij virtutem hanc eorum , non solùm imitantis , sed & corde verè recto iterantis sanctitati derogare auderet ?

CAPVT IV.

De sua vocatione ad Religionem.

43.

NICVM fortè ad Euange-
licam perfectionem, ob
terrenorum curam lucro-
rum, defuerat sanctissimæ
aliàs Apparitij vitæ. Et
istud tamen virtutis affe-

ctu, pietatisque proposito, quibus erga proxi-
mum zelantèr angebatur, integerrimè comple-
bat. Non enim iusto terrenorum censu, sed pra-
uo eorum affectu à perfectionis semita retrahi-
mur. Itaque nil ambigo, quin à quo omne da-
tum optimum, & omne donum perfectum est,
crebriùs illi ingereretur ab eo cœleste illud ad
omnimodam perfectionem vitæ monitum: *Eli-
ge tibi Vitam, vt viuas*; & ipse candida mente
identidèm ruminasset, vt opere perficeret Euan-
gelicum illud, *Si vis perfectus esse, vade, ven-
de quæ habes, & da pauperibus*, quâ talem vitam
feriò electurus. Nam hoc ipsum, & Seraphico
Patri Francisco in sua conuersione, & quorum-
dam suorum, prima apertione Missalis diuinitùs
fuit obiectum. Supplicandum igitur censuit à
Domino, vt intellectum illi daret, & instrueret

4. Esdr.
cap. 7.Matth.
cap 19.Psalm.
31. &
40.

eum in via hac quâ graderetur . Et Dominus quid aliud , quàm feruo fideli , & prudenti opem ferret ? Non secùs autem quàm super lectum doloris eius , vti & cunctis alijs charis sibi , peculiaritèr ipsi Seraphico Parenti Francisco , versans prius stratum eorum in infirmitate , vt postea firmaret meritorum sublimitate : prosternens , vt eleuaret : premens cum diligeret . Nam infallibile est : *Qui diligit filium , assiduat illi flagella.* Hinc Anno Millesimo Quingentesimo Septuagesimo secundo , ætatis suæ Septuagesimo lethali morbo corripitur , & à Medicis expeditur . Lectulus tamen hic suus floridus fuit , gymnasium Sapientiæ , myrothecium virtutum , Officina repertiendæ euâgelicæ margaritæ ; vel certocertiùs facer ille ager , in quo thesaurus inestimabilis cœlestium desideriorum effoditur , & disciplina studij cœlestis comparatur . In hoc ipse perfectè eruditus quid sit illud : *Vade , Vende quæ habes , & da pauperibus .* Vade : exi ab hoc mundo , tam affectu , quàm possessu . Vende : abnega , separa , & projice ab te ; daque , quibus dandum est , pauperibus . Et ijs relictis , expeditè sequere Christum , vt sis perfectus . Sic ad mentem S. P. Francisci , repellentis à Religione quemdam , sua , non pauperibus , sed propinquis relinquentem , id explanat Sanctus Bonauent . Quod disciplinæ cœlestis , & euangelicæ perfectionis , acutum quidem , sed efficax acrodà-

Eceles.
cap. 30.

In vita
S. Fran-
cis. c. 7.

ma, acutum ille executus. Nam vix ex schola
 fœlicis sui lectuli dimissus, mundo penitus vale-
 dicit, & solemnè renuntiatione vtramque suam
 Possessionem, valoris octodecim millium scu-
 torum inopi Sanctæ Claræ Sanctimonialium Me-
 xicano Cœnobio, die vigesima Decembris An-
 ni Millefimi Quingentesimi Septuagesimi tertij
 donat: iuxta illud: *Oblatio iusti impinguat Altare,*
& odor suauitatis est in conspectu Altissimi. Et præte-
 reà ad feruitia eiusdem Cœnobij seipsum dedicat,
 sub habitu Tertiarij, aliàs Donati, tam ipsis Sancti-
 monialibus, quàm templi earum Sacratio admirā-
 da promptitudine, sinceritate, & exēplaritate mi-
 nistrans. Ob quod sublime opus, omnis boni
 hostis eum pluriès, etiàm in forma visibili cir-
 cumuasit, vt tanquam leo rugiens deuoraret. Et
 quem primitus ab exercitio virtutum nullis oble-
 ctamentis retrahere valuit, nunc à tam solido
 Euangelicæ perfectionis proposito, horridis qui-
 busuis territamentis retrudere fategit; specificè
 autem à tam exacta abnegatione sæculi; vel sal-
 tem à perseuerantia in ea; vel ad minimùm ab
 intensiori profectu in illa. Constans tamen ani-
 mus Apparitij infensum molestatorem delusit in
 eo omni.

Ecclesi
 cap. 33.

44. Sub hoc, Spiritu Domini, cui fidelitèr fa-
 mulabatur afflatus, habitum Seraphici Patris Nostri
 Francisci induere solemniter decreuit. Quo in

Lai-

Laicali statu assumpto in Conuentu Mexicano die nona Iunij Anni Millefimi Quingentesimi septuagesimi tertij : ætate quidem prægrauante , sed vegeta , ac viuaci, & ad quælibet religiosa munia fortitèr obeunda perhabili ; nil fuit, quod minùs cæteris Nouitijs, quindecim, aut viginti annorum , solertèr anno suæ probationis peregisset : Non absque summo totius illius prægrandis Communitatis stupore, & deuotione. Nec hìc tamen immunis fuit ab immanis humanæ salutis insidiatoris tentatione. Quinimò hoc in anno, vt dictum est : *Fili accedens ad seruitutem Dei, præpara animam tuam ad tentationem.* Atrocioribus eiusmodi tentationibus exagitatus fuit, vt vix dies abfuerit, quàm cum eo visibilitèr conflisset: nunc tanquam cum in se impetuose irruente: nunc cum sibi vestem eripiente, strepitum excitante, & horrorem incutiente, modisque omnibus persuadente, vt habitum desereret.

Ecclef.
cap. 2.

45. Cuncta autem hæc hostilia tentamenta, celebribus Apparitij Victorijs insignita, prætiosiores ipsi dumtaxat coronam comparabant. Etenim Dei gratia vallatus, & Seraphici Patris Francisci trina intuitiua apparitione consolatus; vtque solidè in sancta vocatione persisteret, paterno affatu animatus, non modò hostilium tentationum quarumuis robur fregit semper, verùm & earum tam frequenti exercitio, vt aurum per ignem

ignem probatior, perfectiorquè fiebat. Virtutes verò quibus eodem suæ probationis anno exercitabatur, ad mensuram tanti Spiritus eius, eximiæ proculdubiò, fuere: impensæ præsertim in iugioratione mentali, in Disciplinis, inquè Cilicij: modicum somnum super durum solum, nudumque carpens, detectus, & solo pane, aquaque additis quibusdam oleribus victitans. Hisque ornatus, annum probationis sanctè compleuit, & Institutum Seraphici Ordinis religiosissimè professus est, summa cum consolatione, & satisfactione totius Communitatis ipso die Sancti Antonij de Padua tertiadecima Iunij Anni Millefimi Quingentesimi Septuagesimi quarti; ætatis suæ anno Septuagesimo secundo, & mense quinto. Vtpotè postquam cunctis perspicuum iam fuerit, ipsius admissionem hanc, & dein approbationem ad Religionem, incana, ac incapaci ætate, Diuinam solummodò voluntatem extitisse.

CAPVT V.

De eius exercitijs in Religione .

46.

IMMEDIATE post Professionem demoratus vno anno in Conuentu de Ticali, ferè quinq; leucis distante Puebla, exactissimè, robustissimèq; vniuersa Sacrarum, Ianitoris, Hortulani, & Culinæ ministeria vnà peragebat, ac si hæc omnia vnum officium fuissent; adempto insuper plurimo tempore, Orationi, Sacramentorum frequentationi, disciplinis, alijsque spiritualibus exercitijs, in eo connaturalizatis, opportuno.

47. Mense verò Augusti Anni Millesimi Quingentesimi septuagesimi sexti, Obedientiæ vigore, translatus fuit ad Conuentum Pueblæ, in quo absoluit vltimos viginti quatuor Annos suæ prodigiosæ vitæ, occupatus assiduè in colligendis duobus vehiculis elemosinis sui Guardianatus, in què dissècandis, atq; conuehendis ex sylua Tlaxcalæ lignis Culinæ, & furnis communitatis, necessarijs. Quibus in operibus, varias corporis infirmitates, præsertim herniæ, cum vehementè affligentes, egregij animi virtute supe-

rabat . Et estò incredibili anxietate, cruciatuque talium morborum premeretur, dexterrimè tamen, nec minùs libentèr desudabat ijs in omnibus: ipse vnicus perficiens ab anno suæ ætatis septuagesimo quarto, ad annum nonagesimum octauum vsque, ea cuncta, quæ nunc quinque robusti, sanique religiosi exequentur .

48. Patrias, & regiones, quas hoc cè tempore fructuosè peragrabat noster magnus Apparitus, & in quibus viuens potissimùm exercuit suas virtutes, operatusque est post obitum prodigia, sunt Ciuitas Angelopolitana, ab eaque vna leuca procul Aquilonari à parte, insignis ille locellus; qui, quod in eo sub quadam prægrandi, frondosa, & patula quercu, dùm sui boues vecturis defessi reficerentur, ipse interdiù per pias abstractiones, & laudes Diuinas exhilarari, ac pernoctare orando consueuerat; Vulgi sensu, & Ciuitatis eiusdem, consensu, publica que cessione, *Tugurium Sancti Apparitij* auspicatus, & nuncupatus remansit; vt suo loco expressiùs patebit. Loca quoque Quauhtinchanis, Amozoci, Tepeacæ, Vallis S. Pauli, Acatzingi, Quecholæ, & Tecamachalci ab oriente Angelopolis. Tenexaci, Topoiangi, Natiuitatis, Tlaxcalæ, Guamantlæ, S. Augustini, Tlaxci, & Zacatlanis, S. Philippí, Apizaci, Atlancatepeci, Atlihuetziæ, Hueyotlipæ, intus nouem leucis Angelopolim à parte Norici.

Cholulæ, Calpæ, Guejotzingi, & S. Martini intra sex leucas ad occidentem. Totomiguacanis, Malacatepeci, & Atrisci intus sex leucis Angelopoli à meridie. Et in cunctis villis, possessionibus, & Terris præmentionatarum Ciuitatum, Prouinciarumque: in quibus conuersatus fuit occasione sui officij, summa humilitate, integritate, exemplaritate, ædificatione, & profectu salutari Animarum: in quacumque virtute spectabilem semetipsum exhibens: prouti perhibetur super quartò Articulo sui Interrogatorij Apostolici tenore qui sequitur.

49. Item. Quod prælibatus Seruus Dei Frater Sebastianus ab Apparitio toto tempore vitæ suæ fuerit excellentissimus in qualibet virtute, nimirum Fidei, Meditationis, & Contemplationis, Mundi contemptus, Puritatis conscientiæ, Spei, Fiduciæ, Amoris, & Timoris Dei, atque Zeli ipsius honoris, Salutisq; Animarum, Prudentiæ, Discretionis, & Circumspectionis, Religionis, Pœnitentiæ, Pietatis, obedientiæ, Paupertatis, Gratiitudinis, Veritatis, Simplicitatís, Liberalitatis, Fortitudinis, Magnanimitatis, Munificentiæ, Patientiæ, Longanimitatis, Perseuerantiæ, Constantiæ, Temperantiæ, Abstinentiæ, Sobrietatis, Virginalis Castitatis, Macerationis, Mansuetudinis, Clementiæ, Humilitatis, Taciturnitatis,

& Modestiae. Pro tali ab omnibus creditus, & de facto in eiusmodi conceptu communitè tentus, habitusue &c.

In quo Articulo, qui velut compendium, cæterorum est, deponunt in genere, & in specie, plurimi Testes, & fermè omnes illi, qui conscij fuere istius Sancti Viri, peculiaritè eorum viginti tres magnæ fidei, & authoritatis, super principioribus virtutibus eiusdem, expressis in reliquis Articulis Interrogatorij; quarum fiet singularis, & specifica mentio in sequentibus Capitulis.

CAPVT VI.

De eius Obedientia.

50.

QVONIAM inobedientia, ruina humani generis extitit in primo Adam, & exterminium totale virtutum secundum illud: *Quis enim indicavit tibi, quod nudus es, nisi quod ex ligno, de quo praeceperam tibi nè comederes, comedisti?* Obedientia verò salutis humanæ reparatio in Adam secundo, facto obediente vsque ad mortem, & eligente magis animam ponere, quàm obedi-

Genes.
cap. 3.

Serm.
de bo-
nis de-
ferendis

tiam non implere, vt inquit S. Bernardus: cate-
nùs & Nomine IESV, quod est super omne no-
men, & in quo flectitur omne genu, remunera-
to. Melior siquidem est obedientia quàm victi-
mæ, & obedire nolle, vt peccatum ariolandi est.
Hæc proindè familiaris, & amica salutis obedi-
entia, fuit cynosura, ductrix, & directrix cuncta-
rum operationum Apparitij. Cuius tota vita ad
imitationem Christi Domini fuit mera, perfe-
ctissimaque obedientia: in nullo vnquam deuian-
tis à voluntate suorum Superiorum. Quippè cu-
ius præcipuus finis fuit perpetuò adimplere ad-
amussim iussa maiorum suorum; in adolescentia
Genitorum, in iuuentute Patronorum, in virili-
tate, & senectâ Prælatorum. Quibus quouis tem-
pore expeditissimè, ac promptissimè, & nil peni-
tùs cunctando paruit ad vnguem in cunctis, quæ
sibi ab ijs præcipiebantur; in nullo prorsùs oblo-
quendo, aut annictando, vel displicentiam, &
mœrorem vllum simulando, sed potiùs cuncta
serena, & iucunda fronte excipiens, exequens
que mandata eorum, quamuis in operibus labo-
riosissimis, & difficillimis, nec obstante quod in-
gentibus indispositionum suarum doloribus pre-
meretur, tantaque sollicitudine circa elemosinas,
& vecturas, aliaque claustralia onera, illis vigin-
ti tribus annis, & quinque mensibus, non me-
dioeritè distraheretur, Quod totum sic expressè
de

deposuere de visu amplius quàm triginta testes. Ut nil ambigam ipsum in superexcellenti gradu huius virtutis emicuisse. Vndè non modò egregium aliquem obedientiæ pugilem, vel simplicem eius filium, cum mihi diceres; verùm propter circumstantias tantæ promptitudinis, & hilaritatis in operibus nimis duris, & laboriosis parendi, etiam dum morbis grauibus affligeretur, Heroëm, & Magistrum eiusdem virtutis, cum omnibus Theologis profitearis. Nec aliam suo Superiori interuenisse causam arbitror, illum, iam in omni virtute probatissimum, Anno Millesimo Quingentesimo octuagesimo quarto, ab officio vecturarum, & collecturæ elemosinarum remouendi, & in Nouitiatu concludendi, Virum utpote in suprema senectute constitutum, & cuius exteriora seruitia longè plus Religioni profuerant, quàm domestica, nisi ut magisterio esset Religionis tyronibus hanc præ ceteris virtutibus in omnimoda perfectione addiscendi. Eà propter & Nouitiorum Magistro tunc à Superiore iniunctum, quatenùs eundem exasperantè, & molestè tractaret in omnibus. Per hoc namque potissimum elucescit Obedientia, Patientia, & Humilitas religiosi. Ast quid immoror multis? Siquidem ille nil prorsùs immoratus, nec ob hoc vllatenùs contristatus, sed potiùs exhilaratus, & totus lætitià perfusus, submississimè, ac paratissimè

simè suo paruit Superiori : in vnguem vitam Nouitiorum iniens , eorumque perarduum officium , non obstante prægravi sua ferè Nonaginta annorum senecta , & minùs tot alijs suarum indispositionum languoribus , omnimodè executus : suffe-
rendo non leues mortificationes, verba asperrima, & poenitentias quascumque vultu semper exultanti, & iucundo ; vt talibus Obedientiæ, Humilitatis, & Patientiæ suis exemplis plus ad religiosam perfectionem cæteris Nouitijs profuerit , quàm quibusuis aliorum doctrinis .

51. Deniquè per eundem Superiorem ex Nouitiatu educto vectura denuò iniungitur, hæcque faxorum pro fabrica Valetudinarij, quod tunc extruebatur. Ad quem effectum datur illi mulus indomitus, & syluestris, quem eovsq; nemo domare potuerat, quiquè qualecumque onus illi imponebatur, deijcere consueuerat. Cuius huiusmodi defectum quamquàm Apparitius detexerat Superiori, & super periculo, quod penès eum incurri posset, certiozem reddiderat, hoc tamen non obstante demandatur ipsi executio præcepti prioris. Erga quod ille cum omni humilitate flexo capite, apprehendit, conducitque mulum ad ripam fluminis penès Conuentum, fluentis, vbi erat ingens quantitas ad præfatam structuram requisitorum lapidum, ibidemque eum innocenti, ac miti sermone alloquitur, vt
obe-

obediret, mansuetumque se subderet: quia id genus officij vtrique eorum omninò subeundum, erat in virtute præcepti maioris. Dictum hoc ab eo, euestigiò peractum à mulo; deinceps tam ad illud onus, quàm & ad alia quæuis, agnina mititate seipsum subiiciente. Atque sic in seipso probauit Diuinam veritatem illam: *Inauris aurea, & margaritum fulgens, qui arguit sapientem, & aurem obedientem.*

Prouerbi
cap. 25.

52. In experimentum verò quàm accepta Deo fuisset hæc sua Obedientia, operatus est Dominus multa, & grandia per eam prodigia. Nam quadam die dum à rubeto montis de Tlaxcala, præfracto vehiculo, cuius videlicet ambæ cuspides axis abruptæ erant, domum rediisset, & à Guardiano petiisset, quatenus accommodarentur; iubetur ab hoc, vt protinùs eodem tali certam frumenti Indici elemosinam Tepeacam abueheret. Cui ille incunctantè, ac submissè obtemperans, eo ipso tali prærupto vehiculo iussum exequitur, & quatuor dierum itinere, per ascensum, rupes, & palludes, videlicet, à præfato rubeto & monte, vsque ad Conuentum Angelopolis, & ab hoc Tepeacam, hincque Angelopolim, vnde rediens ad rubetum, & montem, demùm ad possessionem Didaci de Barreda, cuius testimonio oculato id deponitur, incessit.

53. Aliquando perrexerant sua vehicula ad
ali-

aliquot leucas absque calybibus in rotis , & alijs vicibus adeò remissis , laxatisque corrigijs , ac ligaturis boum , vt fermè solutæ fuerint , incapacesquè ad vllam vim faciendam , quamquàm fecissent omnem. Interdùm subsidio Angelorum. Seruus Dei vnacùm ijsdem suis vehiculis onustis , ac equo , transijit præcipitem vallem Tulzingicam , in Tlaxcalensi via , distantem leuca ab Angelopoli . Consimilitèr aliam vallem rapido inundatam torrente , in quem dirupta sua onerata vehicula infra pontem inciderant , & ipse eques post illa ; postquàm diù simul cum eis per aquas gressus fuerat , vado reperto , saluus , & incolumis cum omnibus , tam iumentis , quàm rebus vectis , nec minimo damno perpeffo transmeauit ; vt planè sic affirmat Doctor Parexo testis iuratus in sua historia , contenta in processu . Necnon & præcipitem vallem de Quautzatloyam suffragio Angelorum , vt iurauit Alphonfus de Cardenas habitator Guamantlæ traiecit . Quos prodigiosos transfaltus , & progressus , quocùmque perrexit , quis ambigat factos virtute amuffitatæ Obedientiæ ipsius , quàm suis Superioribus semper præstitit prouti ipsi exigebant , & exactiùs ; de quali est illud : *Obediens loquetur Victorias* . Et non nisi vigore tantæ virtutis , vt occurreret cuidam perurgenti necessitati Fratrum , potuit solus ipse totum pondus sui plaustrum onerati subleuare , quod non

Prover.
cap. 21.

potuissent multi robusti viri.

54. Quæ cuncta comprobant supèrnaturales succursus conspicui Angelorum, & Sanctorum, quibus ipsi subministrabant cibum; & in vijs, locisque desertis opem indigenti afferebant, noctu lumen præferebant, & quandoque Musicam instruebant, aliaquè innumera prodigiosa operabantur; quæ subsequenter referentur in cæleste testimonium suæ heroicæ Obedientiæ.

C A P V T V I I.

*De Humilitate, & Mansuetudine
ipsius.*

55.

HUMILITAS est virtus, qua, inquit S. Bernardus, homo verissima cognitione sibi viscescit. Cum enim homo, & humilitas, ab humo, elemento cæteris substrato, derivent; illius hominis propria virtus erit humilitas, qui se reliquis agnouerit inferiorem. Humilis, quippè idem significat etymologicè, quod humo accliuus. Humo verò accliuus verissima cognitione idem est ac infimus. Et ideò Humilitas est virtus, qua quis verissimè seipsum cognoscit in-

Lib. de
gradib.
humil.

F

fra

fra alios, vel infimum. Iuxta quæ assignantur tres gradus Humilitatis. Primus. Subdere se maiori, & nõ præferre se æquali. Secundus. Subdere se æquali, & non præferre se minori. Tertius. Subdere se minori. Prima dicitur sufficiens, & necessaria. Secunda abundans. Tertia superabundans. Non immeritò itaque Humilitas ab omnibus virtus maxima nuncupatur, *qua*, vt præfatus censet mellifluus, *ipsa quoque superbia palliari se appetit, nè vilescat*. Et Ambrosius: *Humilitas est clavis, quæ aperit regnum cælorum, & reserat mysteria Scripturarum*. D. Greg. verò: *Qui sine Humilitate virtutes congregat, quasi in Ventum pulverem spargit*.

56. Idcirco genuinus Humilitatis partus Apparitius, qua potiùs virtutum prærogativa emi-
nuisset, quàm superabundantis Humilitatis? Humillimi Francisci, de quo ait Sanctus Bernardinus, quod Humilitate promeruisset supremum, illud donum, Stigmata Christi, filius; & tam fides Christi, qui docuit: *Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde*: imitator; Diuique Pauli inculcantis: *Dignè ambuletis vocatione, qua vocati estis cum omni humilitate*: solertissimus auditor; quid magis didicisset, quid plus sapuisset, quid exactiùs coluisset, quàm Humilitatem? Quam primam, quam secundam, quam tertiam, & quotiescumque interrogaueris, eam vnica, responde-

det

In glof.
in cap.
cum de
quibus
dam.
De rel.
dom. vt
Episc.
sub.

Ibidem

ambo
relati à
Glossa
præfac-
ta.

Tom. 4.
Serm.
extra-
ordin.
ser. 26.
Marth.
c. 11.
Ad
Eph. 4.

det D. Augustinus, esse viam capeffendi veritatem; hanc præcipuus iste in nouo orbe catholicæ veritatis annuntiator, dubio procùl totis viribus, toto corde, & tota anima dilexit, ceterosq; quoscunque verbo, & opere instruxit; prouti super eo potiori in parte suarum informationum testes discurrunt, non absque accuratissima ponderatione, & encomiorum summo pondere. Quorum, nempe viginti sex de visu affirmant, ipsum toto vitæ decursu omnibus se subdidisse nulli prorsus seipsum præferendo quamuis minimo. Idque inde inferunt, quod extremè seipsum despexerit in quolibet actu exteriori, vt delectu omnimodo extremorù in quocumq; confessu, etiã inter seculares, & simplices personas, locorù, nec secùs quàm in terra; habituum quoque abiectiorum, laceriorumque, atque verborum, ac vocum, quas proferebat humillimarum, & deuotissima suauitate refertarum. Dum enim à quadam infantula, ipsius intuitu terri-
ta, & eiulante, delirus compellaretur, non modò se verè fatuum esse affirmavit, qui si talis non esset, Deum multò plus amaret, verùm & eandem ob id mox mox matris verbera subituram protexerit. Quod ea dicendi humilitate, & spiritus contritione protulit, vt circumstantes illa cymari oportuerit. Ex qua suprà omnibus subiectione, vtpotè talibus quoque infantibus, per eiusmodi

De si-
militu-
din. e.
106.

di vilipensionem , resultat proculdubiò in illo gradus Humilitatis superabundantis , seu heroicissimæ, eo potissimùm quod & per eam, iniuriam sibi illatam, velut quid gratum exultantèr susceperit , iuxta illud S. Anselmi : *Magna humilitatis est iniuriam tanquam magnum commodum sibi factum estimare .* At quid plus ad perfectionem ipsius Humilitatis afferri posset , quàm quod contemptus quoscumque suæ personæ, nulli vnquam se aspernanti , vel qualitercumque exacerbanti , vllò signo indignatus , aut minimùm oblocutus , gratanti semper corde , & inenarrabili iubilo exceperit ; vt id de eo genericè omnes testes perhibeant , de visu verò plurimi . Cum vltro nea hæc quorumuis contemptuum perpeffio, speciem Humilitatis Christi Domini , qua ad contumelias , & opprobria oblatuſ est quia voluit , easdemque sufferens tanquam agnus coram rudente se obmutuit , & non aperuit os suum , referat . Et quidem quod vltra eiusmodi contumelias , & interdum conuicia , ac ludibria , quibus serijs , & per ludum prouocabatur , acerbiora sibi deberi profitebatur , supremæ vtique Humilitatis efficacæ argumentum de se præbuit . Nulla etenim veriori cognitione homo sibi vilescere quit , quàm dum atrociora , vilioraque se promereri percenseat ijs , quæ innocuè in eum conijciuntur . Sic namque adeò sibi vilescit , vt homines non sufficiant ipsum

sum ampliùs vilipendere. Quod vtiq̄e culmen ipsum humilitatis attingit. Et talis testimonio decem oculatorum testium fuit Humilitas nostri Apparitij, estò genericè à cæteris omnibus talis perhibeatur. Quapropter nil mirùm, quod ineluctabilis, imò formidabilis Dæmonibus erat, cum constet quemdam eorum ad Macarium factum: *Ieiunas interdùm; & ego nullo unquam cibo reficior. Tu sæpè vigilas; & me nunquam sopor opprescit. Humilitas sola tua me vincit.*

In Vit.
Patru.
Ex glo.
præcit.

57. Quod ipsum asserere tutò licet, ex quo Seruus Dei efflictim abhorrebat laudes de semetipso à quocumque vulgari. Siquè subindè ab affectuosis, deuotisq̄e suis magnificari, aut qualicumque æstimationis conceptu extolli subsentiebat, illicò discussum, tanquam infensum, & abominabilem, truncabat, eosq̄e à talibus laudibus omnimodè abstrahabat, neùe illas vllatenùs repeterent, si suas domos per eum frequentari cuperent, seridò aduertebat: qui vt optatissima sua conuersatione fruerentur eiusdem dictamini accommodabantur. *Vbi namque humilitas, ibi sapientia.* Quem quà verè humilem nequaquam latere potuit illud S. Bonau. *Verus humilis, vilis vult reputari, & non humilis prædicari. Gaudet enim contemptu sui, & ideo hoc solo superbus, quod laudes contemnat.*

Prover.
cap. II.

In vita
S. Patris
Francis.

58. Nil minùs deiectior fiebat; quinimò seipsum

ipsum, Deum glorificando, compungebat operato aliquo miraculo, ad eum ut ipsi met spectatores inde attoniti remanentes, & confusi, nesciebant nisi suspiria ingeminare. In quo humillimum Christum, qui operatis miraculis, presentibus *Præcipiebat, ne cui dicerent.* Fideliter imitatus, gratias, & fauores cœlestes, quibus affluebat, Humilitatis sapientia pro viribus occultabat. Omnium enim virtutum custos, & decor Humilitas, tanta eum deuotione affecerat, ut quidquid ipsi agendum erat, ad eam, velut ad totalem vitæ suæ regulam respiceret. Firmiter enim credebat, absque Humilitatis virtute nec in terra, nec in cœlo quidquam occupari posse. Siquidem, ut inquit Cassiod. *Ipsa est, quæ cælum, & terram occupat.* Et iuxta S. Dorotheum: *Sicut omnis virtus ex Humilitate gignitur, & in Humilitate producitur, & conseruatur, ita virtutum omnium Humilitas corona, & totalis perfectio est.*

Math.
9. &
Marc. 6

In Psal.
137.
Ser. 14.
de edifi-
fic. vir-
tut. anti-
mar.

59. Deniquè hæcerat apud eum verissima cognitio sui ipsius, ut ab omnibus deridendus, & contemnendus esset; pro talique haberi exoptabat; ut ex dicendis patebit. Hæc verò sui ipsius cognitio, est vera Humilitas, quæ pro amore Dei exercita ingens fundamentum fit sanctitatis. Nam ex illa tam omnia genera virtutum pullulare necesse est, præcipuè intensi Amoris Dei, & proximi, Paupertatis, & Pœnitentiæ, ac Religionis. Exi-

mius

mius ergo sanctus ille, qui tanta Humilitate refulsit. Nam & Seneca aiebat: *Nondum felix es, si necdum te turba derisit. Si beatus esse vis, cogita hoc primum, ab alijs posse contemni.*

60. Et quod omnimodè renuerit mori in lecto more cæterorum, sed prostratus in terra, uti obiit Seraphicus Pater noster Franciscus, indutus tamen suo habitu, quem illi nemo auferre potuit, toleratis summa patientia ingentibus suorū, morborum cruciatibus, & doloribus, demonstratur euidentè omnimoda Humilitas illius. Quàm præ cæteris virtutibus eum in heroico gradu possedisse, fassus est etiam in suis litteris ad Catholicum Regem, datis quarta Maij Anni Millefimi Sexcentefimi quarti Dominus Episcopus D. Didacus Romanus.

61. Cumque Humilitatis primogenita videatur esse proles Mititas ex Beatitudinum, quas Christus enumerat ordine, primò beatos pauperes spiritu, seu humiles constituens, & immediatè tãquàm eorum filios mites, beatos pronuntians, illisque cælum, & his terram talium virtutum merito possidenda proponens, nil superest ambigendum, humillimum Apparitium mitissimum quoque extitisse. Quia verò, ut inquit Iob: *Verè stultum occidit iracundia, & paruulum interfecit inuidia;* Sequitur quod verè sapientem saluet Mititas.

Iob c. 30

Hæc

Hæc enim definitur à Speusippo, quod sit *Facilitas anima omnis expers iracundia*. Ideoque, & Apparitium nostrum in sapientia tantæ humilitatis suæ, virtute Mititatis, seu Mansuetudinis saluasse animam suam, iuxtà illud Spiritus sancti: *Fili in mansuetudine serua animam tuam*. Etenim ipsum quatuordecim testes oculati Mansuetudinis exemplar fuisse contestantur. Et cuncta opera eius in Mansuetudine peracta hoc ipsum perhibent, vt ea quæ vita illius exhibet nitidè probant, perfectûque discipulum eius demonstrant, qui docuit: *Fili in mansuetudine opera tua perfice, & super gloriam hominum diligeris*. Et quidem quod nulli vnquam, quamuis ipsum vexanti, contemnti, & qualitercumque exacerbanti, restiterit, vel vllatenùs indignatus, aut oblocutus fuerit, vt superius retuli, verùm omnibus Mansuetudine Angelica responderit ad interrogata, & eadem interrogauerit, quæ interroganda erant, præcipuæ Mansuetudinis in se indicia præbuit. Cohibere enim motus resensitiuæ erga pungentes, & non resistere displicentibus, quin potiùs animû facilitate, & illos, & hos mitigandi, effectus sunt immediati virtutis Mansuetudinis, cuius folius facultas est in proprio elidere subiecto iracundiam, & in aduerso lenire, prout id declarat Aug. lib. 1. de serm. Domini in monte cap. 1. & 2. *Mues sunt, qui cedunt improbitatibus, & non resistunt malo, sed vincunt in bono*

Eccles.
cap. 10.

Ibidem
cap. 3.

malum: Cum verò iracundia capitale sit vitium, & plurimorum principalium criminum, quæ Deo execranda sunt, iuxta illud: *Ira, & furor, utraque execrabilia sunt, & vir peccator continens erit illorum*; caput, & origo; virtus hæc Mansuetudinis proculdubio inter heroicas celeberrima, & Deo acceptissima erit. Nec proindè mirum, vt per eam saluare animas nostras à Spiritu Sancto moneamur. Et quod non nisi mansueti saluentur ipse testatur: *Cum exurgeret in iudicium Deus, vt saluos faceret omnes mansuetos terra*. Ideoque, & hortatur per Prophetam: *Querite Dominum omnes mansueti terra*. Quasi non nisi à mansuetis esset reperiendus. Quod S. Dyonius exemplo Moyſis præclare demonstrat inquiens: *Moyſes meritò eximia Mansuetudinis Diuina familiaritate, & tanta amicitia dignatus est, vt si quando à Mansuetudine defecisset, etiam à conspectu Domini exciderit*. Si quippè in terris hostem nullum agnoscit Mansuetudo, nilque aduersum, & confusum patitur, quomodo in cœlis, vbi sola pax regnat, & quies, prætiosa non esset? Indè est quod & S. Gregor. ait: *Quoties turbulentos animi motus sub Mansuetudinis virtute restringimus, ad similitudinem redire Conditoris conamur*. Nec absque causâ Cassianus hanc virtutem intimam mentis humilitatem appellat: *Intima mentis humilitas cum demùm evidentissimis fulget indicijs, cum quis sibi met ab alijs arroganter,*

Eccles.
cap. 27.

Pl. 75.

Soph. 7.
Ep 3. ad
Demophilū.Lib 7.
Moral.
cap. 30.

50 *Vita Ven. Ser. Dei Sebast. ab Apparitio.*
ingesta crimina, & irrogatas iniurias, mansueta cor-
dis aquanimitate toleraueris. Nam per virtutem
Mansuetudinis præcipuè virtus Humilitatis proba-
tur, vt per simillimam sibi prolem. Ob quod am-
biguus effem decernere, mansuetior nè, an humi-
lior extiterit Apparitius, dùm à quibusdam pe-
cus, belua, bestiaque appellabatur, & nil ipsis suc-
censebat, quin potius per eiusmodi offensua ex-
hilarabatur, & subridebat.

CAPVT VIII.

De eius Patientia, & Penitentia.

62. **I**NCLYTA Humilitatis gna-
ta Mansuetudo, & legitima
eiusdem soror, indiuisaque
abea socia Patientia, pari
passu ornauerant, vel potius
communiuerant Apparitiũ,
vt quidquid Humilitate incõasset, Patientia im-
mediatè suppeditante perfecisset. Hinc verba
ipsius perpetuò consona, modesta, & suauia fue-
re, etiam dùm asperrimè tractaretur ab aliquo:
eodem prorsùs iucundo, gratantiquè corde exci-
pientis pungentia, & acerba, quo & placentia:
nec secùs subeuntis aduersa, quàm prospera; af-
flicti-

fictiua, quàm consolatiua ; horrida, quæque quàm lenia . Mortificationes verò à suis Superioribus, & repræhensiones Religiosorum, tanquam intrinsecorum amicorum abblandimenta, & præcordiales affectiones amplectebatur .

63. Et sanè vir, nonaginta annorum ætate confectus, & nedùm tantæ senectutis, quæ ipsa sat grauis morbus esset, verùm, & tot ante hac memòratarum indispositionum suarum prægrauatus morbis, alijsque non paucis humanarum, molestiarum obliquitatibus exagitatus, non mediocris Patientiæ dono cœlitùs obfirmatus esse debuit, vt sub ijs cunctis nil tristi, aut mœsto, sed totum blandè arridente vultu, quidquid obeundum, quidquid etiam operandum, & sufferendum erat, peregerit: quasi factis ipsis docuisset, quod cœlitùs traditum didicimus: *Iucunditas cordis hæc est vita hominis, et thesaurus sine defensione Sanctitatis.* Quænam verò hæc tam fausta cordis iucunditas, quæ hominis vitam constituat, & thesaurus sibi sit tam prætiosus, vt non egeat suæ defensione Sanctitatis? Siue Politicum, sago, aut toga clarum; siue Philosophum, Phisicum, vel Ethicum; siue Theologum, Scientificum, Mysticum; siue cuiusuis alterius professionis, instituti, status, & conditionis virum percontemur, Patientiam eam esse tutò affirmabit. Hæc enim quamquàm tolerantia sit difficilium, & arduorum, iuxta Ci-

Ecclesi.
cap. 30.

2. de
Iou.

ceronem definiētem illam, quod sit *Arduarum*,
difficiliumque rerum, causa utilitatis, vel honesta-
tis, voluntaria, & diuturna perpassio. Quia tamen
 spontè, ac libentè amore finis honesti, & utilis
 habetur, iucundum, voluptuosumque reddit cor,
 & propterea vitam verè prætiolam instituit, &
 admirandam. Quæ si ab aliquo, Dei amore, ha-
 beri probatur, vt erat quorundam Martyrum ex-
 temporè conuerforum, & Diui Petri, amarè fletu-
 tis, & patientis dolore, etfi de cæteris virtutibus
 talis nil constaret, ipsa sola fit sufficiens ad salu-
 tem, & ad sanctitatem. Vt loco quorumuis Patien-
 tiæ cultorum, mira eiusdem deuotione super illius
 laudibus perscribit S. Cyprianus Episcopus: *Inter*
ceteras cœlestis disciplina vias, quibus ad consequen-
da diuinitus præmia Spei, ac Fidei nostræ secta diri-
gitur, non inuenio fratres, quid magis sit, vel utilius
ad vitam, vel maius ad gloriam quàm Patientia.
Hanc se sectari Philosophi quoque profitentur, sed tam
illic Patientia falsa est, quàm & falsa sapientia. Nos
verò, qui non verbis, sed factis Philosophi sumus,
Patientiam, quàm magisterijs cœlestibus discimus,
obsequijs spiritualibus præbeamus. Est enim nobis cum
Deo virtus hec communis. Inde Patientia incipit,
inde claritas eius, & dignitas caput sumit. Origo, &
magnitudo Patientiæ, Deo authore procedit. Et ideo di-
ligenda res homini, quæ Deo chara est. Ipsa est, quæ nos
Deo, & commendat, & seruat. Ipsa est quæ irā temper-
 rat,

Tract.
de bo-
no pa-
tientia:
serm. 3.

rat, linguam frenat, mentem gubernat, pacem custodit, disciplinam regit, libidinis impetum frangit, tumoris violentiam comprimit, incendium simultatis extinguit, cœrceat potentiam dirutum, inopiam pauperum refouet, tuerur in Virginibus beatam integritatem, in viduis laboriosam castitatem, in Coniunctis indiuiduam charitatem; facit humiles in prosperis, in aduersis fortes; contra iniurias, & contumelias mites. Docet delinquentibus citò ignoscere; si ipse delinquas, diù, & multum rogare. Tentationes expugnat, persecutiones tolerat, passiones, & Martyria consumat; Ipsa denique est quæ fidei nostræ fundamenta firmiter munit. Vix tantùm de vlla alia virtute, vel quid plus de hac ipsa, proferri posset.

64. Ecquid tu præ cæteris nunc Politice fateberis, auditis tot ab eruditissimo Carthaginensi Concionatore encomiorum Patientiæ gnomis? Qui estò rempublicam tuam, quæ bello, & quæ pace, non nisi Patientiæ basi subnixam, & vtrinque sibi, tum secundis, cum fractis rebus, vt secure consistat, ab ea dumtaxat præfidentem cernas; adhuc tamen non plenè ipsam discernas, nisi vitam tui status asseras, in quo nil est quod sine ipsa viuat. Hæc Militis tui ad hastam exeubantis, iaculaque tam excipientis, quàm excludentis; hæc & ciuis parere, aut pati parati gnomon, & tibi cum eis potior regula viuendi est, veraque vita. Equidem immortalis veritas est, quòd: *Incunctas*

Eccles.
cap. 30.

tas cordis (quę voluntaria difciliū tolerantia est) *fit vita hominis , & thesaurus sine defensione sanctitatis .* Vt proindē nil tibi prorsū de exitiali illa sapientia tua, qua cor machinationibus tegis, & sensum verbis velas, vt rem tuam protegas, præfidas, sed vnicē de tua Patientia: quam quidem & inuitus habes, nē pereas. Voluntaria tamen esse debet, vt Christiana sit, & ad æternam salutem proficiat. Eaque planē, quam noster Apparitiū de rebus arduis, laboriosis, & difficillimis habuit: Nunc multiformis, & prægrauis, nec ab vno subeundæ vecturæ, officium diuturnum; hocque per itinera abrupta, scabrata, & inusitata, paludosa, & præcipitosa; nunc, & tot alia, vt Portarij, Sacristæ, Coqui, & Hortulani, seorsim, & interdum coniunctim ipse solus peragens; vt id centeni, & eorum plurimi de visu testes deposuere. Quodque singulari reflexione dignum est: exequens ea cuncta lætissimē, & iucundissimo corde; vt ab initio fatus sum. Vnde infertur, ipsum fuisse insignem Patientiæ professorem, qualem exigit S. Iacobus Apostolus scribens: *Omne gaudium existimate fratres mei, cum in tentationes varias incideritis, scientes, quod probatio vestra fidei Patientiam operatur. Patientia autem opus perfectum habet: vt sitis perfecti, & integri, in nullo deficientes.* Neque enim tot onera ab vno subiri possent lætē, & hilaritē, nisi omne illud gaudium suum existi-

Cap. 1.

maret, cuius viribus tam potens ad omne illud
sufferendum redderetur.

65. Quàm verò perfectus Patientiæ Profes-
sor fuerit hinc vlteriùs conijciendum, quod eam
alijs quoque influere, & communicare sciuerat
efficacitèr, nil minùs ac aliquis perfectus Magister
scientiam, quam profitetur; suauibus suis verbis,
atque prudentibus, solidisque rationibus concor-
dando quos præseuisset inter se discordes: qui-
bus reconciliatis, & pacificatis, confulebat, vt ad
euitanda similia iurgia, similtates, & odia, quæ
directè conducunt ad præcipitia salutis, ab inui-
cem seiungerentur. Quod totum illi à sua Man-
fuetudine, Modestia, & Affabilitate, præfertim ve-
rò à iucunda, gratiosaque poenaliùm omnium, &
quorumuis afflictiuorum Tolerantia coniuncti, li-
bentèr exequabantur, cum eoque libentiùs con-
uersabantur, illumque ob hoc velut quemdam
naturæ excellenti, orisquàm humanæ reputabant.
Crediderim vtique, Apparitiù velut agriculturæ,
quæ Patientiæ sedula cultrix est, & ministra, opti-
mé peritum, inter tales interponere consueuisse,
Apostolica illa verba: *Patientes estote fratres vs-*
que ad aduentum Domini. Ecce agricola expectat
pretiosum fructum terræ, patienter ferens donèc acci-
piat temporaneum, & serotinum. Patientes igitur es-
zote & vos, & confirmate corda vestra: quoniam
aduentus Domini appropinquauit. Exemplum acci-

Iacobi.
cap. 5.

pite fratres exitus mali, laboris, & patientia. Ecce beatificamus eos, qui sustinuerunt. Sufferentiam Iob audistis, & finem Domini vidistis: quia Misericors est, & Miserator. Et donum tantæ virtutis eis cum eiusmodi efficacia influere potuisse.

Cic. in
partit.

66. *Adhæc non incongruè assertum est: Fortitudinem audacia imitatur, & patientiam duritia immanis. Nam ex tanta Patientia Apparitij, dura nimis, & seuera eius Pœnitentia necessariò sequi debuit. Hinc quamquàm quælibet virtutum illius seipsa emensa cæteris præponderare appareat; hæc tamen Pœnitentia, seu mortificationis, quod pro ea firmitus comprobanda plures, quàm trecenti incalescant testes, innumero s casus adducentes, præcellere videtur in eo.*

67. *Non defuere tamen quidam huius virtutis inexperti, & procùl ab ea distantes, qui Pœnitentiam Apparitij iusticitati, seu cuidam ingenitæ duritiæ eius attribuebant. Quos nihilominus toto cœlo aberrasse, tam fœdum iactantes commentum, reliqua eius opera, in sinceritate spiritus, & virtutis peracta, perspicuè demonstrât. Et ipsemet iam iam ab hac vita decessurus, suo Patri Guardiano expressit, quo fine carnem suam afflixisset, dum illi suæ conscientia tenorem detegens, sic dixit: *Toto vitæ meæ decursu operam præcipuè impendi, quatenus vilem vermiculum, corpus spiritui, & hunc Deo, quouis genere mortificationis**

nīs subijcerem; sicque meo Creatori complacerem, & in regnum cælorum, quod non nisi pœnitentia consequitur, ingrederer. Hocque unico fine, & nequaquam, ut quidam opinati sunt, animi relaxandi causa, tam duro vecturarum ministerio in tantum addictus fui.

68. Hinc nunquam in suum lectum admisit culcitram, aut stramentum; nec linteamina, neque vllam aliam commoditatem, in ipsa quoque vltima sua infirmitate; dormiens solùmmodo super durum solum, potissimùm vltimis viginti quatuor annis, & aliquibus mensibus, quibus demoratus est Pueblæ, saxū capiti supponens, detectus, sub diò, sub niuibus, gelu, pluuia, alijsque temporum, & aëris inclementijs; vt nullum afflictationis genus, quo suū corpus perenni maceratione subderet spiritui, defuerit; prouti id affirmant septuaginta testes de visu.

69. Quàm autem grata fuerit Deo hæc sua mortificatio, nonnullis miraculis eam Dominus comprobauit, vt nonnumquam campis gelu, glaciequè completis, locus in quo Seruus Dei substiterat, & circa illum aliquot palmi terræ, nec gelu, nec vllò glaciei, aut niuium rigore operirentur. Et consimilitèr dum integra nocte pluisset, Seruus Dei, & situs, quem premebat nil pluuijs maduere. Interdum lassitudine grauatus, ante vnum fossatum ex ijs, quæ sunt in via, Puebla Tlaxcalam du-

cente, obdormire debuit; contigit hoc interim, ut coelitus lapsi nimbi, saltibus, & rupibus ex illis, non iam in torrentem, atqui in rapidissimum flumen confluentes, saxa, trabes, truncos, & omnem obuiam molem inuoluerent, ipsumque Dei Seruum intactum, insulano circuitu præterirent.

70. Et quod non ignotum fuisset Apparitio, quàm benignè complacuisse Diuinæ Clementiæ profecutio mortificationis suæ, tanto studio, amore, & zelo erga eam ferebatur, ut à consueta asperitate eius, nec in suis inualetudinibus, præsertim horribilis herniæ, quam ex assidua plaustrorum vectura contraxerat, abstinebat; & si quandoque importunitate, & reiteratis suorum deuotorum instantijs adactus, sub lectum, vel ad lectum cubaturus introisset, quasi in flammam inijceretur exarsurus, reputabat.

71. Cuiusmodi piæ corporalis macerationis & spiritus impinguationis gratia, quandoque repèrens patriam gelu rigentem, piscinis, aut fluminibus seipsum immergebat; & aliquando habitum fontibus, aut fluuijs madefactum induebat, ut rigidiùs algeret; & varia mortificatione extenuaretur; licet ipse talis habitus, seipso ruuidus, & asper, lacerquè, immodica seni decrepitæ ætatis pœnitentia, & mortificatio foret. Semèl rupto brachio nulla medicamina adhiberi passus est, sed ad eò strictè quasdam tabellas illigari, ut carni in-

hæse-

hæferint, doloremque excessiuum causauerint, quousque à Domino resanatus fuit. Multominus curabat exulcerationes quascumque, & crenas corporis, præsertim manuum, pedumque resulfantes ex indefinente itinératione per asperos montes, valles, & per saxa, dumeta, & syluas, iugique ex labore; quamquam etiam sanguinem effluerent.

72. Perpetuò incessit discalceatus, & capite detecto, quamuis sub sole, sub niuibus, sub ventis, & aquis: asperrimo super nudum cilicio indutus. Cumque in locis solitarijs orationi intenderet, districto pœnitendi Diui Hieronymi exemplo, tam feruidè, fortiterquè molari pectus tundebat, vt illud hinc implagatum assiduè gerebat. Cui propterea non impropriè alluderem:

Gutta canat lapidem, lapis hinc de pectore guttas!

Elicitur Christi sic, amor assiduus!

*Perficit innocuum hac vis pectus, & instruit Indos
Vimquè polo cunctos, lucraque ferre solo.*

73. In reliquum quoque corpus sæuiebat rigorosè, illud persæpè flagellis cædendo ad sanguinem vsque. At vel hinc cœlis hac amica, Maeste virtute Appariti! Quod ipsis Pœnitentiæ Magistris inusitato pœnitentialis multæ rigore, quem subdo, præluxeris. Dum namque subindè rigentem frigore, ad focum beneuolo sui deuoti hortatu allicerent, & gelida membra calo-

ris suffragio aliquantulum focillare perurgerent; nè refocillatione saltem momentanea per hoc in virtute Pœnitentiæ hebesceret, approximatus, ad eorum placitum, igni, rigentia membra in ipsum ignem illicò iniocere, eoq; vstulare solitus erat, & haud quaquam blando hominum more calefacere. Cum etiam alius illi suum corpus mortificandi deesset modus, ipsum circa eas partes, quas, ad Dei, & Proximi seruitium segniores perferentisceret, accerrimè vellicabat. Ob quæ rogatus quãdoq; ab aliquibus, vt fateretur, cur tam immitè, & sæuitè seipsum excrucia-ret, puniendo, & pœnitendo, cum iam decrepitus esset, ac valetudinarius, respondit: *Ut in cœlum introduci fas sit, quod non acquiritur sæcùs.* Planè vt consueuerat S. Augustinus inculcare: *Neminem, etsi nullius sceleris sibi conscium, committere debere, vt sine pœnitentia migraret è vita.*

Ex 6.
le. sui
officij.

CAPVT IX.

*De Paupertate, & Castitate
illius.*

74.

PAUPER TAS Sanctissima,
Christi diuitiæ, Franciscano-
rum substantia sperandarũ
rerum, spes non confun-
dens, & dilectio malum
non operans; quæ in suis
thesauris Filium Dei in hũc

Mundum deduxit, & sui amore nos in eodem
Dei Filio, ipsummet Mundum, Carnem, & Dæ-
monem eluctari edocuit, adeò Venerabilem Ser-
uum Dei Apparitum erga seipsam inflammaue-
rat, vt si vniuersum Mundum possedisset, eius ze-
lo perfacilè dimisisset. Si quidem bona, quæ aliàs
ingenti labore comparauerat, nec exigua, ac si
nil fuissent, contempserit, & illius gratia pauper-
rimum Seraphici Patris Francisci Institutum;
complexu, verè Paupertatis amatoris, arripuerit,
in eoque pauperrimo, omnium ipse pauperrimus,
ad vnguẽ, vel vt inquiunt, ad apicem, & iota
suæ

suæ regulæ, toto vitæ decursu vixerit. Qui scilicet à die suæ professionis nunquam cellam propriæ habitationi necessariam possedit, sed in angulo Conuentus, quem disoccupatum reperiebat, seipsum componebat: totoque tempore, quo ad elemosinam destinatus fuit, in ambitu Conuentus sub suis plaustris receptaculum sui habuit; vt inde dignoscas, quid aliud possedisset? Ipsius habitus totus lacer, & repetiatus, vix dignoscebatur religiosus. Et quando Superior illi subministrabat nouum, is eum commutabat cum veteriori, & attritiori, qui in Conuentu reperiri poterat. Cuiusmodi Paupertatem obseruabat solertissimè in omni reliquo.

75. Nullo vnquam casu in Religione, & si extremi morbi, & in ipso vitæ extremo articulo admisit indusium, Culcitram, vel lintheamina in lecto. Pluriès incedebat absque pallio, vtque præfatum est hucusque, discalceatus, nudo capite, & sola rerum omnium penuria diues; quam cum tanta vitæ pauperrimæ extenuatione, exultanti semper, ac hilari animo sufferebat: nunquam in vultu, aut vllò nutu alteratus, vel ab ingenita alacritate, & affabilitatè emotus. Quocirca Deo, qui primo gradu beatitudinis, pauperes Spiritu, donat, tantum Apparitij, Paupertatis amorem, pretiosum extitisse, haud dubium est. Eius namque oraculum est: *Ad quem autem*

respi-

respiciam, nisi ad pauperculum, & contritum spiritu,
& timentem sermones meos? Quod ipsa, Appari-
tij indigentij, ab Angelis mirè impensa obse-
quia, liquidò probant; vt alibi affero.

Isaïæ.
 cap. 66.

76. Adeò autem expauit tremendum illud
 Christi: *Faciliùs est camelum per foramen acus tra-*
ducere, quàm diuitem ingredi in Regnum Cælorum.
 Vt dùm in sæculo velut antonomasticè, *Appari-*
tius diues nuncuparetur passim, se iam exclu-
 sum ab æterna beatitudine autumaret. Hinc cre-
 briùs, & illud sibi repetebat. *Qui volunt Diuites*
fieri, incidunt in tentationem, & in laqueum diaboli.
 Ideòque diuitias expedire magis ad salutem relin-
 quere, quàm relinqui ab eis, pauperemque pro
 Christo fieri, vt tutissimam sententiam sequi de-
 liberat; nec cunctatur exequi. Nam piè distracta
 substantia, in solum Sanctæ Claræ Mexici Cœ-
 nobium ad octodecim millia scutorum conuer-
 tit: vtque præactum est, amore sanctissimæ Pau-
 pertatis, totum Mundi thesaurum deseruisset.
 Cuius gratia iam ex diuite pauperrimus effectus,
 quidquid vilius, & deterius aestimabatur, eo seip-
 sum amiciebat, vt pluribus, non modò rudissi-
 mo, atque pannoso amictu abiectissimum se
 quemdam profiteretur, sed etiam ob extremam
 miseriam, quam eo præferebat, deridendum ex-
 hibebat. Quamobrèm sciscitatus ab eis, vt quid
 tam deformitè amiciretur, respondere consue-
 uerat;

uerat: *Alij calceantur, ut volunt, ego ut possum. Nec iudico honorem persona consistere in amictu, sed in virtute, & honestate.* Idcirco si quem excedere in habitu aduertebat, reprehendebat serio, compluries ingeminando illud horrendum: *Quid superbis terra, & cinis?* Et illud: *Nonne Deus elegit Paupertatem in hoc mundo.* Et idem est quod ait Sanctus Iacobus Apostolus: *Nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo, diuites in fide, & heredes regni, quod repromisit diligentibus se.* Denique quantus zelus illius fuit erga Sanctam Paupertatem, hinc saltem conijcere licet, quod paulo ante suum ab hoc mundo decessum passus fuerit, *nil se unquam admisisse contrarium arctissima Paupertati in Religione, nec hanc in illo aggravasse, quod vnus spicae frumenti indici valoris esset.* Quis autem ambigeret, ipsum eousque Paupertatem adamasse, quem constitit superius in tertio Capite, Castitatis eximium cultorem tota vita extitisse.

Iacobi
cap. 2.

77. Velut quippè diuitiæ deliciarum, & cum his voluptatum carnalium, molliciei, & lubricitatis nidus haud impropiè censentur; ita voluntaria Paupertas, propria Castitatis genitrix non immerito reputanda; & hanc nullibi tutius consistere, quam in sinu illius, ratum, & toto orbe probatum esse. Quinimò ob necessariam earum adinuicem connexionem, ab vna ad aliam, in-

nega-

negabilis tenet consequentia; vt si quem voluntariè pro Christo pauperem asserueris, castum, quoque profitearis necessè est, & è conuersò. Apparitiuſ ergo, quem à teneris vnguiculis adhuc, Castitatis congeminata trophæa reuexisse didicimus, insignis, Paupertatis Christi, amator non fuisset? Vel qui tam generoso, non modo blandi nominis Ditis, sed, & diuitiarum, & quidem proprio labore partarum, quæ non facile deferuntur, pro Christo abiectum, blanditias earum, & delicias omnes à se penitens rescidit, Castus non fieret?

78. Vtique castissimus fuit Apparitiuſ, vt & pauperrimus pro amore Christi, & Virginali Castitate præfulgens, in gemino matrimonio seruata; ex hucusque allatis fide innumerorum testimonium: de quo, tanquam de re indubitata, & notoria, ac publica in vniuerso Mexici regno, superfluum est prolixius differere. In peculiarem tamen laudem ipsius, & quod efficaciter ad Castimoniam cultum extimulet, refricanda est mens per ea, quæ is, rudis aliàs, & agrestis vir, vix quidpiam de Christi virgineo gynæceo, & de Castitatis meritis, ac præmijs edoctus, Salmanticæ potissimum, peruentam Dominam, ad concubitum eum illicentem, & duas alias ipsum in San-Lucar consimilibus illecebris non semel pertentantes, strenuè effugiens, castitatis zelo præ-

stiterit. Quarum duarum, altera quidem nobilis virgo, & formosa, rapta, ipsique in custodiam à raptore profugo dedita, quamquàm multiformi astu, & ipsa suis depudescere coram illo denudatione, fateretur, ut eum ad impudicum facinus lacefferet; nec id intra quadraginta dies, quibus apud eum degit affecta est, ut vel vnicum ipsius intuitum edidisset, vel ad inescantes ipsius actus, & abblandimenta vllatenùs attendisset. Altera verò sui patroni, cui in aruorum cultura, famulabatur, filia, in eundem deperiens, vix quidquam allec'tando intermisit, quo ipsum non affluisset. Casso tamen penitùs labore! Nam castus iuuenis, castitudinis amore inflammatus, ergà peregrinum amorem calybe durior fiebat. Quare hac signantèr de causa, Sanlucar de Barrameda, & totam simul Hispaniam deferens, ad Indias vsque elongari decreuit: in sinu importunæ amantis, ut S. Ioseph pallium in manibus suæ, solas carnalis concupiscentiæ exuuias derelinquens. Quid autem mirum; ut à nefario concubitu intemeratus, estò sic procacitèr tentatus, euolasset, qui dein à licito in duplici Matrimonio, firma castitatis fide exactissimè abstinuit: Virginalè Apostoli consilium, quo tam sanctè permulcet: *De Virginibus præceptum Domini non habeo, consilium autem do, quod bonum sit homini sic esse: constantissimè executus?*

1. Co-
riinth.
cap. 7.

79. Verùm si sanguine aliàs feruentis adolescentiæ pugilatu, ineluctabilis castimoniæ propugnator extitit Apparitius, tot bellis à tam potentibus oppugnatus belluis; quid à fortiori de illo fatendum postquàm voto castitatis in Religione fuerit obarmatus? Non aliud sanè, quàm quod nec ab alijs quidquam obscœnum dici, & multominùs fieri tolerauerit, quin ipsis acutè succensuisset. Hinc est, quod Tertiarius adhuc in ministerio prælibati S. Claræ Mexicani Cœnobij existens, dùm quemdam effœminatam iuuenem ad vnàm mulierculam lasciuè fabulantem aduertisset, illicò castitatis zelo concitatus, charitatis titulo illum adhortari cœpit, nè deinceps tam effrænâ fieret in verbis: corrumpunt enim bonos mores colloquia mala; & Christianum non modò opere, sed & dictis, & cogitatu oportet esse pudicum. Perdurante nihilominùs falaci iuvene impura dicacitate lenocinari circa mulierculam, de repente substilit in eum cacodæmon, guttur præstringens, mox mox præfocandum. At qui hætenùs Apparitij consilia castitatis neglexerat, fors tunc pereundus suffragia anhelauerat; & en protinùs accurrit Apparitius, inclamatque ad eum: *Mortalium perditæ, si contemnis emendari, non effugies præsens iudicium; sin verò firmitèr proponis recedere à salacitate, misericors, & Miserator Dominus miserebitur tui.* Tremefactus autem iuue-

nis inuicibili periculo, quid aliud annuisset, quàm quod tantus Castitatis Zelator Apparitius persuasisset. Et protinùs à Dæmone Serui Dei meritis eliberatus fuit.

80. Quinimò si quempiam non declinantem saltem occasiones aduersus castitatem aliquid imaginandi subsensisset, acriter arguebat. Et planè sic euenit, cum associatus quodam religioso iuvene exiisset mendicatum frumentum Indicum, in Valle de Tlaxcala, & iuuenis focius confectus iam fame, quod non parùm vltra horam prandij esset, diuertisset ad quemdam locum, vt reficeretur; Apparitius autem ipsum subsequeretur, & quiddam pro amore Dei emendicatum apud habitaculi illius fœminas edentem depræhendisset, confestim illum huiuscemodi sermone excepit: *Frater! Et senibus hoc nefas! Præstat enim fame mori, quàm in tali societate manducare. Illud namque pro amore Dei pateretur; hoc dæmoni occasio præberetur.* Quocircà adeò fœminas deuitabat, vt nullo vnquam casu in Religione solus cum sola collocutus fuerit. Mulierem enim amariorem, morte Sapientis consilio, nouerat. Ideo & graui inualetudine afflictus, in cuiusdam mulieris domo, obsequium quoddam tali morbo necessariù, nequaquam acceptauit ab illa. Quàm ergo & hinc metuendus erat dæmonibus illud Sancti Abbatris Antonij præcellentèr demonstrat: *Mihi crede*

dite, dicebat, fratres, perimescis satanas piorum vigilijs, Orationes, Ieiunia, voluntariam paupertatem, misericordiam, & humilitatem; maxime vero ardentem in Christum Dominum amorem. Si quidem vltroeam Paupertatem, & Castitatem, ob ardentem in Christum amorem, tanta spiritus celsitudine obseruauerit.

Ira le. 6
cius of-
fic.

C A P V T X .

De Fide Apparitiij .

81.

FIDES, sine qua impossibile est placere Deo, quàm magna fuerit Apparitiij, liquet ex studijs ipsius, potissimum circa id impensis, vt Deo iugiter placere posset; prouti idem restatus est suo Guar-

Ad Hebræos.
cap. 11.

diano paulò antequam obiret; vt retuli Superius Capite de Pœnitantia. Neque enim nisi firmitate auctissimæ Fidæi ausus fuisset subire asperrimã vitam, & rigores extremos, cuiusuis virtutis, quas in eo hucusque perscripsi, spretis tam heroicè diuitijs. Nam probatio fidei, inquit S. Iacobus Apostolus, patientiam operatur, & patientia opus perfectum habet: Probata itaque iam insigni sua pa-

Cap. 11.

tien-

tientia in omni virtute, probata quoque eo ipso manet, & insignis fides illius; cuius dictamine, virtutes ipsæ exercentur, & robur sumunt. Quis enim quid pateretur pro Deo, nisi eum firmiter crederet Deum verum, pro quo id sufferendum meritò est, quod suffert; iuxta illud Augustini: *Quis enim orat, in quem non credit? Ubi fides deficit, oratio perit.* Ideòque Patientia à S. Cypriano Episcopo virtus, quæ *Fidei nostræ fundamenta firmiter munit* appellatur, vt attuli Capite de Patientia; quod reuerà Fidem inferat patientia; & magnitudo huius, illius astruat magnitudinem, & totam molem eius suffulciat, ac sustentet. Summa proindè patientia Apparitij, egregiè summam illius Fidem ostendit.

De
Verb.
Dom.
Ser. 36.

§2. Et quidem assensus ille tam generosus, quo Christo perarduè hortanti: *Sinis perfectus esse, vade, & vende qua habes, & da pauperibus:* strenuè paruit, diuitias prorsus omnes pauperibus erogando, & seipsum famulatu Christi in arctissimo Seraphicæ paupertatis statu mancipando; prouti omni dubio procùl heroicus est, ita non nisi Fidei heroicæ fuit. Velut & feruor ille, quo sanctè quidem, sed acerrimè excandescbat aduersus Hebræos, Hæreticos, & ræliquos infideles. Quorum & pertinaciã efflictim deplorabat; & conuersionem, vt & quorumuis peccatorum, atque S. Matris Ecclesiæ exaltationem, cordicitùs exoptabat.

83. Verùm quia *Fides sine operibus mortua*, & *in operibus consummata est*, vt inquit S. Iacobus Apostolus: de Abraham enim, quia obtulit filium suum super Altare dicitur: *credidit Abraham Deo; & reputatum est illi ad iusticiam, & amicus Dei appellatus est*; Si quis Fidem Apparitiij, & excellentiam eius discere peroptat, admiranda opera eius scrutetur necessum est: hæc quippè sunt viuissima testimonia Fidei vniuscuiusq; vnde, & veras Diuina incredulis solebat obijcere inconcussam operum Fidem dicens: *Alioquin operibus ipsis credite*: Quod hæc innegabilè præferant veritatem. Sique fidelè, & bonum Christianum asserimus eum, qui Dei, & Ecclesiæ præcepta, prout sancta fides dicit, obseruat, & operibus complet; & multo meliorem, maioriq; fide imbutum eum, qui eadè Dei, & Ecclesiæ præcepta, non modò cum obligant, sed supererogatoriè, sæpiùs extra tempus, quo obligant, adimplet, vt cum qui frequentat ieiunia, Ecclesias, Sacramenta, & reliqua pia opera; vtique eum qui per eadem assiduè vitam suam exerceret, & insuper ipsa quoque consilia Christi quamquàm per ardua, exequeretur, perfectissimum Christianum, heroica Fide fulgentem, necessè est astruamus. Talis etenim quouis momento totis viribus, ad nil aliud attendens, profiteretur de Deo quidquid Fides de eo dicit; quædam quidem implicitè, & quædam explicitè. Ex dictis autem,

In sua
Can.
cap. 25

& ex dicendis, Apparitius indefessus fuit toto vitæ suæ decursu in quouis genere bonorum operum, & peruigil ad quodlibet Christi consilium, exequendum. Nam sine intermissione orauit: imò in oratione pernoctauit; vt perhibent septemdecim testes oculati; indefinenter Coronam precatoriam manibus contrectans. Inquit verò

Loco
præcit.
Matth.
cap. 15.

Aug. *Fides fundit orationem, & fusa oratio fidei imperat firmitatem.* Et Christus Cananæ magnam Fidem asseruit, quod non destiterit orando. Et Diuus Iacobus, inter pleraque quæ de

Epist.
Can.
cap. 5.

fide salutariter tradit, ait, quod Oratio fidei saluabit infirmum; hortaturque, vt oremus pro inuicem si saluari cupimus ijs. *Orate pro inuicem, vt saluemini: multum enim valet deprecatio iusti as-*

sidua. Quibus luculenter patet, orationem astruere Fidem, & assiduam Orationem esse viuissimum testimonium Fidei heroicæ. Iugi quoque sui Corporis, & quidem prægravi, afflictatione toto sui cœui cursu prænituit, fermè nec comedendo, nec bibendo, & asperrimè vestiendo, potissimum in Religione, flagellis seipsum cædendo; excalceatus incedendo, die, noctuque sub dio aeris quemlibet rigorem, & totalem inclementiam excipiendo alacriter; vt præfatum est capite de Pœnitentia, & Patientia; atqui Pœnitentia est nostræ fidei ad salutem secunda tabula post naufragium, æquiualeus Baptismo, vnice ad salu-

tem

tem tamquam medium necessaria. Igitur hæc essentialiter arguit Fidem, & quidem tanto feruore peracta, non nisi heroicam in Apparitio. Velut enim ignis aurum probat, & perfectius reddit, ita Pœnitentia Fidem Christiani: attestantibus Sanctis, Petro Apostolo. *In quo exultabitis, modicum nunc, si oportet contristari in varijs tentationibus, ut probatio vestra Fidei, multò pretiosior auro, quod per ignem probatur, inueniatur. Et id ipsum S. Iacobo in sua Canonica. Quam contritionem ad pœnitentiam, sic igneæ auri probationi assimilatam summoque feruore peractam, heroicam Fidei probationem haud dubiè arguere censendum est. Et expressiùs à Paulo ibi. Gaudio quia contristati estis ad pœnitentiam. Quæ enim secundum Deum tristitia est, pœnitentiam in salutem stabilem operatur.*

1. Petri
cap. 1.

2. ad
Corinthe
cap. 7.

84. At quid censendum de tot triumphis sue castitatis? Sanè hos tam facile reuexit eximie suæ, in Christum, castitatis filium, Fidei virtute; cuius folius dictamine castitas viget in Dei Ecclesia, & sine illa castitati locus nullus in orbe. Hoc enim est illud quod inquit Apostolus. *Qui captiuas ducunt mulierculas oneratas peccatis, quæ ducuntur varijs desiderijs, homines corrupti mente, reprobis circa Fidem.* In corruptelam quippè ruere necesse est reprobam in Fide, quia vigor totius integritatis, ut à proprio fonte emanat à Fide. Ut id ipsum repetit idem Apostolus, *Omnia munda mundis; conqui-*

2. ad
Thimo
th. ca. 4

natis autem, & infidelibus nihil est mundum. Ac si tantum sit dicere immundum, quantum corruptum in Fide. Et reuerà tales cunctos cernimus hæreticos esse. Quare Apparitiũ in bino quoque coniugio castissimum Virginem, quis abnueret heroicissima Fide præpollentem?

85. Et quidem summus ille affectus, & intrinseca propensio, quibus perennitèr rapiebatur in contemplationem Mysteriorum Fidei; vt contestantur sexdecim testes de visu, & Serui Dei familiaritate; non nisi summam viuam, firmam, & inconcussam eius Fidem demonstrant. Talis etenim affectus, & propensio erga mysteria Fidei, à solo habitu istius habentur. Et planè tantę Fidei lumine imbutus, cuidam spiritali Religioso documentum aliquod circa Orationem ab eo flagitanti, in ingenti spiritus feruore hæc suggestit: *Solidam, duramque serua Fidem velut calyberem, & nunquam à Deo oculos auerte.* Quibus sat clarè asseruit, quam ipse seruaret, quamquàm nulla alia euidētia eam comprobasset. Fides namque in humilitate profitenda, & prædicanda est, & non iactanda; prouti apparet in celeberrimo illo ecstático contemplatiuo Fratre Ægydio tertio Sraphici Patris Francisci socio, qui ob creberrimas, nè inquam assiduas, ecstases, à pueris quoque, & pastoribus in vijs, quoties placuit inclamare ad eum: *Paradisus frater Ægydi, Paradisus, experi-*

perimento agnitas; & ob beatam gloriæ Paradisi, sibi à Christo reuelatæ, visionem, & Dei per hanc intuitiuam agnitionem, se iam Fidem de Deo perdidisse arbitrabatur; quamobrem à Fratre Andrea, viro probatæ, sanctæque vitæ, dùm etiam cum Fratre Gratiano, pariter integerrimæ vitæ religioso, in quadam spiritali conuersatione occuparentur, interrogatus, fors pium quemdam per ludum: *Quid tùm ageret, si Sacerdos esset, & sacrum solemniter canere deberet, in eoque: Credo in vnum Deum, præcinere: Fidem sic non habens, sed intuitiuam Dei cognitionem? Oporteret proindè intonare: Cognosco vnum Deum.* Quibus non nihil in angustum arctatus Beatus Ægydius, tamen peralta voce hilaritèr intonat: *Cognosco vnum Deum, Patrem omnipotentem.* Et protinùs rapitur in ecstasim. Sicque non amplius dicto, sed eiusmodi prodigioso facto comprobauit, quam cognitionem Dei haberet. Non quod B. Ægydius reuerà ob hoc habitum, Fidei infusæ perdidisset, vnicè ad salutem viatorum necessarium; sed ob frequentes, & fermè assiduas, celeberrimas, ne dicam inauditas ecstases, & per has Dei visionem intuitiuam; id de sua Fide possè dici opinabatur. Sic & Apparitiuus deuoto ingrens Religioso: *Duram habeto Fidem, ut calybern in oratione, Deumque semper præ oculis.* Sàt clare ostendit, quàm ipsemet habuisset: congruenter

Ex
Chron.
Ord.
par. 1.
lib. 7.
cap. 11.

admodum ad illud Aug. *Fides fundit orationem, & fusca oratio Fidei imperat firmitatem.*

86. Signa quoque, & prodigia, etiam primi ordinis, quæ viuus, & defunctus patrauit Apparitus; & inter innumera alia plurimos mortuos resuscitando, vinum in vasculo vacuo creando, vel producendo, cum illius opus fuit; a pluuijs, & niuibus è Cælo copiosè decidentibus, vna cum suis bobus, plaustris, & elemosinis, quas conuehebat, intactus transeundo compluriès; per præcipitia, & fluminum præcipientes transitus, currum, cui infidebat, concitatis, per aëra bobus, in aduersum collem traducendo; cæcis visum, claudis gressum, ruptis integritatem restituendo; efficax argumentum sunt magnæ suæ Fidei; secundum ea quæ Christus ait: *Signa autem eos qui crediderint hac sequentur: in nomine meo demonia eijcient, linguis loquentur nouis, serpentes tollent, & si mortiferum quid biberint, non eis nocebit; super agros manus imponent, & bene habebunt.* Et profectò Fidei robore tam potens semper aduersus dæmones extitit, vt in tot conflictibus, quos cum eo, in forma etiam visibili iniierunt horrendè, ab eo superati, & prostrati fuerint.

Marci
cap. 16.

1. Petr.
cap. 5.

Ad
Ephes.
cap. 6.

Illis quippè resistere per Fidem docemur: *Aduersarius vester diabolus tamquam leo rugiens circuit quarens quem deuoraret: cui resistite fortes in fide.* Et Paulus: *In omnibus sumentes scutum fidei, in*

quo possitis omnia tela inimici ignea extinguere. Facit ad hoc & illud Christi: *Habete fidem Dei. Amen dico vobis, quia quicumque dixerit huic monti tollere, & mittere in mare, & non hesitauerit in corde suo, sed crediderit, quia quodcumque dixerit fiat, fiet ei.* Vbi Ven. Beda posse, inquit, hic loco montis dæmonem intelligi, qui se consuevit vt mons aduersus Deum erigere: licet reuerà confidentes, firmique in Fide, veros ipsos montes tali oraculo transferre possint, & Apparitus potuerit, si necessitas postulasset. Sic namque formalitèr cuidam Deuoto persuasit: *habeto Fidem Dei, & ea tollas montes, si opus est, quocumque libuerit; prouti ego illos tollerem eadem.*

Marci
cap. 13.

87. Innocentia paritèr vitæ Apparitij, ob quam ipsi, & ferocissima quæque animalia paruisse constat; vt suo loco afferam; velut & puritas innocua conscientiæ, quam intemeratè conseruauit semper; testimonium sunt efficax suæ magnæ Fidei. In magnitudine etenim Fidei innocentia conseruatur, & de puritate conscientiæ dicitur: *Fide purificans corda eorum.* Ingens quoque pietas eius ergà Augustissimum Altaris Sacramentum, præcipuum, & admirabile Fidei Mysterium, quo frequentèr reficiebatur, quodque in extrema vitæ periodo, ob vomitum sumere non valens, proficiens ex læto summa humilitate adorauit; ingentem proculdubio in eo præ-

sup-

Actum
Apost.
cap. 15.

Hom.
contra
Nestor.

supponit Fidem, qua vnica totum quod in admirabili hoc Sacramento continetur, & peragitur, creditur, & perficitur. Consimiliter profusa ipsius erga Immaculatam Deigenitricem Virginem Mariam, quæ *Sceptrum Orthodoxæ Fidei* appellatur à S. Cyrillo Alexandrino, *per quem omnis creatura idolorum errore detenta, conuersa est ad agnitionem veritatis, & fideles ad sanctum Baptisma peruenerunt, atque in toto orbe terrarum constructa sunt Ecclesia.* Deuotio; coram Altari cuius, increbras, & diuturnas orationes effundebatur, sublimis suæ Fidei probatio immodica fuit. Velut & frequens recitatio Symboli, quod dum in ipsa extrema linea vitæ à Fratribus concini audiuerat, summæ exultationis, & lætitiæ signa edidit. Super omnia autem, vt meritò replicem, continuatio bonorum operum, ad quæ totum seipsum applicabat, præsertim distribuendo pauperibus, quidquid habere poterat, totius Fidei suæ summa fuit; & iurè: nam totius nostræ Fidei robur in bonis operibus consistit; & sine his ipsa nulla est, & ex his ipsa consummata est; vt ex S. Iacobo superius attuli. Quod ipsum & Paulus ad Titum affert: *Fidelis sermo, & de his volo te confirmare, vt curent bonis operibus præesse, qui credunt Deo.* Ac si nil prodesset credere Deo, sine præesse operibus bonis. Et idem Apostolus exemplo hoc probat ad Hebræos scribens: *Fide plurimam ho-*
stiam

Cap. 3.

Ca. 11.

stiam Abel, quam Cain, obrulit Deo, per quam testimonium consecutus est esse iustus, & per illam defunctus adhuc loquitur. Vbi Fides Abel opere oblationis consummata, & perfecta censetur, vt & defunctus per eam audiatur. Et confirmabile quidam reperio in nostro Apparitio, quem dum interdum Studentes, quod eis, vt assueuerat, semper aliquos fructus afferre, tunc nil attulisset, extensum idcirco in feretro tumulandum inter caules in horto, quasi iam defunctum, efferrent, & à Guardiano, quid de eo prætenderent interrogarentur, respondissentquè, eum iam mortuum humatum ferre; ipse verò emutiens ad Guardianum, his Fidem obtestabatur: *Sumnè ego mortuus Pater Guardiane?* Qui, si loqueris, inquit, haud quaquam mortuus es. Studentes nihilominus, vt more ipsis proprio, saltem sophisticè defendant, quod perperam assumunt, replicant confidentèr: *Hic est ille qui & defunctus loquitur.* Meo sensu innocens Abel, plurimis bonorum operum hostijs Deo fidelis, sic & defunctus loquitur. Denique spontè pauperrimus Apparitius, debuit fuisse ditissimus in Fide, iuxta illud Apostoli: *Nonnè Deus elegit pauperes in hoc mundo, diuites in fide.*

Iacobi
cap. 2.

CAPVT XI.

De Spe Apparitiij.

88.

In En-
chir.
cap. 9.

De mo-
do ben.
uiu. ser.
46.

PES salutis humanæ sacra anchora, præculdubiò constantissima fuit in eo, velut & firmissima Fides, ex qua necessariò quæ tali pullulat illa, estò actus voluntatis fit, & Fides intellectus. *Quid enim sperari potest, ait Aug., quod non creditur?* Et infœlix nimis esset ille qui non speraret illud, quod sibi ad salutem firmitèr crederet. Apagè tamen hunc talem à schola Apparitiij. Cuius salutis, reuerà sacra anchora Spes in Domino fuit. Siquidem huius virtute tam constantèr mundum, & quæ in eo sunt abnegauerit. Et cuncta commoda, diuitias quoque, & delicias, blandimenta, & oblectamenta mundi caduca, non nisi infallibili Spe æternorum, à se tam heroico animo protriuerit, suumque corpus tanto rigore mortificauerit, atque tot difficultatibus aliarum virtutum, obedientiæ signantèr, subiecerit, & exercuerit. Nam secundum S. Bernard. *Facile contemnunt diuitias, qui perfecte sperant caelestia.* Dispertire quippè diuitias

in

in pauperes propter Christum, est Spem, non in illis, sed in Christo figurare. Et velut talis dispersio actus proculdubio heroicus est, quia circa obiectum est admodum charum, (vt vite) circa quod difficillima elicitur actio dispersionis; ita & Spes, qua fit eiusmodi dispersio, sine dubio heroica computatur. Et ideo. *Beatus vir qui non sperauit in pecunia thesauris*. Vti sanè Apparitius, non solum nil sperauit in eis, tanta generositate eos distribuens, verum & alios quoscumque commonuit, nè in eis Spem ponerent, sed velut lutum calcarent, & sola cœlestia desiderarent.

Eccles.
cap. 31.

89. Quoniam autem desiderium istud cœli, ex Spe illud possidendi enatum; præ cunctis alijs pijs affectionibus Apparitij potiore locum obtinet, qui vtpotè dies, noctesque omnes transegit in prædulci aspectu cœlorum, & nullo vnquam momento, nullaque vi potuit ab eorum suauissima contèplatione cohiberi, ea propter in hoc aliquantisper, & mihi fusiori discursu remorandum est. Cum etenim triplex à Sapiētibus, Herois munus assignetur; primū: *Mundū hunc elementarem infra se habere*; secundum: *benè in cœlū intueri*; & tertium: *hominum genus erudire*; profectò iugis Apparitij cœlorū intuitus, proprietas est herois in eo. Cum que subinferat Spē: *Nam Spes est expectatio boni sperati*; & qui assidue intuetur aliquod bonum, proculdubio expectat eo aliquando potiri; alioquin.

Henr.
Farnes.
Ebur.
append.
2. de
interpr.
verbor.
sub ver.
bo dia-
co.
Cic 4.
Tusc.

Psal. 4.

si desperaret de illo, nunquam aspiceret illud; sequitur quod ex assiduo hoc eius cœlorum intuitu Spes subillata, sit heroica; vt cum glorioso Heroe Dauide dicere iure valeat: *Quoniam tu Domine singularitèr in Spe constituisti me.* Nisi quippè singularitèr in spe fruendi cœlestibus delicijs constitutus fuisset à Domino, in cœlorum singulari contemplatione, assiduus non fuisset prospectu. Quò enim voluntas amandat intuitiuam, eò eam sequitur Spe, desiderijs, amore; nec secùs conuersationem suam habet in cœlis: quia portio nostra sic est in terra viuentium, congruentèr ad illud S. Greg. *Spes in aternitatem animum erigit; idcirco, nulla mala, quæ exterius tolerat sentit.* Vt meritò diceret Apparitius: *Attenuati sunt oculi mei suspicienses in excelsum.*

Moral.
lib. 7. in
Iob c. 5
Iste
cap. 38.

Adeò autem beatus hìc noster Speculator cœlorum hoc eorum oblectabatur obtutu, vt propterea tecta, & lectos in clauso, toto studio, etiam noctu, quamquàm ingentibus pressus morbis, deuittauerit: neque vllius prece, aut affectu, vel deuotione flecti poterat, vt saltem nigente, aut pluyente cœlo sub tectum alicuius seipsum reciperet; vt de visu perhibent quinquaginta testes. Quinimò dum in extrema vitæ periodo per suum Guardianum obedientiæ virtute ad valetudinarij cubiculum transferri adactus fuisset, tamdiù institit, vt sibi panderent prospectum cœlorum, quod

quod Guardianus charitate percitus annuerit , quatenùs in transitu valetudinarij ergà quamdam fenestram collocaretur , vndù anhelato cœlorum aspectu frueretur . Quod nisi ipsi permisissent , vt inquiebat , actutum defecisset : Spiritu , spequè illius vtique imbutus , qui precabatur . *Defecit in salutare tuum anima mea , & in Verbum tuum supersperavi . Defecerunt oculi mei in eloquium tuum , dicentes , quando consolaberis me .* Nequè enim aliud , quam salutare suum tam flagranti affectatione percontabatur in cœlis ; tametsi sciscitantibus ex eo , quamobrem saltem rigente , & imbribus , ac astu sæuiente cœlo sub tectum non confugeret incolumitatis gratia , respondere asueuerat , quod habentes bonum Patremfamilias , qui suos regimento communi egregiè regit , & protegit , non deberent esse solliciti de alio operimento , aut tecto ; ceterò , splendescente cœlo , quis posset ab aspectu illius adimi , & venustatum suarum , quibus nil par in mundo , spectator non esse . En , inquiebat , quàm ornatum est , & formosum , & quam crebris luminibus micet ! Quis me separabit à contemplatione ipsius ? Quod tandem clementia Diuina scandere firmitè confido . Enquè virum verè rerum superarum , atque cœlestium speratorem , vel etiam , vt inquiebat Cicero , *Spectatorem* .

90. Quia ergo hic erat totalis finis illius , tandem ad beatas Cœli scandere sedes , facilè as-

sentio, eum intantum exarsisse prospectu erga
 coelos, vnde tantum bonum præstolabatur, iuxta
 illud. *Spes enim illorum in saluantem eos.* Illuc
 prospectant saluandi, vnde salutem expectant.
 nec latet duas esse viatorum vitas. Actiuam, &
 contéplatiuam. Vtramque verò spe vnice sub-
 nixam. Hanc per vnionem animæ ordinatam in
 æternam vitam. Illam per sancta exercitia cor-
 poris. Vtriusque robur, & vis omnis, atque ef-
 ficacia à spe. Quidquid enim boni agitur, &
 quidquid meditatur, totum pròpter spem vitæ
 æternæ. Hinc est quod gloriosissimus Rex Da-
 uid, vtraque ea vita excellentissimus, totam
 suam fœlicitatem, & beatitudinem spei suæ attri-
 buens, nil ea tutius, nil vtilius, nil sanctius re-
 putabat. In ea hostes strauit, in ea euitauit sem-
 per. In ea exaltatus est, in ea & cadens erectus.
 Denique in tot, tantisque aduersis, quando cor
 robustissimo cuique concidisset, & desperationi
 obnoxium fieret, spem in saluanté se figens trium-
 phauit; atque ideo Sanctissimam illam vitam,
 in mera spe in Domino transactam, tot insigni-
 bus victorijs, illustrauit, & tanta fœlicitate dita-
 uit. Ob hoc prædulces illæ voces illius in spei
 laudem frequentius quàm aliæ vllæ in Psalmis
 repetitæ, nec immeritò à nobis repetendæ; Si-
 gnantèr autem illæ. *Sperent in te qui nouerunt no-*
men tuum, quoniam non derelinquis quærentes te.

Psal. 9.

Do-

Domine . Ego autem in misericordia tua speravi . Pſal. 12
 Conſerua me Domine quoniam ſperavi in te . In Pſal. 15
 Domino ſperans non infirmabor . In te ſperauerunt Pſal. 25
 patres noſtri , ſperauerunt , & liberaſti eos . In te Pſal. 21
 ſperauerunt , & non ſunt confuſi . Si exurgat aduer- Pſal. 26
 ſum me pralium , in hoc ego ſperabo . In ipſo ſpera- Pſal. 27
 uit cor meum , & adiutus ſum . In te Domine ſpe- Pſal. 30
 ravi , non confundar in aeternum . Sperantem autem Pſal. 31
 in Domino miſericordia circumdabit . Beatus vir Pſal. 32
 qui ſperat in eo . Et non derelinquent omnes qui ſpe- Pſal. 33
 rant in eo . Spera in Domino , & fac bonitatem , & Pſal. 36
 inhabita terram , & paſceris in diuitijs eius . Et ad-
 iuuabit eos Dominus , & liberabit eos , & eruet eos
 à peccatoribus , & ſaluabit eos , quia ſperauerunt in
 eo . Quoniam in te Domine ſperavi , tu exaudies
 me Domine Deus meus . Ego autem ſicut oliua fruc- Pſal. 51
 tifeſta in Domo Dei , ſperavi in miſericordia Dei in Pſal. 55
 aeternum , & in ſaeculum ſaeculi . Ab altitudine diei
 timebo : ego uerò in te ſperabo . In Deo ſperavi , non
 timebo quid faciat mihi caro . In Deo ſperavi non ti- Pſal. 56
 mebo quid faciat mihi homo . Et in umbra alarum Pſal. 61
 tuarum ſperabo donec tranſeat iniquitas , ſperate in
 eo omnis congregatio populi . Letabitur iuſtus in Do- Pſal. 63
 mino , & ſperabit in eo .

Exaudi nos Deus ſalutaris noſter ; ſpes omnium Pſal. 64
 finium terra , & in mari longè .

Defecerunt oculi mei , dum ſpero in Deum meum . Pſal 63

In te Domine ſperavi non confundar in aeternum . Pſal. 70

Ego autem semper sperabo, & adiuciam super omnem laudem tuam.

Pfal. 72 *Mihi autem adharere Deo bonum est; ponere in Domino Deo spem meam.*

Pfal. 77 *Ut ponant in Deo spem suam. Ignis accensus est in Iacob, & ira ascendit in Israel: Quia non crediderunt in Deo, nec sperauerunt in salutarum eius. Et deduxit eos in spe, & non timuerunt, & inimicos eorum operuit mare.*

Pfal. 129. *A custodia matutina usque ad noctem, speret Israel in Domino.*

Pfal. 130 *Speret Israel in Domino ex hoc nunc, & usque in saeculum.*

Pfal. 4. *Quoniam tu Domine singulariter in spe, constituisti me.*

Pfal. 90 *Quoniam in me speravit, liberabo eum.*

Et quis posset huiusmodi compendio perstringere alias sacras illius gnomas, Spei equipollentes, per fiduciam, & in Deum tendentiam percantatas? Cum vix versus detur, qui quid simile spei, vel æquiualens ei, non afferret. Ut indubitatum sit, vitam ipsius, tanto gloriæ splendore illustratam, virtute ineffabilis Spei illius in Domino.

91. Utque nostri Apparitij spem in Domino ex perenni hoc eius contuitu cœlorum exactius perscriberem, nil aliud aptius assumere visum est, quàm Dauidicam hanc virtutem, tantis

ab eo commendatam præcibus Velut namque Sanctus Rex totum gloriosæ suæ vitæ profectum in spe perpetua constituerat, ita & Ven. Seruus Dei; vt per singula, quæ de eo referuntur, discurrenti, affluentè, & perspicuè patet.

92. Hacque cœlesti penu, spei nempè, vbi que, & semper suffultus; ardua quæque, peculiariè itinera, per loca abrupta, salebrofa, & inuia conficiendo, omni humano suffragio penitùs destitutus, in omnium extrema penuria, exultans, & gaudens, vnus ex ijs de quibus dicitur: *Spe gaudentes*, superauit: ab Angelis, vt suo loco enarrabitur, victu cibi, ac potus, cæterisque adminiculis prouisus, quotiescumque indiguit, conuenientè ad illud: *In ipso sperauit cor meum, & adiutus sum. Spera in Domino, & fac bonitatem, & pascere in denitijs eius*; vt prætuli de spe Dauidis. Quam denique verè Virtutum virtutem, spem suam, quibusdam præclaris, quæ paulò ante obitum pijssimè pronuntiauit, strenuè asseruit. Explorantibus quippè ab eo tunc quàm rectè sentiret de Deo, & si quid metueret ab hoste; confidentè respondit: *Ego, & Deus, iam pridem veterani amici sumus. Et Satanas nil habet aduersus me, quia victus iam profugit.* Et hoc est illud quod de tali dicitur: *Iustus quasi leo confidens absque terrore erit.* Et Beatus Ægydius asserere consueuerat: *Qui verè in Domino sperat, nullum hostem metuit.*

Ad Rō.
cap. 12.

Prover
cap. 28.

Et

Ex
Chron.
Ordin.
Minor.
parte 1.
lib. 7.
cap. 2.
Pfal. 90

Et qui de supremo illo, & aeterno bono desperat, nullum bonum ei prodesse potest. Et potentissimus Spei dictator David: Quoniam in me speravit liberabam eum. A sagitta volante in die, à negotio perambulante in tenebris, ab incurso, & demonio meridiano.

93. Oratio quoque ab eo sine intermissione fusa; Pœnitentia toto suæ vitæ œvo summa austeritate peracta; fuga peccati, præsertim carnalis, quod super omnia perosus est, & solemnes victoriæ, quas super eo reuexit; innocentia vitæ, ob quam sibi, & ferocissima quæque bruta se subdiderunt; virtus tot, & tam grandia patrandi miracula; ac potissimum firma, viua, & constans totius vitæ inhaerentia bonis operibus, & exercitio virtutum, quæ in eo heroicè resplenduerunt; non nisi heroicam spem eius demonstrant. Siquidem assiduitas, cum tanto feruore virtutum, piorumque operum, de mente omnium Theologorum, heroicitatem earum astruat.

CAPVT XII.

De Charitate Apparitiij ergà Deum .

94.

RINCEPS cunctarum virtutū Charitas, adeò hunc Virum Dei toto vitæ suæ decursu, præcipuè autem annis, quibus eam in Religione transegit, inflammauerat, vt cor ipsius amoris Diuini ignifluum, vel fatius cœleste quoddam igniarium appareret, cuius ardor nullis vnquam, estò durissimarum occupationum procellis restingui, nullisue exercitijs, quamquam perarduis, & multiformibus obedientiæ, suppressi, nec vllis consuetudinibus humanis distrahi, aut actitationibus imminui potuit: iugi dumtaxat cœlestium incendio flagrans, quamuis corporaliter per terram incederet. Quod vtique tantus ipsius zelus honoris Diuini, & facta, Charitate erga Deum flammãtia impensius comprobant, Christi testimonio, qui ait: *Si quis diligit me, Sermonem meum seruabit.* Quod interpretans D. Greg. eodem sensu inquit: Probatio dilectionis exhibitio est operis. Cum dilectio Dei, sit actus spiritualis, voluntati, cuius est, immanens, constare alteri

Ioan.
cap. 14.
hom.
30. in
Euang.

M

non

non potest, nisi per actus potentiarum exteriorum, quarum sunt opera, quæ cadunt sub sensu; Et ideò, opus probat dilectionem, ad quod hæc ordinatur. Hocque ipsum Christus crebrius repetit inculcans: *Si diligitis me, mandata mea seruate. Qui mandata mea seruat, ille est, qui diligit me.*

Ibid. 21

Vnde S. Bonau. de sept. itiner. ætern. itin. 4. dist. 4. art. 2. de signis Charitatis iam roboratæ asserit: *Quartum signum Charitatis est studiosa mandatorum Dei obseruatio. Ratio huius signi est, quia obseruatio mandatorum verè sine Charitate fieri non potest.* Et S. Hieronymus in cap. 15. Ioan. cap. 6. inquit: *Dei præcepta custodiens efficitur Filius Dei.*

95. Singularis proindè zelus ille, quo Seruus Dei ab infantia exarsit ad exactam custodiam præceptorum Dei, infert in eo filialem dilectionem Dei, eamque summam, quod quo prouectior ætate, eò perfectior obseruantia eorundem Diuinorum præceptorum euaserit, & tandem in arctissimo statu Seraphicæ Religionis perfectissimus; in quo supererogatorjè, & Diuina consilia adamussim adimpleuit: quinimò, vt & alij adimplerent, totis viribus fategit; vt contestantur sexdecim testes de visu. Hinc est, quod nullas Dei offensas non reprehendisset, discretè tamen, & humiliter. Nam dum quemdam sui Instituti confratrem, pecuniam in Regulæ ignominiam contractare vidisset, piaculum grande, & nefas ma-

maxi-

ximum illi fortiter objecit, licet ab eo propterea non nihil improperijs, & contumelijs impetitus fuisset. Ad eò autem in reprehensionibus eiusmodi inferueſcebat, vt verba, quibus utebatur, propter efficaciam reducendi qualicumque perſonam à via veritatis deuiantem, cœlitus dictata credebantur: quibus coniungebat opera, ad amorem Dei cunctos inflammantia; vt perennem Orationem in quouis loco, ac tempore. Oratio autem teſte Chriſoſtomo *eſt magni amoris indicium*: quia ſecundum Damascenum *eſt aſcenſus mentis in Deum*. Et quo frequentius quis tendit in Deum mente, procul dubio feruentius illum amat: ibi enim fixius affigimur amore, vbi firmius detinemur cogitatione. Affiduam quoque cœleſtiũ contemplationẽ. Nam hæc nõ poteſt fieri niſi obiecti chari, & valdè conuenientis voluntati, conſequentèr, & oppidò amati ab ea. Idcirco Chriſtus Magdalenam optimam partem elegiſſe aſſerit, quia dum Martha in actiua, illa in contemplatiua occupabatur, quæ ſolo amore perficitur; quam obrem, & teſtificatur de illa: *Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum*. Vt iure ex hoc inferri poſſit, quod & Apparitiuſ multum dilexerit, quod pulchritudinem cœlorum, & conditoris eorum multum, imò, affiduè contemplatus fuerit; eorumque amore integras noctes extra tecta contemplando inſumpſerit, illuc enim

Sup. aſt.
Apoſt.
cap. 11.
hò. 26.
Lib. 5.
de fide
Ortho.
cap. 24.

oculi diriguntur, vbi cor amat. Potissimum, verò quod iugis contemplatio hæc bonitatis Diuinæ ecstasim faciat, quæ ecstasis originem habet ab ardenti amore teste Sancto Dyonifio; vt luculentè liquet in admirabili Ecstatico illo Seraphici patris Socio Fratre Ægydio, cuius creberrimæ ecstases enatæ sunt ex perpetuâ contemplatione, & ingenti amore Iesu Christi, & cœlestis gloriæ. Ad quod propositum apprimè conducit quod de eo refertur in Chronicis Religionis, quod nempè Sanctum Bonauenturam suum Ministrum Generalem semèl huiuscemodi Sermone allocutus fuerit: *Vobis Pater, Eruditis, ac Scientificis Dominus ab alto plurimas gratias contulit, quibus eum glorificare, & laudare potestis; at nos Idiote, atque illiterati, nullâ habentes sufficientiâ, quid agere poterimus, vt saluari possimus?* Cui S. Bonauentura periucundè annuens hæc fuggeffit: *Et si Deus aliam nullam gratiam hominibus prestasset, quam quod eum amare possent, abundè sufficeret eis ad salutem.* At, subiunxit Frater Ægidius: *Obsecro Pater, an possit quis illiteratus tantum amare Iesum Christum, quantum vir doctus? Potest,* respondit S. Doctor, *simplex anicula plus Dominum Nostrum amare, quam qualiscumque Magister Theologie.* Ad quæ Frater Ægidius feruore imbutus consurgens, in hortum exiuit, & conuersus ad Cinitatem præalta voce succlamauit: *Anicula pauper.*

Parte 1.
lib. 7.
cap. 14.
in vita
eiusdè.

percula, simplex, & idiota ama, ama tuum Dominum, & poteris esse maior, quàm Frater Bonaventura. Quibus prolatis, in ecstasim trium horarum raptus fuit, prodigioque tanto dilucidè probavit, quòd contemplatio assidua amorem, & amor ecstasim causet: qui cum sensuum vires superet, utique vehemens esse debet. Ut nulli dubium sit, & Apparitium ex tam intenta contemplatione, cœlestis patriæ ecstases, prouti hoc ipsum plures de visu perhibent testes, subiisse, & consequentè Diuinam bonitatem plurimùm dilexisse. Crebra item, & copiosa de Deo Apparitij colloquia, Dei proculdubiò eximium in eo amorem commonstrant. *Ex abundantia quippè cordis os loquitur*. Utque ait S. Chrysostomus: *Hic mos amantium est, ut amorem suum silentio tegere nequeant, sed charis suis efferant, & prodant flammam suam*. Hac de causa reuelavit quædam allegato sibi amore Dei, quæ hætenus humilitatis gratia nulli prorsùs prodere voluit. Et nulli unquam denegavit flagitatum pro amore Dei. Quo factum, ut & ipsi quidam Indus gratis, ac solo amore Dei inferuierit duobus annis cum dimidio, sanctèque hoc eius exemplo obierit: cum aliàs Indi naturalitèr parùm, aut nihil omninò absque stipendio præstent feruitiorum vlli. Et quamuis totis viribus desudabat operando pro amore Dei, adhuc tamen sub vesperū inquebat, quomodo potero quiescere hac nocte, vix aliquid operatus pro amore Dei.

Lucæ
cap. 6.
relat. à
S. Anto.
nino in
sua. p.
4. tit. 6.
c. 2. §. 7.

1. Ad
Thim.
cap. 1.

96. Innocentia pariter vitæ, & puritas cordis Apparitij, sublimem amorem illius suæ Divinæ Maiestatis, præclare manifestat. Quandoquidem ipse Apostolus dicat: *Finis autem præcepti est Charitas de corde puro.* Et eo magis, quod innocentia hæc ipsius insigni simplicitate refulgebat, iuxta testimonium quatuordecim oculatorum testiū.

Ad Ro-
man. C.
12.

Apostolus verò ad perfectionem amoris Dei, requirit talem simplicitatem, dum ait: *Qui tribuit, in simplicitate, Dilectio enim esse debet sine simulatione.*

Verùm tantus horror peccati, quo Servus Dei, præsertim carnis illecebras abhorrebat, tantusque amor castitatis, quam & in bino matrimonio vnicum coniugibus virginalem conseruavit, vnde dimanasset, quàm à longè fortiori amore Divino, qui solus est ceterorum spiritualium amorum fons, & origo. Quinimò cum heroica virtus virginitas solo amore Divino eligatur à professoribus suis, quantus hic fuerit in Apparitio, bis virgine, de se patet. Cuius solius stimulis, piè exultando, & Deo gratias agendo referrebat, quod duas candidas Domino, duas vtpotè sponfas virgines, procreauerit colubas. Et amor ipse, quo Deus castos, & potissimum Virgines, præ cæteris electis suis diligit, vt de Ioanne Euangelista legitur: *Diligebat eum Iesus, quia specialis prærogatiua castitatis ampliori dilectione fecerat dignum*: non nisi in Casto, & Virgine Apparitio, singularem Dei dilectionem arguit. Nam diligentes se Deus dili-

git;

git; iuxta illud Christi: *Qui diligit me, diligetur à Patre meo, & ego diligam eum*. Denique vis ingentis Diuini amoris foliùs, potuit in Apparitio supprimere tam uehementia carnalis incentiua, amoris erga sollicitantes ad nefarium facinus heras, & eò potius erga proprias coniuges ad actus coniugales. Cum enim sensus humani ex natura sua procliues sint ad carnalia, ab his circa obiecta præsentia, & conuenientia, præcipuè si tales vrgerent circumstantiæ, cohiberi nequeunt seipsis. Dum ergo cohibentur, vis est amoris supernaturalis; secundùm illud, quod Sancti Ambrosius, & Anselmus dicunt: *Animus, mens, amorque uiri coniugati debent magis in Domino, quam in uxore constabiliri*. Quod secùs fieri nequit, quàm Domini maiori amore.

Ioann.
cap. 14.

In 1. ad
Cor. 4.

97. Et sanè non mediocris amor Dei censendus est ille, quo cunctas suas facultates ad præscriptum Sancti Euangelij pauperibus distribuit, & se omnium pauperrimum in Seraphico Instituto reddidit, ut nec ille, quo tam districtam toto vitæ decursu, & signantèr postquam Seraphici Patris habitum assumpsit, pœnitentiam peregit; sed sicuti Euangelium lex perfectissima est, Gratia, & Charitatis nuncupata, ita & talis vita ad normam illius inita perfectissimi Diuini amoris est; & quò sub ea pœnitentia acrior, eò amor quo peragitur intensior. *Pœna enim, inquit Greg. probat quàm quis*

quis veraciter amet; & August. Amoris igne, ferrea, atque dura vincuntur; & laborem grauem, facilem reddit amor. Ut planè amor ille Seraphicus, quo Apparitius arsit, euincere potuit tot cruciatus, ex quacumque cœli inclementia, quam perpetuò in se excipiebat, prouenientes, & simul ieiunia strictissima, œuiternaque, morbos acutissimos, vt herniæ, & eiusmodi; immersiones stagnis gelidis, tum personæ, cum habitus, quem cœlo rigente induebat; assiduas corporis cruentationes, nedum per durissimum vecturarum officium, & per incessantia itinera in locis salebrosis, & saxosis, ac spinosis facta, causatas, verumet per frequentes eiusdem spontaneas flagellationes; aliaquè irrequieta incommoda, & congeminati labores, qui tandem ferrum ipsum, & omne durissimum metallum consumplissent, ipsum verò fortiozem semper, & promptiozem ad quæuis atrociora pro gloria Dei sufferenda reddiderunt. Quod totum ingenuè astruo ex ijs, quæ Seruus Dei cuidam familiari Religioso asseruit, ipsum certum reddens, quod vi solius amoris Diuini sustulisset tot laboriosas corporis extenuationes, & pressuras; quarum atrocitatem, inquiebat, impossibile fuisset secus sufferre: cum in toto corpore membrum non habuisset, quod earum doloribus non premeretur; quin etiam ipsi capilli capitis, fortè gelu, glacieuè conereti, aut luto, & pul-

ueribus oppleti, ipsum non nihil afflictaissent. Quia certum est, quod *Amoris igne, ferrea, & dura quæque vincuntur, & laborem grauem, facilem reddit amor.* Quod confirmat Paulus: *Quis nos separabit à Charitate Christi? tribulatio, an angustia, an fames, an nuditas, an periculum, an persecutio, an gladius. Sed in his omnibus superamus propter eum qui dilexit nos. Sicut scriptum est: quia propter te mortificamur tota die, &c.* Vt ex hoc vnico, quod amore Dei mundum, & quæ in eo possedit abnegauerit, seque tam arduæ mortificationi amplius quam pernonaginta annos subiecerit, euidentissimè Seraphicus amor illius elucescat, ac heroicus dici possit. Equidem superius de spe fatum est, mundum hunc infra se statuere, quod solo Diuino fit amore, primum herois munus esse.

98. Cæterùm Apparitium præcipuo amore Deum dilexisse inde conijce, quod vna hora antequam ab hac vita excessisset, suo Guardiano affirmauerit, *eum tanto Dei amore inardescere, semperque intentius optare inflammari, vt si occasio daretur, expediretque, millies pro suo honore, & gloria, mortem oppoteret: neque alia causa, quam solius amoris ipsius, sic immodicè toto suo æuo proprium corpus afflixerit: Conformitèr ad illud Pauli: Memores operis fidei, laboris, & charitatis, ac sustententiæ spei Domini Nostri Iesu Christi.*

Ergà Proximum .

99. **C**HARITAS ergo in se est, vt docet
 ad Co-
 lossica.
 3. Apostolus, *vinculum perfectionis*,
 Ad Co-
 rinth;
 cap. 13. *nilque boni, nil perfectionis, nil virtutis est sine
 illa. Nunc enim manent Fides, Spes, Charitas;*
*maior autem horum est Charitas. Nam Charitas
 patiens est, benigna est, non amulatur, non agit per-
 peram, non inflatur, non est ambitiosa, non querit
 qua sua sunt, non irritatur, non cogitat malum,
 non gaudet super iniquitate, congaudet autem veri-
 tati: omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, om-
 nia sustinet.* In qua secunda descriptione, vt pro-
 ximum concernit sumitur, erga quem omnis il-
 lius effectus ordinatur. Commendat enim Deus
 Ad Rō.
 5. Ioan.
 Epist.
 cap. 4. *Charitatem suam in nobis, vt ipsum diligamus,
 & nos inuicem, quoniam ipse prior dilexit nos.*
 Si ergo Charitas Dei ad nos est, nostra quoque
 Charitas ad nos inuicem esse debet, vt Charitas
 Dei sit, & dilectio proximi dilectio Dei dicatur.
 Et idcirco *qui diligit proximum legem impleuit*, quia
 Ibidem
 cap. 13. *in eo, & Deum diligit; cum in his duobus dilec-
 tionis præceptis, Dei scilicet, & proximi, tota
 lex pendeat, & Prophetæ, quia plenitudo legis est
 dilectio.* Ob hoc Deum Apparitus perfectissimis
 quibus vis operibus, & vita planè Seraphica dili-
 gens, proximum quoque Seraphica Charitate
 dile-

dilexit. Nam *Si diligis me, ò Petre, pasc e*, inquit, *oves meas*. Et maximo in lege dilectionis Dei mandato, illicò aliud simile, dilectionis nempe proximi, subiungitur, vt implens illud, nequaquam incurius sit adimplendi istud.

100. Et quidem Charitas illa, quam Seruus Dei ad profectum Chichimecorum, cunctorum que inopum in itineratione Zacatecensi operatus est adhuc sæcularis existens, suo loco fusè constitit, vna cum illa, quam solemnè Donatione inter viuos vniuersorum suorum Bonorum, & Capitalium, erga Monasterium Sanctimonialium, S. Claræ Mexici exercuit, supremis, amplissimisque encomijs laudum perpetuò commemoranda.

101. Assumpto verò habitu Religionis, quamquam nil possederit omninò quod erogare potuisset, nihilominus Diuinum hoc munus Charitatis, seu Misericordiæ, non modò nequaquam deposuit, verum, & quantum viro perfectò licuit, omni ex parte auxit, viscera Misericordiæ, totis præcordiorum affectibus accumulans erga cuiusvis rationis inopes; quibus extremè compatiēbatur, & subuenire, quantum poterat, satagebat: nihil vlli denegans, quod ab eo amore Dei flagitabatur. Quamobrem nunquam diù pallium detulit, quod ei superior subministrabat, sed primo pauperi illud, exposcenti totum, non partem vt S. Martinus, largiebatur. Sic & pileum, & ha-

bitum ipsum pro amore Dei donabat. Cumque à Superiore quod sic ageret repræhenderetur, utque ab eiusmodi largitionibus præcaueret, sub animaduersione seuera inhiberetur, dicere auditus est: *Esi immodico percussu, alijsque quibusuis animaduersionibus me afflixerit, nunquam intermit- tam pro amore Dei distribuere, quod à me flagitatum fuerit.* Porro eidem Superiori vestimenta erogandi vetanti paruit, attamen dum ab egente ea sibi amore Dei postularentur, ingenioso erga eum amore commotus dicebat, obedientiæ virtute non licere ea ipsi deinceps largiri, verùm tamen si vi detrahere, & auferre placeret, is nequaquam resisteret: siquidem hoc ei à superiore minimè iniunctum fuisset. Ea propter ordinariè ad Conuentum redibat absque pileo, & pallio, & interdum absque chorda, & habitu: his datis, vel sine renitentia ei ablatis, pro amore Dei.

102. In suis quoque Mendicationibus elemosinarum, quas discretè, prudenterque peragebat, à diuitibus tantum; prætermiſſis pauperibus, easdem deprecando, Charitatis, & Misericordiæ signa immodica demonstrauit: nunc apud eosdem opulentos conquirendo ea quibus, sui inopes egebant, eademque ad eos comportando; nunc ex Conuentu ipso quidquid extrahere pro iisdem licebat, ut panem, carnes, pisces, olera, fructus, frumentum indicum, legumina- que

que in eos partiendo . Celebris autem reflexione memorandum, quod dum sua plaustra tritico, frumento indico, & leguminibus onusta, ad Conuentum reuehebat, quotquot egenos, pro elemosina obsecrantes occurrentes habebat, munifica subuentione cunctos, omnium, quæ plaustris gerebat, refouebat: nedùm nil, prorsùs per hoc imminutis eisdem elemosinis, sed potiùs multo plus auctis, & ad centum ferè Religiosorum, totidemque aliorum pauperum, quos Conuentus Angelopolis alere consuevit, sustentationem sufficientibus redditis . Afueuerat nil minùs suorum benefactorum quæstu singulari sustentare nonnullas mulierculas, saltem nè secùs Deum offenderent .

103. Et cum nil de rebus ante latis, vt tritici, frumenti, leguminum, panis, habitus, pallij, pilei, aut alterius cuiuslibet, quæ obulum valeret, superesset, tunc dabat, vt S. Petrus, & S. Didacus, in Nomine Iesu Nazareni, quod habebat, lacrymas nempe compassionis, & verba consolationis, quæ illis fiebant prodigiosa suffragia salutis, & alimenti . Cuidam pauperi de Guaxocingo subuenit vno canistro panis recentis, & calidi, à Deo missi per manus Angelorum . Ab infeminatis quorumdam inopum bis suis precibus grandines abegit . Aliud infeminatum, quod iam aruerat, reuirefcere effecit . Et mirè accreuit fata, ac col-
lectu-

lecturas cæterorum. Erga infirmos erat adedò propensus, vt nil sibi charius videretur, quàm illis ministrare, & eorum feruitijs mancipari; nequàm ab eis recedebat, nisi cum summa difficultate, postquam eosdem suauissimis, & zelantissimis verbis consolabatur. Sua chorda actu malè valentium, erat pharmacum vniuersale curatiuum quorumlibet morborum, nunquam deficiens ab operatione prodigiorum. Vt autem inquit S. Thom.

Opusc.
28. c. 14

Huiusmodi bonorum collatio, ad singularem quamdam perfectionem pertinet fraternæ dilectionis, quia per hæc bona homo ultimo fini coniungitur, in quo summa perfectio consistit. Et de quam plurimis istiusmodi bonorum Apparitij collationibus has dumtaxat specificare placuit. Vtpotè quod cuiusdam inopis quidem, sed honesti viri totam familiam ordinariè sustentauerat, in sæculo adhuc existens; vtque tres filias honestè elocaret, ipsi magni Nicolai Episcopi exemplo sufficientem pecuniam subministrauerat. Et præterea post mortem ipsius, omne debitum, quod pluriès ab eo mutuata pecunia, contraxerat, suæ vxori dimisit, propria manu coram Notario schedas debiti discerpens, & se satisfactum publicè declarans. Dumque alium quemdam vicinum suum, & amicum, per plateas Mexicanas ad carceres pro debito trium millium numorum de octo duci conspexisset, protinùs ad eum accurrens, inda-

gare

gare cœpit, quid causæ esset, quod tam indigne tractaretur? Pro debito respondit vicinus: *Ego illud solvam, subiunxit Apparitius: ductores dimittite virum*. Nilque cunctando iudicem adit, & amicum eliberat, debitam pecuniam, Dei amore, pro illo, vxore, & prolibus grauato, cæterùmque nil habente, persoluens. Amicus reuerà, qui vbi tanta pecunia pendenda est pluris amici commodum, famam, & honorem, quam illam æstimauit. Estò & alijs quibusuis modis proximi famam, vt propriam vitam tuitus fuerit, non modò de nemine finistrè vnquam iudicans, sed expressè, aut defectus aliorum excusans, aut quantum licebat vitam eorum commendans; planè vt monebat S. Bernardus: *Proximi tui excusa intentionem; si non potes, puta ignorantiam, puta subreptionem, puta casum*. Neque in eum præcipites temeraria iudicia.

Ser. 40.
super
Cauc.

104. Ergo Diuino hoc perfectionis vinculo, Charitate nimirum, qua, vt ait August. *Nil prætiosius, nil vtilius, nil securius: cum sine ea nil cætera dona profint, & cum ea profint omnia*. Vincit totus in Domino Apparitius, erga Deum, & Proximum totus exarsit, & in plenitudine legis perfectus obseruator euasit. Sancti Ioannis Apostoli, qui interminantè hortabatur: *Filioli diligite alterutrum, quia preceptum Domini est; & si solum fiat, sufficit. Et Deus Charitas est, & qui manet in*
Cha-

L. b. 3.
de verb
Domi.
ser. 13.

1. Ioan.
cap. 4.

104 *Vita Ven. Ser. Dei Sebast. ab Apparitio.*
Charitate, in Deo manet, & Deus in eo. Et pariter
Si diligimus inuicem, Deus in nobis manet, & cha-
ritas eius in nobis perfecta est: opere, & veritate
Discipulus.

C A P V T XIII.

De Iustitia Apparitiij.

105.

5. Ethic

Ex Ari.
Ror. cir.
cap. 6.
& 8.

IUSTITIA communis est
virtus, & praclarissima
virtutum, neque hesperus
neque lucifer ita admirabi-
lis, vt inquit Arist. Sump-
ta verò in communi idē
est, quod æquitas, & le-
gitimum, dictans omne id, quod est conforme rec-
tæ rationi; & sic comprehendit in se omnes vir-
tutes, quia omnes tendunt in id, quod æquum est,
ac legitimum, rectæque rationi conueniens. At
in particulari accepta, est virtus, quæ versatur cir-
ca lucrum, & damnum in actionibus humanis, &
in contractibus hominum præsertim. Sicque cap-
ta est vna de quatuor Virtutibus Cardinalibus, &
communiter definitur, quod sit virtus dictans
constanti, & perpetua voluntate tribuendi cuique
quod suum est. Et hæc diuiditur in distributiua,

&

& commutatiuam. Prima est virtus, quæ dictat distribuendas esse perfectiones, vt bona, honores, pecunias, & huiusmodi, hominibus conuenientes iuxta proportionem, qua vnus alterum excedit valore in aliqua societate. V. g. Achillis persona in Repub. digna est vt duodecim, Aiakis vt sex. Ergo dignitas duplo maior tribuenda Achilli, quàm Aiaki, per iustitiam distributiua. Secunda est virtus dictans rectitudinem in contractibus, & commercijs humanis. Ad hæc enim tantum se extendit emendanda, & corrigenda. Vt qui vendit rem valentem decem, pro ea nequeat plus quàm decem accipere. Et in contractibus iniuris, aliquis furatus est decem, debet reddere decem; secundum hanc iustitiam; ad quam Scotus, In 4. d. 46. q. 1. art. 1. ac punitionem demeritorum, fundatus in eo quod Arist. citatus exemplificat de mercede conducto.

106. Porrò cum hæc virtus proxima sit Charitati, & in ea Charitas potissimum refulgeat, nil mirum, quod stet pro ratione Sanctitatis hominum, vt qui iustus est, Sanctus sit, & pro Sancto colatur, cœlum possessurus: velut per Psalmistam Spiritus Sanctus testatur: *Domine quis habitabit in tabernaculo tuo? aut quis requiescet in monte sancto tuo? Qui ingreditur sine macula, & operatur iustitiam.* Hinc est quod & ad canonizandum quempiam Sanctum, virtus Iustitiæ ipsius potissimum

De not.
& sign.
sanctir.
sect. 4.
cap. 2e

perscrutetur, iuxta ea quæ tradit Scacch. huiusmodi sermone: *In actis Piorum virorum, ac Seruorum Dei de quorum canonizatione agitur, examinandi sunt actus virtutum, ad Iustitiam pertinentium, siue tanquam partes potentiales, siue subiectivæ; siue integrales; præsertim quatenus ab ipsis Seruis Dei ordinati fuerint ad finem supernaturalem; non solum ut ex frequentibus actibus, & exercitio virtutum prædictarum, Iustitiæ habitus in canonizando recognoscatur; sed etiam ut ex fine supernaturali eiusdem habitus, intentio, & gradus heroicus virtutis, qui præcisè requiritur in Beatificandis, & Canonizandis, manifestus appareat: hac enim ratione perfectæ Iustitiæ rationes in illorum actis cognoscentur, & Iustitiæ habitus Servos Dei habuisse, perspicuum erit. Idcirco viso iam proximè de Seraphica Charitate Apparitij, qua is in Deum, & proximum flammescens apparuit, de Iustitiâ ipsius libet immediatè, quæ sequuntur subdere.*

107. Cum autem præcipua istiusmodi Iustitiæ Species sit Religio, quæ dicat Deo reddenda quæ Dei sunt, quoad cultum ipsi debitum, Christo id palàm dicente: *Reddite ergo quæ Dei sunt Deo, & quæ Cesaris Cesari;* & capite de Fide affluentèr patuerit Apparitium Religionis, tam Christiana, sæcularem adhuc existentem, quàm Seraphica, quæ non modò præcepta, sed & consilia Divina adimplenda seraphica Charitate, dicat,

tat, obseruantiffimum extitiffe : quinimò tam ipfa præcepta , quàm confilia Diuina , non folùm , quando vrgebant , fed femper , atque in omni opere , supererogationis modo , accuratiffimè cufodiuiſſe ; quod Theologi ad heroiciratem Fidei requiri aſſerunt ; ſequitur ipſum perfectiſſima hac Iuſtitia Specie , per quam cultus Deo debitus exhibetur , id eſt Religione , exactiſſimum fuiſſe . Et eò potiſſimum quod eſſentia Religionis Seraphicæ conſiſtat in illis tribus Votis , Paupertatis , Caſtitaſis , & Obiectia ; quæ quam Seruus Dei heroicè obſeruauerit , propria Capita docuerunt .

108. Oratio quoque eſt actus Religionis , qualitercumque exerceatur , ſiue per modum petitionis , ſiue laudis , ſiue gratiarum actionis . Quæ ſi ſeruenter , ac frequentèr , & eò magis inceſſantèr ab aliquo Dei Seruo funditur , ſecundum omnes Theologos , procedit ab eius heroica Religione , ſeu Fide . Non immeritò itaque euentilanda hæc Oratio Noſtri Patris Apparitiij , vt plenius elucat magna eius Religio . Sit ergo ſuper hoc .

Ex Lan.
in 3. to.
2. diſp.
32. de
virt. he.
roica
art. 9.

§. I.

De Oratione Vocali, & Denotionibus.
Apparitiy.

109.

ON latuit Seruum Dei,
quòd humilis, & deuota
obsecratio celos penetret;
& idcirco sine intermis-
sione, vt Dominushorta-
batur, orabat, assidue re-
citando: *Pater noster*, &

Aue Maria: intrinseco affectu, & amore, atten-
tione, & teneritudine: nunquam à manibus di-
mittens Coronam precatoriam, noctu, dieque, vt
nec à labijs Sanctissima Nomina Iesu, & Mariæ,
etsi externis, quas obedientia dictabat, incessan-
tè exerceretur curis. Idque ipsum iugis precatio-
nis officium, quibuslibet personis, toto spiritus
feruore commendabat. Extraordinario amore
erga Deigenitricem ferebatur, eiusque Sacras Ico-
nes in quocumque loco deuotissimis obsequijs,
& salutationibus percolebat: suo propterea patro-
cinio, ab innumeris periculis, spiritualibus, & cor-
poralibus præseruatus. In cunctis eiusdem Deige-
nitricis Festis communicabat omninò, & post

communione plerumque à terra subleuabatur, atque illius intuitiua apparitione recreabatur, peculiaritèr semèl in S. Gabriele de Cholula. Quod deponunt duo pergraues testes.

110. Erat pariformitèr deuotissimus erga Sanctiss. Altaris Sacramentum. Ad cuius auditum profundissimè semper caput inclinabat, & exuberantem animi iucunditatem demonstrabat. In quacumque Ecclesia, in quam ingrediebatur, etsi defessus, & aduersa valetudine oppressus, duabus tamen, aut tribus horis flexis genibus in oratione coram hoc Diuinissimo Sacramento subsistebat, fixis directè oculis in tabernaculo illius absque omni motu manuum, pedumque: tanta immobilitate, firmitate, & robustitate, longè excedente vires suæ prægrauis ætatis: cibi, & cuiusuis subuenimenti corporalis plerumque oblitus.

111. Nec minùs deuotissimè coluit Passionem Iesu Christi Domini Nostri, eiusque Sacrosancta Mysteria; à qua etiam percepit quosdam singulares fauores, præsertim vnus repentinæ sanitatis, postquam ipsi in casum fuissent applicata plurima medicamina in valetudinario Angelopolitano. Ergà Animas Purgatorij quoque, & S. Iacobum Apostolum, ac Seraphicum Parentem. Franciscum, necnon & S. Antonium, atque S. Didacum, & Sanctos Angelos Tutelares summa deuotione afficiebatur; vti manifestant fauores, quos illi impertiuerunt; post hæc referendi. §. II.

§. II.

De eius Oratione Mentali, de que Eleuationibus, & Raptibus.

112.

ANTÆ attentionis, vel potius contéplationis fuit Oratio Serui Dei, vt recitando Coronam eleuaretur, volaretque per aërem, conductus viribus sui inamorati Spiritus. Sub suaui magisterio Spiritus Sancti integras noctes impendebat genuflexus in meditationibus, absoluta Corona, circa verba contenta in *Pater noster*. Hinc vigintifex annis, quibus Religiosus fuit, & peculiaritèr vigintiquatuor, & ampliùs quibus habitauit Angelopoli, ignotù an vnquam obdormisset sub tecto, sed semper sub dio, subque aère detecto, cœlum prospiciens; quietioris Orationis, & meditationis per eam amore. Qui modus sub dio libentèr orandi, cœlumque spectando precandi, cum sit extraordinarius, & supra communem cœterorum piorum Virorum in orationibus persistendi, potissimùm rigente, & suis inclementijs sæuiente cœlo; contemplationes singula-

gulariffimas huius Viri Dei designat; iuxta ea, quæ de S. Patritio Dei Ecclesia, in singularem eius laudem commemorat, *quod antelucano tempore per niues, gelu, ac pluias, ad preces Deo fundendas impiger consurgebat*. Cumquè molestaretur per quosdam, vt saltem vna nocte quiesceret in cella, aut alibi sub operto, respondere solitus erat, in id consentire non posse, nè summis, quas in aspectu cœli desumebat consolationibus, laudibusque, & glorificationibus Diuinis priuaretur. Et isti sunt effectus suarum precum, & meditationum, propter quos tam intentè cœlos spectabat.

In 4.
leſt. Of
ficij 17.
Martij.

113. Indiuulso fœdere coniunctam habuit suam Orationem cum præsentia Diuina, adeò, vt nullis curis, nullisque occupationibus exterioribus tam Obedientiæ, quàm Charitatis distrahi, & minus interrumpi in ea quiuisset. Et estò à nemine didicisset regulas Orandi, & Meditandi, subtili tamen, ac sublimi magisterio differebat de rebus Diuinis, de statu Spirituali, & de vijs interioribus. Quod testificati sunt tres perdocti, & scientifici Viri, huiuscè materiæ periti, Pater nimirum Ioannes à S. Anna Franciscanus exalceatus, egregius Theologus, tam Mysticus, & expositiuus, quàm Scholasticus, S. Officij Qualificator, Prouinciæ Mexicanæ Definitor, & Mexici Guardianus, ac tandem Prouinciæ S. Didaci

Pro-

Prouincialis. Pater quoque Petrus de Spinofa pariter exalceatus subiectum grandis authoritatis, & doctrinæ; atque Pater Matthæus de Zeruanes Sacerdos Officio Prædicator: viri admodum Spirituales, qui compluribus annis cum Apparitio familiaritè conuersati, ex eius ore audierunt plurima de vita æterna, quæ regulas selectissimas ex Mystica Theologia esse dixerunt; prouti constat ex eorum depositionibus iuratis, tam super hac materia, quam super principalioribus istius operis.

114. Alij non pauci testes deposuere, quod illum spectauerint pluriès raptum in Oratione, & multum à terra subleuatum, atque in aére, tam ingentibus emicantem splendoribus, vt noctem in diem transformauerit. Nullam determinatam orationis horam tenebat, quod omni momento diei, & noctis Orationi insisteret, potissimum vltimis suæ vitæ annis, quibus iam totus in Deum absorptus, ad nullius verba, & interrogationes attendebat, nec quid, quod terrena concerneret, respondebat.

115. Et hunc ergo cultum, Orationis vtriusque, Apparitius Deo exhibuit perfectissimè, nedum vt Christus instruxit, assidue, & sine intermissione precando, sed etiam modo extraordinario, & ipsi proprio, in cælum oculos subleuando iugitè. *Non immeritò autem, inquit Scacch.*

Summi Pontifices in Bullis Canonizationum, quæ ex probatis informationibus extrahuntur, plurimum expendunt, studium orandi, & feruorem Orationis eorum, quos in Sanctorum albo adscribendos censuerunt. Nam manifestum est, Orationem, quæ Creaturæ rationalis erga Deum amor ostenditur, præcipuum tenere locum.

Cisatus
Sect. 5.
cap. 4.

§. III.

De Liberalitate, Gratitude, Affabilitate, seu Amicitia, & Veracitate Apparitij.

116.

LIBERALITAS item Iustitiæ prænobilis species, & Virtus propria Iustorum; inclinans validè animum ad beneficentiam, & còdèrens ab inordinato amore rerum suarum, & à tenacitate, & auaritia, quæ radix omnium malorum diuino testimonio asseritur; congenita videtur fuisse viro Dei, quod ab infantia totus propensus fuerit ad beneficentiam, nec quid ita connaturale habuerit, vt benefacere. Ad quod cum facultatibus non sufficeret, artibus sufficere, & laboribus interminatis fategit. Quamobrem di-

uitias suas, non exiguas, benefaciendo distribuit; vt sat fusè prætuli Capite de Charitate, & passim in alijs, de quo propterea iurè poterat dici illud Psalmistæ: *Dispersit dedit pauperibus, Iustitia eius manet in saculum seculi.* Et in Religione nè ob defectum rerum largibilium, illiberalis esset, modos pios largiendi excogitauit; vt præter elemosinas, quas à communibus Benefactoribus fratribus conuehebat, alias à peculiaribus suis deuotis pro extremè indigentibus, emendicandi, & ad eos conferendi; quinimò cum aliud nil suppeteret, vestes talibus erogandi: *Novit enim iustus causam pauperum.* Ob hoc.

Prover.
29.

117. Nil mirum quod omnibus gratus, & charus erat, affabilis, & amicus, cum liberalitas fundet Affabilitatem, & Amicitiam, & reddat hominem acceptum, & charum. Amicitia quippè est virtus, qua homo ordinatur ad alios homines in communi conuersatione, tam dictis, quam factis, vt ad vnumquemque se habeat prout decet. Et ità rectè perhibetur de Apparitio, quod non fuerit persona, quæ in toto Mexici regno, siue Hispana, siue Inda, pro Amico non exoptasset illum. Nam ad vnumquemque eorum, & dicto, & facto seipsum ordinabat secundum quod decet. Et peculiaritè cum vicinis, ad eò ordinatè se gerebat, vt quod eorum agnoscebat, tanquam suam custodiebat indemne. Vtque di-

vini-

uinitijs hortamur: *Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt patres tui.* In agricultura accuratissimus fuit, nè quid vltra proprios terminos de vicini agris aliqualitèr subtraheret, aut in vsum suum conuerteret, quod eorum esset. Per quæ in eo refulsit non modò virtus Iustitiæ in genere, sed & præcipuè hæc duæ, Amicitia, & Liberalitatis, totaque commutatiua.

118. Gratitude paritèr Iustitiæ insignis pars est, Seruum Dei varijs modis illustrans. Velut namque ad Gratitude virtutem hæc tria requiruntur, vt perfecta sit; scilicet, vt gratus beneficium agnoscat debita beneficij æstimatione, & acceptance; vt beneficium collaudet per gratiarum actionem; vt aliquid benefactori retribuatur pro eo secundum quod tempus, possibilitas, & locus dictauerint retribuendum; ita prorsus, & Apparitus iuxta hæc tria omnibus gratus fuit, vt affirmant innumeri testes, interminantèr Deo gratias agens, preces pro beneficijs, & holocaustum sui, tantis pœnitentijs, & contritionibus humiliati, & contribulati Spiritus offerens; suo modo, & ordine, hominibus quoque & gratias, & preces, & sui corporis macerationes, nec non & miraculorum virtutem pro acceptis elemosinarum beneficijs retulit semper; omnium, quos suæ prodigiosæ vitæ testes habuit testimonio. Quod igitur Apostolus admonet: *Grati estote in*

Prouer.
22.
& Deuteron.
27.

Ita
Scacch.
de nôt.
& sign.
Sanct.
Sect. 4.
cap. 2.

2. ad
Thes.
cap. ad
Coloss.
cap. 4.

omnibus gratias agite. Orationi instate, & vigilantes in ea in gratiarum actione &c. Apparitius exactissimè obseruauit, & eo magis, quod tantæ virtuti horrendum illud vitium ingratitude obpositum, ab intrinseco execratus fuerit semper; de qua illud August. : *Ingratitudo est radix totius mali spiritualis, & ventus quidam dissipans, & crens omne bonum, obstruens fontem misericordie super hominem.*

119. Pari virtute Verax, & Sincerus fuit; utque proprijs verbis tredecim de visu, & auditu proprio testium vtar: *Gratissimus fuit erga beneficia, siue per elemosinam, siue per amicitiam, & deuotionem percepta, atque sincerissimus, & veritatis amicissimus inter omnes; & propterea amatus, & reueritus ab omnibus, tanta obsequentia, quod illius dicta, & consilia instar oraculorum haberentur. Est autem virtus hæc Veracitatis altissima, dignissimaque, quia Deo propriissima, qui Veritas ipsa est. Ideoque Demosthenes, ut refert S. Maximus, sciscitantibus ab eo, quid haberent homines, quo Deo essent similes? respondit: *Bene facere, & Veritatem amare.* Quamobrem & à Spiritu Sancto tam blandè monemur: *Misericordia, & veritas te non deserant. Circumdæ eas gutturi tuo, & describe in tabulis cordis tui; & inuenies gratiam, & disciplinam bonam coram Deo, & hominibus.**

Serm. 8

Prou. 3.

120. Denique Liberalis vir, qualis fuit Apparitus, iniustus esse non potest. Nam si auaritia est radix omnium malorum. Et auaro nil scelestius; Liberalitas erit radix omnium bonorum, & Liberali nemo iniustior; vt etiam Spiritus Domini contestatur: *In abundantia*, (puta in liberali) *Iustitia virtus maxima est*. Estò Litterali sensu abundans hic diues capiatur. Et ibidem: *Rex iustus eriget terram; vir auarus destruet eam*.

Prov.

15.

cap. 29.

CAPVT XIV.

De Temperantia illius:

121.

TEMPERANTIA in communi est contemptus omnium corporalium illecebrarum, laudumque popularium; vt ait Aug. In particulari verò est infrænatio appetitus sensitiui,

lib. de
morib.
Eccles.
cap. 19.

nè disfluat per concupiscentias, & delectationes, hominem à bono rationis abdicantes, iuxta Theologos. Quod cum potissimum fiat per delectationes sumptas ex cibis, & venereis, illicò manifestum, penitusque indubitatum fit, Apparitium tantæ virtutis validè compotem extitisse, ex ijs, quæ perscripsi de Pœnitentia, & Castita-

te ipsius, vbi affluentissimè patuit, Seruum Dei, nedùm infrènasse potentè suum appetitum sensitium ergà quodlibet delectabile, & concupiscibile, verùm & oppressisse illum, vel penitè extinxisse ad ea cuncta, & signantè venerea, & crapulatoria. Cuius nempè Castitas Virginalis fuit etiam in iterato coniugio, &.

122. Abstinencia ab esu, & potu tanta, quod hæc constituerit potioem partem austerissimæ poenitentia eius, tota vita actæ. Etenim in sæculo ampliùs quàm per septuaginta annos, præter panem, & quidè ex frumento Indico, & aquã, adhibita modica bubula solummodò in solemnitatibus pro earum merito, nil aliud vnquam comedit; in Religione verò nec ipsam bubulam, nec pisces, nec quidquam cocti: & hoc etiam dùm grauissimè infirmaretur; quando viscottum ipsi recens, vt fumeret, semel oblatum, respuit, & sumere recusauit, asserens: *Non posse intrari in regnum cælorum per cibos delicatos.* Eadem replica nudo & illi, qui sibi obtulerat malè valenti scutellam triti in iusculo pulli panis. Simplicis verò iusculi ex obedientia vnã scutellam fumebat valetudinarius; sanus haud quaquam; imò benè valens per biduum ab omni prorsus cibo sæpiùs abstinebat: vt proindè complurium iudicio supernaturalitè vixisse credebatur, quod impossibile videtur, posse quẽpiam, viribus naturæ sub tanta austeri-

teritate victus, potus, & somni, à quo etiam, vt ab infensissimo hoste præcauebat, præsertim tot morbis grauatum, laboribusq; ac temporum rigiditate, vt niuium, glacierû, imbrium, æstus quoque ac solis ardore, in summa ætate, confectum subsistere. Cuius & potus sola aqua, fuit vix ad fatietatem, hausta, in vltima tamen senectute, ob indispositiones herniæ, seu rupturæ, aliasque varias, & ob affectum quorundam, quandoque poculum vini fumebat. Quo modo viuendi, instaurasse in se initium vitæ humanæ hic dicendus est. Siquidem dicatur: *Initium vitæ hominis panis, & aqua, & vestimentum, & domus protegens turpitudinem.*

Eccles.
cap. 29

123. Et quoniam tantus rigor abstinendi, excefferit longè communem aliorum piorum virorum abstinenciam, ipsius Temperantiam, quoque ad apicem heroicis ascendisse, nulli ambiguum esse debet; & eam ipsam, quæ in statu innocentia fuisset, quando iuxta monitum S. Bernardi: *Non debemus comedere, vt venter impleatur, sed vt corpus sustentetur:* nil amplius manderetur ab homine, quàm quo vita eius subsisteret, attigisse. De quali abstinencia dicitur: *Qui abstinens est adijciet vitam.* Quinimò cum in tantum abstinuerit præcisè, vt corpus maceraret, & rebelles sensus sub fræno spiritus, & rationis contineret, ipsius Temperantiam ad perfectionem, Euangelicam concreuisse fatendum est; iuxta ea,

De modo
viuend.
ad for-
ror. cap.
24.

Eccles.
cap. 37

quæ

De not.
& sign.
Sanct.
sect. 2.
cap. 2.

4. E.ldr.
cap. 7.

quæ Schacc. tradit: *Extra tempus ieiunare ad macerandum corpus perfectionis euangelica est.* Tam stricte autem Seruum Dei abstinuisse affirmant sexaginta testes de visu; in cuius abstinencia tres istas circumstantias merito perpendunt, nempe perarduum rigorem abstinendi alacri, hilarique semper vultu; in decrepita etiam ætate; & mala valetudine affecta; quanta proindè Sanctitas ex hac radiauerit, testis sit, qui dixit: *Super stellas fulgebunt facies eorum, qui abstinenciam habuerunt.* Et quid mirum, si tam castus fuerit, qui sic abstinens fuit: cum sensu omnium verè abinentem, necessè sit castum esse; vt S. Petrus Chrisog. inquit: *Ieiunium scimus esse Dei arcem, Christi castra, murum spiritus, vexillum Fidei, Castitatis signum, sanctitatis trophaum.*

124. Cumque hortatu Apostoli rationabile debeat esse obsequium nostrum, vt Deo acceptum sit, Sua Diuina Mäiestas prodigijs manifestauit non paucis, quàm charum illi extiterit, sumptum tandem ab Apparitio, cum naturæ necessitas exegit, vtpotè in vltima sua senectute, illud vini suffragium, de quo paulo ante præfatus sum. Quandoquidem crebriùs illi prouiderit illud pro sua corroboracione, creando ex nihilo, casibus planè memorandis. Primò sub anno Millesimo Quingentesimo nonagesimo sexto in cubiculo Dominici Ruiz Topoiangi. Deinde bis Tacama-chalci

chalci in domo Ioannis Garzia Vexarano; qui hoc deposuit sub iuramento vnacum Matre, & duabus Sororibus. Item sub anno Millesimo Quingentesimo Nonagesimo nono Guaxocingi in cubiculo Francisci Roldam in manibus trullam vacuum tenentis, dum ab eo Seruus Dei poculum vini expetijisset, nec hoc haberi potuisset, trulla extemporè vino repletur, & Seruus Dei extenuatas reficit vires; prouti id contestatum fuit per plures qui huic miraculo interfuerant. Eodem pariter modò Pueblæ in domo Annæ Barbero compluriès vino vacua adimpletur, superno auxilio, trulla, in vsum Serui Dei, laboribus confecti, siti que æstuantis.

125. Cuius, & tantæ Abstinentiæ valorem, prodigijs consimilibus approbare dignatus est Dominus. Nam districtius nonnumquam abstinenti per Angelos cibos suppeditauit. Sic in monte Tlaxcalæ. Sic & Amaluçæ non procul Pueblæ. Sic in quodam cubiculo Guaxocingi. Sic Atrisci. Sic & Cholulæ. Quod totum perspicuè iacet comprobatum à testibus suarum Informationum. Quæ si cum reliquis, quæ super sua admirabili Abstinentia referuntur, singillatim perscribere èniterer, prolixum vtique volumen conficere opus esset.

126. Itaque ad integrandam suam Temperantiam, Modestiam ipsius, & Silentium obiter expendamus. Quem namque tam castum fuisse

constitit, quis Verecundum, & Modestum negabit? De quo viginti oculati testes promunt, quod & occasiones solertissimè vitauerit, quidpiam, etsi minimum aduersus Modestiam committendis; qui totus in eo erat, vt sui gestus, & verba, quæ proferebat, circumstantes ad honestatem componerent: nunquam in verba effusus, quæ necessitas non extorfisset, aut proximi vtilitas, vel honor omnipotentis; peræquè vt S. Bernardus de Malachia scripserat: *Ut taceam interiorem hominem, ipsum exteriorem, ita vno semper modo, ipsoque honestissime, & decenissimo gessit, vt nihil prorsus appareret in eo, quod offendere posset intuentes.* Vtque S. Iustinus scribebat ad Zenam, & Gerem:

In eius
vita.

Scauch.
vbi sup.
sect. 7.
cap. 4.

Loquendum mundanum nihil, sed quod ad

virtutem instruit. Quare non imme-

ritò Theologi hanc Modestix

virtutem prægraue argu-

mentum insignis asse-

runt Sanctita-

tis.

CAPVT XV.

De Fortitudine Apparitiij.

127.

TIQVE Fortitudinis virtute, quæ, animi firmitas, difficilia aggrediendi, & ardua sufferendi, est, roboratus esse debuit, ad omne perarduum, & difficillimum fortissimus Appariti-

tus. Quid namque tantam, tamque diuturnam Pœnitentiæ asperitatem sustinuisset, præcipuè prægrauante admodum senectâ, & vi morborum, nimium fatigata, in spiritus hilaritate, & animi iucunditate perenni in eo, quam virtus hæc eximix Fortitudinis illius? Quid irrequietos, & pœnè insuperabiles labores, quibus non pauci robustissimi Viri attenuarentur, & deficerent, in ipso, per eos cunctos indefesso, superaret tam viriliter, & fortissimè, quam sola hæc cœlestis firmitas fortissimi animi eius? Quid totum rigorem nedùm rigentis gelu, glacieuè, verùm et imbribus, ac æstibus defœuientis cœli, in Apparitio subdiò ordinariè degente excepisset, quam sanè ingens robur animi ipsius? Quæ vis, & quæ eòusque præpotens habilitas cordis, alias carnei, carnales toties elu-

dendi, & à se retrudendi eluctatrices, quàm eximia virtus Fortitudinis eius? Verùm quid in eo tanti valoris fuit resistendi, imò ineluctabilem, & formidabilem seipsum reddendi Cacodæmonibus, diuersimodè ipsum, & in qualibet horrenda specie agredientibus, quàm heroica fortitudo illius? Quorum infensos assaltus, præter illos, quos in prioribus prænarraui Capitulis, hìc, vt in proprio loco sequentes attexo. Per locum S. Petri Dicecesis Quauhtinchànis Seruus Dei conuehens semèl suis plaustris triticum, effusè pluebat, & nè tritico implueret, tegumentum anxie exoptabat; cui eatenus sollicito Dæmon quibusdam storeis, quas vulgus *Petates* appellat, oneratus obuius prodijt exhibens quod auebat; illicò tamen agnitum validè hostem cum munere spreuit, & repulit. Alia vice paritèr in forma humana, esurienti panem, & quiddam aliud mandendum malus genius obtulerat; quem tamen, Diuina reuelatione cognitum, fortitèr à se elisit. Et interdum in figura leonis, interdum vero in figura furentis tauri eum perimere intentauit. Nilquè demùm obtinens, in quodam cubiculo loci de Cholula, serpentis in forma persecutus est eum tota nocte, nec minimum illi concessa quiete.

128. Quam Fortitudinem Serui Dei inuictà perpendens Pater Ioannes à S. Anna, vir spiritu, & Doctrina præcellens, deposuit, Apparitium

euasiffe Cacodæmonibus adeó potentem, imperiosumque, vt eos pro muscellis, aut culicibus reputauerit. Quod hinc præclare elucet, cum illum in Oratione in solario Valetudinarij Conuentus Angelopolitani perdurantem rapuissent, & ad Claustrum superiùs, præcipitandum in subiectum hortum, transtulissent, is imperturbato, constantique animo illos taliter allocutus fuerit: *Quid cunctamini? ut quid non paragitis, quod vobis à Domino permiffum est? nam vos omnes nihili facio: & his dictis fugauerit, disperferitque, illicò omnes.*

129. Pater quoque Petrus de Spinofa Guardianus S. Barbaræ, & subiectum eminentis virtutis testificatur, ipsum indeptum fuisse tantum dominium super Spiritus malignos, vt successu temporis metuentes sibi ab eo, cellam eius ingredi expauescerent, & propinquare ad eum. Et quidam grauis, & spiritualis Religiosus, ipsi ab hac vita decedenti Charitatis officio inculcans, nè se permetteret à periculoso illius horæ hoste præuaricari, huiusmodi responsum retulit: *Iam illum Pater Domini gratiã deuici, ut pridem ad me non fit ausus appropinquare.*

130. Hocque esse illud, quod Cornel. à Lapide scribit: *Sanctiores magis infestat diabolus, usque magis insidiatur, ut potè quos sibi dissimiliores, & Deo similiores videt, & inuidet.* Quod sanè per-

In Ep.
5. Iaco-
bi c. 4.

perspicuum cernimus in Sanctissimis quibusvis viris, & signanter in Seraphico Patre Francisco, quem varijs quibuslibet modis impetruit, & etiam ab alto præcipitavit; verum id totum in maiorem eius gloriam cessit, inque rabidiorem excruciationem nequissimi persecutoris; vt idem Cornel. inquit: *Deus non permittit diabolum appropinquare iusto; aut si permittit, hoc non, vt ladat eum in corpore, nisi ad eius bonum, virtutem, & gloriam.*

In Ep.
5. Ioan.
cap. 5.

131. Et siquidem Fortitudo, eò perfectior, quò in aggrediendo, & sufferendo ardua diuturnior; & perfectissima, si vsque ad finem perdurans; profectò Apparitij per nonaginta octo annos durissima quæque pro gloria Dei perferentis, & arduissimum vitæ genus feruidiori semper anhelatu, & comatu pertrahentis vsque ad obitum, non nisi perfectissima, & heroica fuit. Quæ finalis Fortitudo, propriùs Perseuerantia dicitur; de qua est illud Saluatoris: *Beatus qui perseuerauerit vsque ad finem, quia hic saluus erit.* Et S. Bernardus: *virtus boni operis perseuerantia est. Huic soli redditur corona iustitia: quid enim prodest esse bonum, esse sapientem, esse potentem (subintellige fortem) si non perseuerauerit vsque ad finem.* Quamobrem omnes alias virtutes ab hac heroicatem sumere, & perfectionem, meritò asserunt Theologi. Nil quippè vlla prodest, nisi finali Fortitudi-

De Pas
sione,
Domi-
nic. 4.

ne fuerit exercita, quæ in cunctis Apparitionij univè
resplenduit, vt vberimè per omnes patuit.

C A P V T XVI.

De Prudentia, & Simplicitate illius.

132.

PALLITVR vtique Politi-
cus, & nimium fallitur,
Prudentiam, imò Sapien-
tiam, afferens, Cor ma-
chinationibus tegere, &
sensum verbis velare;
quæ falsa sunt vera osten-
dere, quæ vera sunt falsa demonstrare; Et proin-
dè iustorum Prudentiam, vel potiùs Sapien-
tiam; quæ in Simplicitate consistit, & nil per ostentio-
nem fingit, sed sensum verbis aperit, vera, vt
sunt diligit, falsa deuitat, deridens. Cor nam-
que machinationibus obuelatum, labori nimio,
& varijs discriminibus subijcitur, & malum, quod
sic euitari contenditur, faciliùs incurritur; vel si
interdùm euitatur, paulò post multo grauiori suc-
cumbit, & tandem suis ruina. Hinc ab anti-
quis tali prudentiæ; quæ falsitati innititur, infli-
ctus clauæ fatuæ, quem dicunt insanabilem, pro
condigno præmio statuebatur; vti proculdubio,

& prudentiæ politicæ, quæ tam procùl à regulis sinceritatis, & veritatis euagatur ineuitabilis est pœna æterna. Apage igitur procùl hoc genus mundanæ, & vanæ prudentiæ à virtute, & sanctitate, seipsam fundantis in falsitate.

133. Hic etenim de sola Prudentia, Virtute Cardinali pertracto, quæ virtus est dictans æterna præferenda esse temporalibus; Secundum, quod de illa docet S. Aug. *Prudentia nobis necessaria est, quæ docet, quid fugiendum, & quid sequendum sit. Prudentia docet te, ut non superbias, nec moreris in rebus transitorijs, cum sint caduca, & ea quæ possides, tanquam aliena possidere aduertas. Prudentia docet te, ut quæ non potes perpetuò tenere, fructuosè permittas abire. Prudentia docet te, ut in cunctis idem sis, tam in prosperis, quam in aduersis, sicut manus eadem est, quæ in palmam extenditur, & quæ in pugnum restringitur. Ipsa te docet, quomodo reprehensibilis sit nimia laudatio, & immoderata vituperatio; illa quidem adulatione, sed ista suspecta malignitate. Prudentia testimonium reddit Veritati, non amicitia. Prudentia cum discretionem promittit, & promissum accelerat. Prudentia docet quomodo presentia ordines, quomodo præteritorum recorderis, & quotidie futura prouideas &c. En ad quæ se extendit Christiana Prudentia.*

Serm.
de Pro-
uid. ad
fratr. in
Erem.

134. Quam in Apparitio od omne verbum huiuscè descriptionis heroicè enituisse clarissimum

nam est. Nam quàm sollicitè fugerit, & noxam omnem, sed potissimùm carnalem, & occasiones quascumque minimas ad eam, non latet, ex hucusque latissimè dictis, & domos, & patriam totam deferendo, vbi labendi qualiscumque in eamdem causa subsiliebat. Quinimò fœmineæ benevolentix signa, quamquam honestæ, piæque dexterrimè euitauit vbique. Qua in re lepidum est, quod egit in domo D. Petri de Figueroa, cuius dum quondam Domicella illa, quæ rem familiarem administrabat domus, pro præclaris Apparitij seruitijs, tortulam ipsi in benevolentix testimonium obtulisset, Apparitius acceptam hanc protinùs iumento ibidem præsentì deuorandam præbuit, & paulò post seruitium illius prænobilis domus dimisit. Consimilitè dum à Monialibus S. Claræ Mexici, vt benefactor egregiè tractaretur, ab eis recessit, prætexens, quod nimis delicatè ab eis teneretur. Nouit ergo prudentissimè, & umbram fugiendorum deuitare. Sequenda verò, non modò per viam mandatorum, sed & cunctorum Diuinorum consiliorum, adeò districtè sequutus est, vt nil penitùs omiserit, quod vlla virtute ad perfectionis fastigium, conducit, vt per omnes hætenùs discurrendo abundè patuit. Humilitatis quippè, Paupertatis, Obedientix, Castitatis, & Pœnitentix, ac Patientix, vera imago fuit. Rerum transitoriarum, &

signantèr sub vocabulo diuitiarum, aspernator, & hostis fuit animo incomparabili, quas vt alienas possedisse ratus, tanquam proprias distribuit hilaritèr, pauperrimi omnium Franciscani vitam, serenissimo semper vultu, & tranquillo animo ducendo, vt in austerissima maceratione corporis, nec vis morborum, nec acerbitas cruciatuum, nec grauitas laborum, nec immanitas tempestatum, & rigor cœlestium procellarum, & inclementiarum, quibus assiduè subiacebat, nec quæuis alia aduersitas eum à consueta alacritate vnquam, vel minimùm emouerit, vti nec laus vlla, aut fauor, vel adulatio humana, aut quiuis rerum caducarum mundi profectus extulerit. Quem paritèr ab amore cœlestium, & contemplatione tam exteriorum, quàm interiorum venustatum cœli, nulla prorsùs facultas abstrahere valuit, nec quidquam ipsi charius obijci, quod eum in eo distrahere potuisset; vt hinc saltem constet, quàm longè cœlestia prætulerit terrenis, & quis Prudentiæ tenor fuerit in eo, dum vniuersa media ad vltimum finem directa, solertissimè conquisierit, & totis viribus aplicauerit, ac omne, quod ab eo auertit studiosissimè respuerit, & declinauerit.

135. Cum etiam opus fuit, & ratio suasit, optimum talentum intelligentiæ, ac prudentiæ monstrauit in quacumque opportunitate, & præsertim in dictanda proximo via salutis. Nec ignorabat

rabat modos efficaces consolandi quoslibet afflictos. Et hoc quidem tanta prudentia, & zelo, vt corda eorum audito sermone illius protinùs excutiebat à se omnem amaritudinem, displicentias, mœstitudinem, morositates, & odia, ac simultates, omnemque cogitatum discrepantem à lege Diuina, & implebantur lætitia, consolatione, suauitate, & dulcedine amoris Dei, & proximi. Quæ vniuersa sunt effectus Prudentiæ, dicente Cicerone: *Sapientia est, quæ excutit mœstitiam ex animis.* Efficacissimus quoque erat persuadendi qualemcumque virtutem ad emendationem vitæ; vt hoc plures quam triginta, quibus foeliciter successit, vt sapientibus illius consilijs ad meliorem statum reducerentur, affirmarunt, contestantes, quod vt in operibus suis, ita & in verbis vir cœlestis apparebat, cui non poterat contradici in eo, quod consulebat; & si quis consulenti resistebat, a Deo puniebatur.

4. de
finib.

136. Et quoniam de rebus Theologicis interdum cum viris doctis, præaltè discurrebat, ad eorum stuporem, vir aliàs agrestis, & litterarum penitùs imperitus, Prudentia ipsius Sapientiæ lumine, supernè afflata censeretur, eoque magis heroica reputari, quod à tanta virtute illustrata. Equidem & de Prudentia Sapientiæ Dei legimus: *Stupebant autem omnes; qui eum audiebant, super Prudentia, & responsis eius.*

Luce
cap. 2.

137. At quia Prudentia huius mundi in duplicitate consistit, adeò solertè sensum velando, vt falsa vera, & è conuersò ostendet, quod suam secùs rationem variari arbitraretur; propterea Iustorum Prudentiam Simplicitate quidditatiuè constare necessè est, & à suo conceptu omnem compositionem, functionemque penitus excludere. Etenim naturalis Simplicitas Apparitij mihi efficax argumentum est inferendi heroicam virtutem Prudentiæ illius. Tantam autem loquendo Simplicitatem præferebat, vt perhibent omnes, quod cuiusdam in statu innocentia in Paradiso degentis fuisse videbatur; vtque adijcit Pater Letona opinione multorum, videbatur Adam in eo non peccasse, ingenitæ simplicitatis illius ratione. Quandoquidem, vt inquit Ecclesiastes:

Cap. 6. *Omnis labor hominis in ore eius; optimè possit inferri: cuius os innocens est, is sine labore, & absque defectu est, ac innocens: labor enim est pœna culpæ, iuxta illud: In sudore vultus tui vesceris pane tuo. Maledicta terra in opere tuo: in laboribus comedes ex ea &c.* atquè Apparitij idioma naturale tantum, locutioque simplex, & ab omni compositione, ac duplicitate aliena fuit semper, planè prout in statu innocentia fuisset; consequentè & absque labore os eius: in compositione enim labor. Vt omissis innumeris huiusmodi, clarissimè id elucet hinc, quod dum à suo

Guar-

In vita eius.

Cap. 6.

Gen. cap. 3.

Guardiano ad Dominum Comitem de Monterey, cuius Apparitius quondam vafallus erat, per Angelopolim Mexicum Proregis munere transeuntem, & Apparitium, de cuius Sanctitate plura præferat, videre peroptantem, emitteretur, obsequitur Apparitius, & Comitem adit in Palatio; quibus reciproca feinuicem aggratulatione confectis, Apparitius hac sibi innata Simplicitate alloquitur Comitem: *Puſillulus eſtis Comes: novi veſtrum parentem, & erat grandior vobis*. Quo puritatis affatu denotabat, Proregem, cæteroqui, vt authoritate, ita & Virtutibus exornatum, exiguæ fuiſſe ſaturæ. Haud abſimiles colloquendi, & tractandi cum omnibus Simplicitates exercuit, peculiaritè cum Domino Epifcopo D. Didaco Romano, ipſius Virtutum ſingulariſſimo veneratore; vt & in Conuentu de Topoiango in ſolemnitate Aſcenſionis Domini præfertim, atque in vna Miſſa in Eccleſiâ S. Claræ Mexici; quæ velut vulgares, in ſuis Hiſtorijs prætermittuntur.

138. Nec ſecùs Simpliſſimè nugaces Studentum Angelopolis excepit facetias, ipſum aliquando iam defunctum inſimulantium, & in Capulo extenſum, ad hortum, inter caules tumulandum, efferentium præcinendo: *Subuenite Sancti Dei*; atque ſubindè ad eum inclamantium, quod omninò mortuus eſſet; (fors aliquis, & illud:

lud : *En quomodo moritur iustus*) quibus ille nil oblocutus, ad suum Guardianum dumtaxat eatenus studentes increpantem, hæc edidit: *Summe mortuus Pater Guardiane? Videor enim mihi, vivere.* Ad quem Guardianus hæc: *Simplicitimè Virorum, quomodo mortuus esses, si loqueris? Quod etiam non pauci egregij viri contestentur, ex illius ore nunquam lapsum fuisse, verbum inane, & multominus quod culpari potuisset, siue ex offensa, siue ex murmuratione, siue ex temerario iudicio, sequitur os illius immune fuisse ab omni labore, & innocens; vt silentio nequaquam præteratur quod præfatum est de illius Simplicitate, & innocentia, consimili alicuius in statu innocentia. Et ita Seraphicus quoque Patriarca Franciscus ex magna Simplicitate sui Discipuli Fratris Ioannis, inferebat eius perfectionem, & innocentiam religiosam, illumque Sanctum adhuc viventem appellabat. Ita & S. Ecclesie Doctores nos hortantur, virtutes cunctas administrandas esse in Simplicitate, quod virtus suapte natura impossibilis sit, cum duplicitate fitione, & compositione, & expressè S. Paulus Apostolus: *Qui tribuit in Simplicitate.* Et Ven. Beda: *Conseruantes in Simplicitate innocentiam.* Quodque inter cætera vacuum esse nequeat huiuscemodi doctrinae illud Scripturæ: *Iacob autem Vir Simplex ha-**

Ex
Chron.
par. 1.
lib. 1.
cap. 18.

ad Ro-
man. 12.
Serm.
18. de
Sanctis.

Gen. 25

habitavit in tabernaculis. Siquidem tabernaculum sit Simplificissimum habitaculum, fermè absque tecto, quia trans illud cœlum prospicitur, nec opus est fenestris sub eo. Vt hoc agnoscamus, Simplicitatem nostram procul esse debere à tegumento, & velamine, tam in opere, quàm in fermone. Ideo Spiritus S. Iustos omnes Sim-
 plices appellat, per Simplicitatem suam (quam Prudentiam intellige) directos in viam salutis, ad illud: *Simplicitas iustorum diriget eos.* Et *Iustus, qui ambulat in simplicitate sua.* Quod Chaldeus textus interpretatur sic: *Qui ambulat in Simplicitate sua, iustus est.* Eam ob rem meritò ab Ecclesia in laudem iustorum accinitur:

Provi.
 cap. 11
 Ibidem
 cap. 20.

*Sapientiam iustorum narrent populi, &
 laudes eorum nuntiet Ecclesia.*

Nam Sapientia, & Prudentia Iustorum in
 Simplicitate eorum
 consistit.

CAPVT XVII.

*De Dominio Apparitiij super animalia; tam
ferocia, quàm mitia.*

139.

IN Capite mox præterito de Prudentia, præfari libuit de Simplicitate Apparitiij, quod fuerit non abfimilis illi, quam Adam in statu innocentiaë habuerat, ob simplicissimum, omnique compositione expers os eius in loquendo. Innocentem verò hanc Simplicitatem illius, non leue fundamentum esse innocentiaë suæ oportet, vt dicamus ex consequenti; eoque potiùs quod veluti Adamo durante illo fœlici statu, cuncta animalia, estò fera, & indomita, imò ferocissima, suberant, & parebant, ac tamquam mansuetissimi agni coram eo apparebant indiscriminatim; ita prorsùs, & nostro Apparitio cuncta; vt illicò afferam. Sanctus autem Bonauentura Seraphici Patris Francisci innocentiam infert ex subiectione, reuerentia, & obedientia hac ipsi creaturarum, & maximè animalium ferocium. Et non immeritò: Siquidem

ea

ea sit mens, & cæterorum Theologorum, luctuosa generis humani per lapsum sui prothoparentis experientia contestata, post quem cuncta irrationalia ipsi rebellant, dum prius vniuersa plena, & totali subiectione paruissent, non ab aliam causam, quàm innocentiam, qua prius amictus, lapsus exutus extitit. Cum ergo eadem subiectione, reuerentia, & obedientia irrationalium præstita fuerit Apparitio, innocentiam ipsius non mediocriter argumentum subest. Quod quidem præ cæteris, singularitèr patet de ferocissimis, penitusque indomitis iuuenis, quos sui patroni nullis artibus, nullisue modis domare, & minùs plauftris alligare, minimumque seruitium per eos exequi poterunt vnquam, quia innata ferocitate impetebant cunctos; præsentem tamen Apparitio, imò sola, voce ipsius præsentia, repente fiebant mansueti, adeò vt tractari ad placitum permitterentur, curribusque iugari, & ad quosuis labores adaptari, ac si per plures annos in eo exercitati fuissent; etsi nunquam fuerint. Quorum quidam coram eo genua flectebant, & rictu terræ apposito audiebant, dum ab eo corripiebantur, velutque vsu rationis præditi exequiebantur, nil penitus transgredientes, quidquid ab eo iussum erat; pergebantque directè quocumque ab eo destinabantur, nullo deuiantes, etiam si locus, ad quem pergebant procùl abesset, & illi in eo nunquam hætenus

Scor;
in 2. d.
19 q.
vn.

fuiſſent. Cuius generis caſus plures triginta ve-
rificati fuere, in Informationibus Apoſtolicis,
qui ſucceſſerunt Angelopolis, Tlaxcalæ, Nati-
uitatis, Guaxocingi, Quæchulæ, Tecamachalci,
Cholulæ, Atriſci, Tépeace, & in certis alijs locis.

140. Quorum admirabiliores, & memora-
biliores dumtaxat afferam, ob circumſtantias in-
eis notabiliores, vt ſunt. Conuehenti ſemel Ap-
paritio ſuis plauſtris pro ædificio Conuentus An-
gelopolitani ſaxa, primo itinere hos vnus defati-
gatur, vt ſolui debuerit, & dimitti. Cumque
nullum remedium proſequendi vecturam in lo-
co ſolitario, in quo erat, ſuperellet, videns ibi-
dem Sylueſtrem quamdam Vaccam, & eo ipſo
ferocem, & indomitam, nunquamque curru iu-
gatam, cum ſuo paſcentem iuuenco, eam accer-
ſit, protinuſque obtemperantem alligat in plau-
ſtro, & iubet, vt iam ſocia boum, pari eorum do-
mitate, & manſuetudine vecturam oneris illius
ſubiret; iuuenco conſimilitèr eius, poſt illam mu-
gitu, & curſu incitato, fiducia eadem præcipit,
vt ſitu, & loco, in quo erat, pacatè conſiſteret,
quouſque Vacca mater officium ſuum impleue-
rit. Nec ſecùs, mira ſanè res, factum. Nam &
Vacca illicò paret, ſubditur, & manſuetiſſimè
trahit toto die, & iuuenus eius à loco, in quo
præceptum audiuit, non emouetur, tametiſi co-
ram eo quatè vacca mater ſaxorum vecturam,

peregerit: imò quinto vecturæ itinere circa meridiam à lactatum dimiffus, immediatè deindè ad fuum locum compositè fe recepit vſque ad veſperum.

141. Alio caſu diſcurſantibus quibuſdam furibundis iuencis, recentèr ſub poteſtatem Apparitiſ redactis, per eminentia, & ſpacioſa paſcua locorum S. Franciſci, mandat Seruus Dei cuidam infanti ſeptenni, filio D. Mariæ de Figueroa, non procul à Conuentu habitantis, vt iuencos ad fe compelleret; mater tamen infantuli, id nimiũ admirata, obſtat, & impoſſibile fore inclamat, vt puerulus, vix ſuiſpius, compos, pecus furibundum alterius arbitrio ſubigere, quòd tres equites ad tale ſuum obſequium adigere nequirent. Subiungit nihilominùs Seruus Dei, vt tenellus etſi puellus nomine ſuo coërceat iuencos, parituros omninò. Quod ſic & peractum. Nam iuenci à paerulo quaſi agnelli ad Seruum Dei fuere compulſi.

142. Dumque in cuiuſdam viri pecudum receptaculo horridè ferociret vnus præ cæteris iuencus, nèc ad fe quemquam appropinquare permetteret, quinimò, & ipſum ſuum patronum impeteret, & omnibus metuendus euaderet, Apparitioque propterea donatur; quem Seruus Dei ita confidentèr alloquutus: *Fratercule iuence, quod fieri debet fiat bonis; cum ſimus nati ad labores,*

laboremus non recalcitrantes: confestim mansuetissimum reddit, vtròque de medio reliquorum ad Apparitium prodeuntē, non absque omnium summo stupore, illigat, & vclut agnū domū conduit.

143 Alium, cuius ceruix à iugo tota implagata, iamque carie confecta, & crustata remanserat, curaturus, nè furiaret, neuè, prout minabatur, offenderet, ita blandè alloquutus: *Frater iuence conuiescas: ego enim te volo curare:* protinùs quasi vsu rationis præditum mitigauit, vt seipsum non modò manibus atrectari, verùm & ipso aratri ferro à putrilagine decrustari vtroneè submisisset, cineresque, & omnem acrimoniam, desuper patientissimè admisisset: ad omnium qui aderant, eundemque ad mortalem irruitionem in quemcumq; dispositissimū conspexerant, stuporè.

144. Alium quoque, quem possessor eius præ nimia ferocitate nec attingere, nec capere poterat, & ideò mastare decreuerat, Apparitius Dono habitum, vnica voce, qua illum euocauerat, edomat ad eò efficaciter, vt paulo ante non solum ferocissimus, sed & actualitè furens, necemque minans iuencus, ad Seruum Dei mitissimè accesserit, & manicam habitus illius allambere cœperit, eumque domum libentissimè ductus, sequutus fuerit. Et compluribus eiusmodi prolixitatis causa omisissis.

145. Sex casus admirabiles Syluestrium mu-
lo-

lorum, aliorumquè animalium ferocium, prodigiosè, repenteque mansuefactorum Angelopolis, Natiuitatis, Cholulæ, & Guaxocingi, verificati existunt in Processibus Apostolicis, quorum hic vnus affertur. Dominicus Perez fortis, & opimus agriculator Guaxocingi, ac insignis benefactor Conuentus Angelopolitani, huiuscè Serui Dei veneratione, deuotioneque singularis, quemdam equum in sua possessione adeò ferocem, & indomitum retinebat, vt nullo studio, nullauè cura, & arte domari quiuerat, minùs ephippiari, aut ab vlllo conscendi; occurrit intereà vt cuiusdam negotij causa Apparitio necessarius esset Caballus, nec alius adesset; quamobrem hunc insternit, & conscendit, equitatque toto die, velut alium quemuis mansuetissimum, equitationisque quotidianæ expertum; quod idem illicò post eum experiri contendens prælibatus Dominicus Perez, nil prorsus efficere potuit: Siquidem priori resumpta ferocitate, nec ephippium vnquam admisit caballus. Pariformitè, & quosdam feroces mansuetos sua præsentia effecit canes.

146. In via quæ ducit Atrisco Angelopolim vna nocte subsistere debuit, qua illi, dum Orationi incumberet, formicæ potiorem partem tritici ex plaustris furripuerant, quod Vir Dei aduertens, vrget districto iussu formicas, vt incunstantèr ad vltimum vsque granum triticum in-

sua

sua plaustra reportent; & en nil prorsus cunctatæ, totum omninò ad locum, vndè illud suffuratae fuerant, retulerunt. Tecamachalei etiam obdormiuit super vnum ingens formicarium, inoffensus penitus à formicis; in illa regione Europeis multo grandioribus, & mordacioribus.

147. Nec prætereunda silentio tam exacta pronitas exequendi ad nutum quidquid Apparitius suis bobus cunctis illis viginti quatuor Annis, quibus Conuentus Angelopolitani elemosinarius, & conuector erat, annuebat. Omnium, siquidem sensu, qui super hoc scribunt, magis creaturæ rationales, quàm bruta apparebant, in cunctis motibus suis. Assurgebant namque, & seipfos componebant, qualitercumque Apparitio placebat. Ad suam quoque præsentiam, quamuis procùl distantes, sola illius voce, lenitè, & quam inde impossibile fuit audire, acciti, accurrebant. Quos ad vesperum liberè soluebat in Campestribus, ad quæ pertingebat, antiquiori tantum iniungens, vt iuniorum curam haberet, nè dispergerentur, & dispendium aliquod paterentur, nequè pergentes ad talem locum vllò declinarent, & ab itinere recto deflecterent, aut vel minimùm quid in satis obtererent, sed solùm herbis suis pascerentur, maneque ad eum opportunè reuerterentur. Et totum hoc illi ad vnguem sic, vt præceptum erat ab illo; obseruabant.

148. Etenim per noctes, diesque integros per infeminata frumenti indici pascentes, nec folium horum depascere, nec calamum irrumperere reperti sunt vsquam. Et hora laborum per seipfos, solummodò directi à boue maiori coram viro Dei comparebant. Quo in genere triginta, sex casus admirabiles, alijque plurimi, illis consimiles, per illud regnum, & Historias vulgaris notitię, manent contestati in Processu Apostolico. Vnum dumtaxat referam, qui successit in Campis, & Pineto Cholulæ in Possessione Ioannis Garzia; & Franciscæ Mendez Sotomayoris, coram Iudicibus Apostolicis sub iuramento depositum, vt sequitur.

149. Anno millesimo Quingentesimo nonagesimo sexto appulerat Seruus Dei ad domicilium mox fati Ioannis Garzia cum suis plaustris, & bobus duodecim; hisque ibi euestigio solutis, sub obedientiæ tenore præcipit, quatenus circa extremitates, & confinia tantum fatorum pascerentur, intus verò si ingredi opportuerit, frugum penitus indernens euaderent. Patronus tamen Possessionis suo damno metuens, à tot bobus perfacilè frugi inferendo, Seruum Dei exorat, vt boues inde arceret. Cui ille: *Nolite fastidiri, inquit, Nam mei boues nil vestrum depascent, neque vllum calamum frumenti vestri infringent.* Transacto nihilominus aliquanto tempore, prospi-

spiciens patronus possessionis versus fata, aduertit boues per illa vagos palantes, & protinùs ad Seruù Dei inclamat, iam indè non mediocria damna sequuta. Replicat tamen Vir Dei confidentèr; *nil prorsùs ex eo iactura in satis enatum, vt mox videbitis.* Vtque hæc protulit, boues sàt procùl absentes submissè, quod naturalitèr audire nulloatenùs potuissent, aduocat, seniori, cui curam demandauerat cæterorum, in hunc modum compellato: *Adesto hic Capitaneæ. Cum socijs te volo.* Et immediatè ex fatis bos Capitaneus cum socijs exiliens, in conspectu Viri Dei, & Possessionis Patroni, se, & socios sistit. Ad quem denudò Seruus Dei: *Ades dùm Capitaneæ? Damnisne fata, vel quid obtrivistis frugum, nostri benefactoris?* Ad quæ bos Capitaneus capite à latere ad latus commoto, & concusso negatiuè respondit, instàr hominis cum tali capitis motu tacitè negat quod ab eo quæritur. Cui miraculo illicò subnexam fuit aliud maius. Comprobata quippè tanto stupore per bouem Capitaneum, indemnitæ frugum, iubet Vir Dei, vt omnes duodecim percepta sua benedictione, ordinatim iuxta eorum anteitatem, vna post alium deoscularentur manicam habitus illius, & redirent liberè ad fata. Quod seriò obseruatum, & peractum ab omnibus.

CAPVT XVIII.

*De Visionibus, & fauoribus Angelorum,
atque Sanctorum, deque Revelationibus,
& Prophetijs Apparitijs.*

150.

IN itinere Tepeaca Angelopolim tempestuosa, obscurissimaque nocte perplexo, ac immobili hærenti, nec quo se verteret scienti Apparitio, illabitur protinùs agmen Agelorum, cœlestem, modulamine vocum, & suauifono tactu instrumentorum musicam instruens, qua omni anxietate animi depulsa, cœlico lumine sibi prælucendo, viam, quam prosequeretur detexit. Eorumdem Aogelorum obsequio quotiès pallium ipsius perijliet, reperiebatur. Et quinquies, vt hæctenùs assertum est, per eos cibatus fuit. Vnius Angeli Indiano amictu aduolantis ope, curriculum suum ex pessimo passu extraxit, bisque eiusdem beati Spiritus suffragio in traiectu duarum rupum, & præcipitosorum transituum securus euasit; vt enarratum est in Capite de sua Obedientia. Intuitus est duas

T

bea-

beatas Animas in cœlum ingredi multitudine Angelorum stipatas sub Diuinis cantibus, & fonis. Et vnus testis Informationum Apostolicarum mediante iuramento deposuit, quòd ob frequentes conuersationes habitas cum Seruo Dei, & ob creberrimas ipsi in itinationibus suis occurriones, censuerit, illum semper conductum, fuisse ab Angelis.

151. Summa deuotione coluit S. Iacobum Apostolum; quare & illius visibili apparitione potiebatur in oratione, ab eoque consolabatur, liberatus semel à periculo mortali. Seraphicus verò Parens Franciscus, tribus diebus continuis priusquam professionem emisisset, illi apparere dignatus est, eundemque amplexatum, paternis abblamentis consolari voluit, & ad Professionem generosè admittendam corroborare. Cui etiam in cunctis suis defatigationibus, ac molestijs, opitulatus est, & interdum conspectiuè iuuenos suos custodiuit, & plaustra; quæ & onerare còadiuuit, & nè præfracta corruissent, suffulfit. Eiusdem Seraphici Patris cura à quibusdam languoribus curatus, pallium deperditum reperijt, & quatuor ante obitum diebus confortatus extitit. S. Antonius quoque, & S. Didacus, in octo casibus annotatis in Informationibus ipsi intuitiuè gratificati sunt, & fauorabilè obsequuti. Alij sex casus Animarum Beatarum, quæ illi apparuerunt, sunt

sunt paritè expressi in Informationibus. Ex quibus celebris est ille D. Franciscæ Manrique de Zuniga, filia Proregis Villa Manrique, quam de media nocte in loco Natiuitatis orationi incumbens conspexit rectà progredi in regna cœlorum; vt exprimitur in Interrogatorio Apostolico probatum per septem testes.

152. Licentiatus Ferdinandus Diaz Sacerdos, & Petrus de Spinosa incolæ Angelopolitani contestes deponunt, quod dum pedibus huius Serui Dei, nonnihil vetustate calceorum offensis quidam suus Presbyter benefactor calceos aptiores prouidisset, veteresque illos abijcere voluisset, is eum mox commonuit, nè procul hos proijceret, quia aliquo tempore eosdem sedulò perquisiturus esset, vt non inutili vsui proficuos. Et ita planè euenit successu tot prodigiorum in obitu eius, quorum causa abiecti calcei accuratè perscrutati, & reperti, pro reliquijs fuere partiti, non absque miraculorum effectu.

153. Prænuntiauit obitum suum, cuius manifestam habuit reuelationem, vt constat ex depositione septem iuratorum Testium. Cuiusdam deuotæ mulieris, ingentem mœrorem, quod eam maritus deserere, & ad regnum Peruanum emigrare statuisset, prænouit, eidemque illum detexit, & de mariti penès eam remansione assecurauit. Aliæ viginti octo Prophetiæ, & reue-

lationes secretorum cordium solius Dei oculis patentium; quorundam quoque ab hac vita decessus, iuxta Serui Dei prædictum; variorumque aliorum casuum admirabilium, qui euenturi erant, expressio, latè patent in suis Processibus.

C A P V T XIX.

De eius Miraculis in vita.

154.

VM consuetum ipsi noctu, dieque degere fuerit subdio, tecta que potissimum vitauerit, vt periucundo cœlorum obtutu fruere- tur, quo veram animi fœ- licitatem, contemplatio- nem nempè ineffabilium cœlestium interiorum, venustatum, proprio commodo institueret, ine- uitabile profectò fuit, quin omnem cœli rigo- rem, & inclementiam, aërisque intemperiem, atque inconstantiam subiisset. Quis verò viribus naturæ subnixus, vel vnica nocte, brumali rigente cœlo frigus, geluque in aperto, totius meridionalem æstatis æstum, diluua imbrum, niues, gla- cies, turbines; aliaque infanda sublunaria incom- moda, sufferre valuisset, vt noster Apparitius ea
cun-

cuncta, ac si nulla essent, ætate nonagenaria, ægra, pœnalique valetudine, præcipuè bicipitis herniæ, aliorumque languorum grauatus, alacritèr, hilaritèrque sustulit assiduè. Sanè hæc vis in eo dexterè excelsi fuit: qua ille protectus, & locus, & focij, & plaustra, & boues, & elemosinæ penes eum ab iisdem cœli furoribus intacti, illæsiquemanserunt.

155. Quandoquidè m dùm Tlaxcala Angelopolim cum Ioanne de Santiago Angelopolis ciue equitasset, ab ingenti tempestate, omnia circumquaque inundante, neuter eorum madefactus fuerit. Et Tepeaca Angelopolim cum Didaco Hernandez de Saluatiera itinerando cum, omnia inuoluerent nimbi, eos tantum, nec subtùs à culliculo cui adnitebantur, defluentes aquæ; nec desupèr decedentes perluerunt. Cuius speciei prodigia, vtpotè, quod integris noctibus cœlo ningente, gelante, pluentè effusè, nec ipse in aperto campo consistens, nec sui, nec ipsæ, quas conuehebat, elemosinæ, estò penitùs detectæ, vlatenùs perluerunt, sunt triginta quinque in Processibus: compræhenso illo quoque admirabili casu, enarrato in Capitibus de Obedientia, & Pœnitentia, super rapido torrente, de rupibus, & præcipitijs montis Tlaxcalæ, in fluuium aucto, & Seruum Dei prætereunte intactum, insulano ambitu.

156. Ipsiùs præsentia fuit efficax exorcismus ad dispergendas, & dissoluendas qualescumque tempestates; fugandumque procùl, nedùm à sua persona, & ab alijs, qui sua societate potiebantur, sed & à cunctis locis, & Possessionibus, quibus præsens aderat, quemuis horrendum crepitum grandinum, glacierum, & procellarum àërearum; vt id probatum extitit in non paucis locis, peculiaritèr autem Cholulæ in habitatione Ioannis Perez de Mendoza, & Tecamachalci in possessione Isabellæ Garzia, iuxta depositionem ipsius, & trium filiorum eius.

157. Quædam alia prodigia operatus est propria persona, præseruando eam à nonnullis periculosis lapsibus, & morbis lethalibus, vt & sua plaustra à varijs præcipitijs, vt hucusque retuli. Et nouem huius generis casus manent verificati in suis Informationibus.

158. Et quidem quoad præseruare à periculis in locis his subiectis, habuit Seruus Dei specialem gratiam, qua in vita, & ab obitu operatus est ferè ducenta miracula. Nulla fuit mulier, quæ ipsum, vel saltem quidpiam eius, vt Chordam, Capucium, & habitus particulam, vidisset, & foelicissimum partum, estò biduanis, & triduanis doloribus præoccupatum, euidentiùsque vitæ periculis subiectum, non obtinisset. Quare innumeris casus occurrere, quamquàm in Pro-
ces-

cessibus viginti tantum appareant; sex videlicet Guaxocingi, sex Natiuitatis, tres Cholulæ, & tres Angelopolis, duoque in vna possessione Patrum Iesuitarum. Cuidam Religioso, ipsum in ministerio vecturarum coadiuuanti, vehementi renum dolore presso, mox vt propriam Chordam adhibuit, eademque illum præcinxit, sanitatem contulit. Et alteri, coqui officium exercenti, dum immanibus gutturis inflammationum doloribus affligeretur, eandem suam Chordam applicans, extemplò perfectam incolumitatem attulit.

159. Super morbos Petiginum, Pustularum, febrium, aliarumque Lethalium, atque incurabiliū infirmitatum, operatus est Dominus mediante hoc suo Seruo viuente plurima mirabilia, vt præter preces, sola eius præsentia remedium fuerit curarium omnium ægrè valentium, tametsi recuperatarum repentè Sanitarum in Processu solùm viginti quinque miracula recenseantur, & septem mensis auctæ frumentorum, vt & reuifcentium, quæ prius emarcuerant, fatorum, Angelopolis, Cholulæ, Tlaxcalæ, & Tecamechalci.

160. Et hic velut in proprio loco replicatur famosum illud prodigium, quo viro amico in monte, & nemore Tlaxcalæ, cum eo deperditos boues indaganti, & fame iam debilitato, euestigiò panem calidum, & lactucam viridem, ac recentem, ex manica protulit, non secus quàm si

eo tùm panis ille à pistore ex furno, & lactuca ex horto illis suppeditata fuissent, subiungens illud Psal. 54 Psalmistæ: *Iacta super Dominum curam tuam, & ipse te enutriet.*

161. Et propriùs hìc extendi deberet portentum illud primæ classis de creatione vini, compluriès in subleuamen extenuatæ, ingentibusque laboribus attritæ suæ naturæ, cœlitùs prouisi, nì quæ Capite de Tèmpèrantia suggesti, sufficere arbitraret, cum eiusmodi plurimis sparsim.

CAPVT XX.

Mortuum uiuus adhuc resuscitat Apparitus.

162.

ANNO millesimo quingentesimo nonagesimo septimo Guaxocingi in domicilio Ioannis Cauallero, & Eluiræ Rodriguez suæ coniugis accidit, vt, ipso Ioanne, in suo prægrandi curru, cum quodam Indo, qui eum coadiuuabat in factura cuiusdam capsulæ, consistente, prorepfisset è domo filiulus eorum quatuordecim mensium, nòmine Petrus, clàmque vt nemo aduertir,

rit, ergà cursum, & sex boues in eo excessisset, hi-
 què eius aspectu, fors & motu, & attactu exterri-
 ti, furialitèr fugam arripuissent, ipsumque cadentem
 sub rotam, hæc totum contriuisset, ibidem-
 que siccitate terreni, Mensis quidem Decembris,
 sed æquipollente siccitati in Europa Mensis Au-
 gusti, rotatione euersi, iam enecatam, extinctum-
 que, idem currus sepellisset. Quo infausto casu
 tota illa domus extremè perturbatur, luctuque,
 & eiulatu oppletur, & intereà fortuitò, comparet
 & Apparitiuus, casum subaudit, compatitur, infan-
 tulum fractum, iamque pridem emortuum,
 apprehendit, in vlnas expandit, faciem faciei
 suæ, vt quondam fecerat Eliseus, applicat, suspi-
 rat ad Dominum, & preces fundit: Sicque eum
 resuscitat, & parentibus viuum restituit.

163. Habita proindè penitiori reflexione,
 ad mirabilia per hunc Seruum Dei operata in vi-
 ta, & ad ea quæ in illius persona successerunt à
 portentoso euentu sui carbunculi per lupam auul-
 si vsque ad fœlicem suum transitum, manifestè
 constabit, eum potentissimè vallatum fuisse tota
 vita sua gratia Diuina, ad perennia, tum in seip-
 so, cum & in quibusuis alijs prodigia patrandæ.
 Elicitur autem ex Informationibus Apostolicis,
 quod vltra trecenta Miracula viuens perpetraue-
 rit Mexici, Angelopolis, inque locis, & Posses-
 sionibus nouem leucis in circuitu harum distanti-
 bus,

D. Th.
2.2.q.
178.art
2. Ca-
stellin.
de cer-
titud.
glor.
Sanct.
pa. 397
§. 8.
Conte-
lor. de
Can.
Sanct.
cap. 20.
n. 3.

bus. Miracula verò; vt inquit Theologi, non nisi à Sanctis fiunt, in vita, vel post mortem, ad contestandam Sanctitatem eorum. Et his non immeritò subnectendum, & illud, quod dùm Seruus Dei semel de Monte Tlaxcalæ cum suis plaustris ad Conuentum approperearet, obuius illi sistitur in via quidam suus Compater, antè aliquot annos defunctus, cuius insperato aspectu ille stupefactus, perquirat ab eo, an suus Compater esset? cui hic respondit, quod sic. Cum ergo iam dudum mortui sitis, replicat Apparitius, quomodo nunc estis hùc dimissi? vt pro amore Dei procures mihi adimpleri quasdam clausulas in meo testamento appositas, subiunxit defunctus, à mea Consorte obseruari neglectas, sum ad te venire permissus. Secùs enim non eliberabor à pœnis, quibus affligor. Estote de hoc securi prædilecte Compar, adiecit Apparitius; verumtamen quid est quod vos affligat ibi diceretisne? tum defunctus: Calamitates, & miserix, quibus torquentur, Deo dignè non famulantes, sunt intollerabiles, nec ego eas aliter describere valeo, quàm hoc signo ignis quem suffero. Quo dicto disparuit, post se relicta flamma ignis, efficacissimè exurentis. Eoque Apparitius expauescens, præproperè coniugem ipsius adit, & pro ingrato, inclementique neglectu acriter reprehendit, atque illicò testamentum plena executione absoluit.

uit. Hocque peracto apparuit illi denuò Com-
pater totus festiuus, & incundus, sub huiusmodi
gratiarum actione: *Altissimus tibi rependat gloria
æterna, quam mihi tua sollicitudine largiri dignatus
est.* Et paritèr disparuit, Seruum Dei non medio-
critèr lætitia, & gaudio affectum relictum.

C A P V T XXI.

De glorioso Transitu Apparitij.

164.

CONFORMITER ad ea,
quæ Spiritus Sanctus de
Iusti obitu, eum somno
sanitatis comparans, pro-
nuntiauit: *Somnus sanita-
tis in homine parco, dormiet
etque manè, et Anima illius cum ipso delectabitur;*
imminente denique fœlici die, quo pijs operibus
diù fatigata, & pietatis obsequijs irrequieta Ap-
paritij Vita, cursus vniuersæ carnis attigisset me-
tam, hocque præscito, & ipso, quo sibi emigran-
dum erat prænuntiato momento, velut is, qui
gloriosè pro laureola conflixisset, eiusdemque
iam compos effectus fuisset, totus hilaris, ac iu-
cundus, festiuus, & exultans, nec secùs quàm si
ad delitiosum nuptiarum thalamum festinaret,

Ecclef.
cap 31.

nil imperterritus, nilque perturbatus à morte, cupiebat quantocyùs dissolui, & esse cum Christo: præuios eatenùs cruciatus, & dolores acerrimos, nec non & stomachi conuolutiones atroces, cum vomitu sufferens fortissimè, verba suauißima, & profundas amoris Diuini, Fidei, & Spei sententias, quamuis idiomate simplici proferebat, ad illudq; diuinũ ipsũ identidè hortantibus: *Sursum corda Apparitiij*, alacerrimè, & viuacissimè respondebat totiès: *Habemus ad Dominum*, postquam quinta iam die antecedentè, quæ erat Dominicæ, in vigesimam Februarij anni Milleßimi Sexcentßimi incidentis, ad Valetudinarium, sola obedientiæ virtute (nam in atrio Conuentus Angelopolitani decedere, cœlum, vt illi proprium erat, prospiciens præoptabat) translatus fuisset, & in tertia Cella ab Oriente collocatus. Nè tamen optatissimo suo cœlorum aspectu in extremo vitæ priuaretur, qui præcipuum, suæ vitæ solatium ex eo defumebat, charitatis titulo à Superiore impetrat, vt in transitu quodam ibidem constitueretur; ex quo non minùs cœlestium exteriorum venustatum spectator tunc potissimùm esset, cùm eas scandare licebit, quàm interiorum intèntissimus, vt semper fuit, speculator; & ibidem mortales oculos foelici sorte claudere, vbi intenta mente perpetuò defixos serua- uit. Optatis itaque sic petitus, alacri, intrepido- que animo, solùm circa Diuina contemplatione

alta affigitur, colloquia Spiritus suauissima intermifeens, & intereà sacrosancta, quæ cœli pandit Ostium, affertur ipsi Altaris Hostia, quam ille pridie pro communione fumens, tunc vomitu prohibente, tantum, exhaustis quamuis corporis viribus, ex lecto exiliens, in genuaque prouolutus, toto Spiritus feruore, summaque submissione, ac reuerentia, nec absque lachrymis adorauit, ibidemque sua Diuina benedictione percepta, super nudum solum, nec scilicet culcitra, nec puluinari admissio, seipsum distendens, extremam Vnctionem percepit, & imitatione Seraphici Patris Francisci sic vltimum vitæ instans obire voluit.

165. Præmonetur interim a Guardiano, vt Christo, quem Crucifixum in manibus tenebat commendaretur; Cui ille hiscè respondit: *Nunc eousque hoc negotium præstolari debebam? Quàm pridem Deus, & ego veterani amici sumus. Dumque per alium Religiosum paritèr exhortaretur, vt nihilominùs cautè attenderet, nè à virulento hoste periculoso illo in stadio quidpiã iacturæ pateretur; eidem quoque in hunc modum respondit: Per Dei gratiam nihil habeo, quod mihi fastidium, aut pœnam asferre possit; nec ipse Cacodemon quidquam habet aduersus me: quia iam victus profugit: Cuncta cerno esse in pace. Sit milliès benedictus Dominus. Cui propterea congruit illud: Iustus autem quasi leo confidens absque terro-*

158 *Vita Ven. Ser. Dei Seb. ab Apparitio.*
re erit. Et : qui ambulat simplicitèr, saluus erit.

166 Post hæc feria sexta, quæ diei vigesimæ quintæ Februarij erat, sub primam horam noctis (septimam iuxta horologium Hispanicum) nullo Campanæ pulsu, aut quouis alio signo præcedente, vniuersa Communitas, centum ferè Fratrum, ab interno cuiusque impulsu, dato per suum Angelum Custodem, in Dormitorio, & in Cella Serui Dei simul congregatur, nemine prorsus excepto, vt Credo, aliasque Sacras præces, vt tunc assolet, in suffragium fœlicis sui decessus decantarent. Quòd dum illi peragunt, ipse Seruus Dei fidelis, & fœlix, vocem Domini, suæ Animæ dicentem audit: *Surge dilecta mea, formosa mea, columba mea, & veni. Iam enim hyems transiit, imber abiit, & recessit.* Et beata Anima illius, solui à carnis nexu incipiens, mellifluum illud Sponsæ ad ea repetit: *Flores apparuerunt in terra nostra, tempus colligendæ messis aduenit; vltimoque efflatu, quo suauissimum nomen Sponsi: IESVS,* pronuntiat, ad pijsissima illa verba Credo: *Et incarnatus est,* in manus eius redditur, gloria, & honore in æternum coronanda. Hocque suauis, sereno, & iucundo occasu, Sol virtutum Mexici orbis, & Primitiæ Sanctitatis eius, Frater noster Sebastianus ab Apparitio, necdùm fat per heroicæ, quas in hac vita ipsius perscripsi, Virtutes laudatus, innocua vtique Vita perfungitur hora
secun-

secunda noctis (octaua iuxta prædictum Horologium) diei præfatæ vigesimæ quintæ Februarij Anni Millefimi Sexcentefimi, qui quod annus Iubilæi erat, & dies illa glorioso Matthiæ Apostolo Sacra, ipsi verè annus Iubilæi æterni, sorte Sancti Matthiæ euenit; & in transitu eius, planè vt ipse cuidam Religionis, sibi ob Sanctam Simplicitatem illius admodùm charo laico, conterraneo aliàs suo, signum aliquod sui transitus, ab eo, vt Communitas tunc conueniret, postulanti prædixerat: *post triduū quidem eum obiturū. sed signo vt ideo Communitas conueniat, opus haud futurum.*

167. Verùm, & qui aderant Fratres, eodem momento, quo Sanctam efflauit Animam, adeò coelesti quodam iubilo corda sua imbui persenserunt, vt nedùm nil penitùs contristarentur, quia tam Sancti Viri consortio destituebantur, at nec consuetum Responsorium Defunctorum præcinere præ iubilo, quo afficiebantur, potuerunt. Id ipsum, & compluribus sæcularibus Angelopolitanis euenit; qui eo ipso quo Campanas solemniter compulsari subsenserant, ignorantes omnino, quid per id ominaretur, tam rara, & exuberanti in cordibus suis lætitia fuere perfusi, vt coelestem eam opinarentur. Signantè verò Ven. Serua Dei Ioanna de Zifuentes, quæ tunc in Oratione existens, abruptè spiritu exhilarata, in lacrymas, & vnà in huiusmodi verba prorupit: *O felix*
ani-

160 *Vita Ven. Ser. Dei Seb. ab Apparitio.*
anima, que tam gloriosè tendis ad Dominum. Super quo sollicitè percunctata à Domesticis, respondit: Quadam beata anima, relicto nobis in Conuentu S. Francisci thesauro sui corporis, festinè nunc migravit ad cælos.

168. Consimilitèr quamprimùm expiravit, Cella, seu locellus ille, totumque Valetudinarium, & potior pars Conuentus, cœlesti quadam fragrantia redoluere, & solidum testimonium Sanctitatis Viri extitere; vt ob id acutùm Religiosi quique exiguam illam suppellectilem certatim diripere, habitum discindere, capillos auellere, vngues præcidere, & quod quis potuit, toto enixu abripere de qualicumque reliquia eius fategerit: Sique obedientia non fuisset interposita, corpus ipsum eius in frustis compilassent, vt iam quosdam pedum digitos compilauerant: *Sanctum cuncti acclamantes.*

169. Et hoc ipso extinctus remansit vultus illius grauis; in placidum, & floridum, atque coloratum protinè commutatus, qui hominis, magis viuents, & optimè valentis esse videbatur. Corpus quoque reliquum, quod viuens deforme, & fuscum, carnosum, & ruuidum, asperumque erat; euestigiò ac vita functum est, candidum velut alabastrum apparuit; molle verò, & flexibile, ac formosum, tanquam cuiuspiam infantuli tenelli duorum annorum: tale perseuerans toto sua-

rum

rum exequiarum, quæ quatruiduo perdurarunt, tempore; prouti deposuere ultra centum Testes in suis Apostolicis Informationibus; quorum vnus est Pater Petrus de Castaneda Lector Iubilatus, subiectum ob talentum doctrinæ, & prudentiæ celeberrimum, qui mediante iuramento testificatur coram Iudicibus Apostolicis, quod dum Seruo Dei iusta persoluerentur, Corpus suum calidum, fuerit, quasi hominis viuentis. Hocque somno sanitatis immortalis, parcus in se, & charitate profusus in omnes Apparitus obdormiuit in Domino. Quidni igitur dormiet vsque illud foelicissimum æternitatis mane, quod nullo vnquam vesperare claudetur, & Anima illius cum ipso delectabitur in æternum?

CAPVT XXII.

De Mirabilibus suis Funeris.

170.

VAMQVAM Seruus Dei obijisset feria sexta diei vigesimæ quintæ Februarij, vt prælibatum est; eius tamen exequiarum Officiũ peragi nequiuit vsq; ad diem Dominicũ, ob innumerabilem populi concursũ, quo tota Ecclesia, prægrandis aliàs, Atrium eius, Claustra Conuentus, & Dormitoria complebantur: Venerabile Corpus videre, venerari, ac Rosarijs, & Coronis, pannisque attingere affectantium. Quod deinde absolutis exequijs, ipso die Dominico depositum fuit in vacuo, quod tunc erat inter murum Altaris maioris à latere Euangelij, & Altaris de Victoria; humatum demũ proxima feria tertia circa secundam horam noctis. Sicque quatuor diebus naturalibus, nonaginta sex horas constituentibus, inhumatum perstitit, vt optatis tantæ multitudinis, illud spectandi, percolendi, & feruescenti, coram presenti, deuotione implorandi, sat isficeret.

171. Affitere autem hinc suis funebribus iustis, pompa solemniori quàm vsquam, optimates quique vtriusque status Angelopolitani, & nedum Capitulum Cathedralis illius cum suo Clero, verùm & Magistratus cum suis Primoribus, alijsque suis conciuibus cunctis. Prouincialis item Dominicanorum, & Priores, ac Rectores, cæterique Superiores Conuentuales cum eorum integris Communitatibus, etsi à Religione nostra nemo inuitatus fuisset. Denique vix aliquis in Ciuitate emansit, qui tam celebri funeri non interfuisset, illudque in tam æmula conciuium frequentia laudibus Sanctitatis, & virtutum ipsius non concelebrasset. Cui propterea & officium, non Defunctorum, sed Innocentium Infantulorum decantatum fuit. Præciosam verò sui corporis Reliquiam, Digniorum Capituli, & Superiorum Ordinum humeris subleuatam, & ad destinata loca allatam, tot, tantisque splendoribus præcipuorum suorum Sanctorum, vt spectabili vniuersi populi frequentia; cœlesti, ad raptum vniuscuiusque fragrantia; indiscriminatim Procerum, ac vulgi, ambitioso obsequio; venustate florida; tractabilitate vitali; incorruptibilitate constanti; niueo candore; innumerisq; alijs beati corporis dotibus, illustrare voluit Altissimus, erga tot, tantasque virtutes, & merita Serui sui, quibus illæ suæ Diuinæ Maiestati toto vitæ suæ decursu in summa

humilitate, & sinceritate, deseruiens, mundum, & cuncta eius, sui totali abnegatione; & abiectione contempsit, & ipsum orbem nouum, à quo tam impensè colitur, illustrauit. Nimirum.

Sic fragrat rosa spinoso de corpore nascens.

172. Super qua, tam illustri, cuiuslibet status, sua iuxta condecorante frequentia, tantoque suarum laudum præconio, iussu Illustrissimi Domini Episcopi Romani, Portionarius Amarilla suus Vicarius Generalis per Notarium publicum, Antonium Hernandez sub vigesima sexta Februarij anni eiusdem Millesimi sexcentissimi plenè attestatur: necnon & Dignitates, & Præbendarij Cathedralis; Prouincialis quoque Dominicanorum, alijque Superiores Religionum, cum plurimis reliquis prægrauis æstimationis contestibus examinatis. Sed & ipsemet præfatus Dominus Episcopus litteris ad suam Maiestatem Catholicam sub quarta Maij Anni Millesimi sexcentissimi quarti datis; vt totum apparet ex Informationibus.

173. Super incorruptibilitate verò Corporis illius, flexibilitate, teneritudine vitali, atque candore, iurarunt nonaginta octo contestes. Et pariter super sua cœlesti fragrantia, communicata etiam pannis, cæterisque rebus illud contingentibus. Vtque deposuere quadraginta quinque contestes, aliquot vicibus illo quatruiduo, quo in-

huma-

humatum retentum fuit, mirificè sudauit. Et Pater Zepeda, vir ille insignis, cuius mentio erit postea, adiicit, hunc sudorem Sancti fuisse in quodam panno conseruatum annis non paucis. Ex quibusdam autem incisionibus unguium, & digitorum eius eodem quatrduo factis, sanguis recens, & optimè coloratus compluries scatuuit; pro uti sub his, & sub alijs circumstantijs contestantur sexdecim testes.

174. Præter prænarratos sui, tot, tantisque prærogatiuis eximij funeris, supernaturales euentus, euenere & alia memoranda mirabilia, vt campanarum ritu solemni compulsatio, adeò festiua, & sonora, vt spheram auditus naturalis, quod in locis immodicè remotis audita fuerit, excefferit, & animos omnium ad insolitam deuotionem commouerit. Angeli quoque in forma humana in foro quemdam Consulem ordinarium, & Notarium aliquem cohortantis, quatenus extemplò ad S. Franciscum approperearent, & prodigiorum, quæ à Venerabili funere Apparitij patrabantur, testimonium perhiberent. Venerabilis eiusdem Cadaueris resensum in feretro indicantis ob præcisionem vnus sui digiti. Manum etiam cuidam amico sæculari exponentis in exauctoramentum promissi, quo illi se obligauerat viuus; vti & cuiuspiam alij brachium erigentis; & alij oculos proprios aperientis, & claudentis.

175. Quo sub spatio huiuscè sui gloriosi funeris repentina sanitate donatæ fuere viginti vna personæ, varijs incurabilibus morbis affectæ: quarum prodigiosa hæc sanitati restitutio, cum alijs, quæ tunc miraculosè occurrere, triginta quinque miracula constituunt. Quorum vtique celebre est illud, quod ex labro amphoræ difractæ ex qua Seruus Dei paulò antequam obiisset biberat, lilium candissimum hocçè suorum funera. lium officio germinauerit; vt sequitur. Quùm enim quædam pia Angelopolitana scæmina æstuantis siti Seruo Dei, haustum frigidæ præbuisset, in amphora, ex qua domina piæ scæminæ bibere consueuerat, id illicò resciscens Domina, amphoram, vt quid infectum ab impexo, ægro, & impolito sene abominata, proijci iubet in ambitum foras; verùm post quàm subsensit prodigiorum suorum fama, post obitum eius totam Ciuitatem repleri, abruptè compuncta, sedulò vrceum abiectum perquirat, & in ora eius, quam os Serui Dei ambierat, fragrantissimum lilij florem enatum comperit.

CAPVT XXIII.

De Mirabilibus sui Corporis.

176.

TAQVE vigesima nona Februarij, vt attatum est, humatum extitit Venerabile Corpus Apparitij, nullo prorsus siue instrati, siue capsæ, funebri requisito instructum, sed immediatè, & fermè nudum, quod in reliquias cuncta direpta fuerint, humo, permista calci viuæ, cuius octodecim cophinos, more patrio defunctos sepeliendi, inijecerant, opertum. Hoc tamen nil obtante, postquam die decimona Iulij anni eiusdem millesimi sexcentissimi, iussu Patris Prouincialis, eoque præfente, clam exhumaretur, illicò ac detegi cœpit, tota Ecclesia deliciosissima quadam fragrantia, odoreque planè cœlesti redoluit. Quem eius tam voluptuosè exhilaratum odorem, in Ecclesiam exhalatum, ipse quoque quibus tectum fuit venerabile Corpus, calx, & humus, fortiter retinuerunt.

177. Ipsum verò Corpus nil intabuisset penitus

nitus, nilque vllatenus corruptione emarcuisse, aut à calce exesum fuisse, quinimò totum integrum, tam in venis, quàm & in totali carne recenti, candida, & colorata, flexibile, molleque repertum est, ac si viuum fuisset. Super cuius pectus, frustum panni, & aliud telæ, vtrumque sanguine recenti, ac rubente, calidoque tinctum erat. Illaque particula carnis, quam Pater Prouincialis ab vna illius gena exciderat, adeò nitida, albescens, atque recens fuit, vti vnus pulli mox occisi pectus, admirabili quodam liquore manans, qui etiam chartam, pannosque quibus ea inuoluta fuit, perstillabat. Vtque illud integrum, incorruptumque sic perlustratum fuit, ita & denuò eadem calce, & humo ibidem contentum.

178. Sicque sepultum quieuit per biennium; die autem vigesima nona Iunij anni millesimi sexcentissimi secundi, coram Commissario Generali, Prouinciali, & Definitorio, fuit rursus exhumatum, & planè vt prius integrum, incorruptumque, flexibile, ac tenerum, suauiolens, & cum sanguine recenti, ac rubenti compertum. In cuius ventre, priusquam sepultum fuisset aperto, iam post biennium euolutus apparuit vnus fasciculus Menthæ, adhuc virentis.

179. Quoniam autem socordis cuiuspiam religiosi, indiscreta, vel rectius stolidi, & fatua de-

uotione, inclytum Corpus, capite exsecto, & de-
glubito, quod potiozem eius partem suffurari in-
tentauerat, non sine omnium ingenti mœrore,
mutilatum deinceps remansit; proindè huic irre-
mediabili facinori serijus prouisum fuit, vt præ-
tiosus hic thesaurus, nè inposterum deprædari
possit, in tutiori loco, & sub solertiori custodia,
constituatur. Quocircà facta apud Dominum
Episcopum Didacum Romanum iuridica instan-
tia, quatenus super illius integritate, & incorrup-
tibilitate, alijsque suprâ tactis circumstantijs, &
miraculis, præuia canonica inspectione, plena
attestatio fieret. Et hac, vt res se habebat obten-
ta, idem insigne Pignus, in arca lignea, fortitèr
sub tribus clauibus conclusum, fuit denique in
vacuo muri Ecclesiæ à latere Epistolæ propè por-
tam Sacrarj, post collateralem figuram S. Fran-
cisci in Cappella Familiæ Irali, reconditum quin-
ta Iulij anni præmemorati millesimi sexcentesi-
mi secundi.

180. Verùm duobus post hac elapsis annis,
piam Catholici Regis mentem ergà hanc Vene-
randam Reliquiam, deuotio incessit, vt quid
tunc super ea perhiberi posset, à sapiùs fato Do-
mino Episcopo D. Didaco Romano, Catholica
Maiestas requireret. Cui reuera regiæ pietati
probus actutum obsequentem se exhibens Præla-
tus, quâ regale votum exactiùs obsecundaret,

assumpto secùm Capitulo, & compluribus Equitibus ex Nobilitate Angelopolitana, Medicis quoque, ac Chirurgis, quarta Maij Anni Millefimi Sexcentefimi quarti, insigne Depositem sollempnità inuisere adoritur; eodemque in sua integritate, & incorruptione, qua reconditum fuit, comperto, ad Catholicum Monarcham super hoc pergrauē, atque honorificentissimum condit, transmittitque testimonium, ipsius iussu formatum à publico Apostolico suæ Audientiæ Notario, vt conspicitur potest in totiès fato Processu Apostolico.

181. Denique Anno millesimo sexcentesimo trigesimo secundo, die vigesima octaua Aprilis, Dominus Episcopus Angelopolitanus D. Bernardus Guttieres de Quiros cum suis duobus Cōiudicibus Apostolicis, in Capella maiori S. Francisci sedentibus cum eo pro Tribunali, iussu Sanctæ Sedis Apostolicæ idem celeberrimum Depositem inspectare debuit coram suæ Cathedralis Præbendatis, & Equestri Nobilitate Ciuitatis, & coram Medicis, & Chirurgis, cæterisque sapientioribus, atque comprimis conscientiosis. Quibus illi tres, tanquam Sedis Apostolicæ Delegati, in Virtute Sanctæ, & salutaris Obedientiæ, & sub pœna excommunicationis iniunxerunt, vt accuratissimè, summaque cum attentione recognoscerent, atque obseruarent Venerandam Reliquiam,

quiam, necnon super sua integritate veridicam. referrent informationem: eosdem simul seriò aduertentes, hanc in serie ad Canonizationem Serui Dei esse, cæteris arduiorem, districtioremque materiam; in qua haud secùs, quàm prout conscientia vniuscuiusque dictat, iudicandum est. Quibus ab eis perfectè perpensis, & ipsa conspiciua Reliquia impigrè perlustrata, quatuor Medici, & Chirurghi vnanimi, vniformique sensu, sub iuramento perhibuere, incorruptionem eximie Reliquiæ, esse omnimodè supernaturalem, atque miraculosam. Idque in firmum, & solidum suæ huius assertionis testimonium, solidis Philosophiæ, & Medicinæ rationibus comprobarunt. Præter quos alij viginti septem Contestes Processus Apostolici, id ipsum confirmarunt; quorum alij sunt Cathedralis Præbendati, Theologi, Equestris nobilitatis alij. Conseruatores Ciuitatis item, & nonnulli pergrauis authoritatis, atque timorati Conscientiæ. Hicque planissimè est status, in quo de præsentis consistit insignis Corporis Ven. Serui Dei Reliquia.

CAPVT XXIV.

De Reliquijs illius :

182.

FFICACITER quidē
 persuadetur, Capillos non
 animari in homine, quod
 post obitum illius, expe-
 rientia teste, crescant, cor-
 pori adhærentes; verūta-
 men, quia rescissi à cor-
 pore, & potissimū in uolucro sicco obuoluti, cum
 nullum humorem, quo aliquatē vegetari possent
 haberent, nullo modo crescant, & naturalitē
 crescere nequeant, sequitur, vt sicubi sic exfecti
 creuerint, id factum miraculosē credamus. Hinc
 immodica consideratione dignum fit, quod huius
 fidelis Serui Dei Capilli inuoluti in quadam char-
 tha, & conseruati in Scriptorio Licentiati Al-
 phonfi Muñoz Sacerdotis Angelopolitani se-
 mel, & secundō in Scriptorio Ioannis Muñoz de
 Barua sui fratris Angelopolis incolæ, notabilitē
 creuerint; vt constat per eorundem depositio-
 nes in Processu Apostolico. Et Licentiatus D.
 Hieronymus Godinez Maldonado Parochus, &
 Iudex Ecclesiasticus Xalacingi deposuit sub iu-
 ramen-

ramento coram Iudicibus Apostolicis, quod suus Cognatus Petrus Ortiz de Auiles conseruauerit certos Capillos eiusdem Serui Dei inuolutos in charta, & repositos in scrinio, qui creuerunt quater longiores quàm fuerant.

183. Ex quibusdam frustulis carnis, & quod stupendiùs est, ex vno calli, post plures menses, & annos, à corpore dissectis, profluxit sanguis recens, & rubicundus vt ex corpore viuenti. Duodeciès autem ex corpore ipso, atque ex suis Reliquijs promànauit quantitas liquoris admirabilis. Quod quoad Sanguinem recentem, & cœlestem, fragrantiam corporis iam defuncti, patet ex tot inspectionibus iuridicis ipsius, factis sub anno millesimo sexcentesimo secundo, & millesimo sexcentesimo quarto, & depositione plurimorum Testium.

144. Et Pater Alphonfus de Zepeda Franciscanus, subiectum non mediocris doctrinæ, prudentiæ, & virtutis insignis aliàs scriptor trium voluminum librorum prædicabilium; inter reliqua, non pauca Miracula, & heroicas virtutes Serui Dei, quas sub iuramento coram Iudicibus Apostolicis septima die Iunij Anni Millesimi sexcentissimi vigesimi noni contestatus est, asseruit quod dum ipse cum Patre Commissario Generali Anno Millesimo sexcentesimo nono, quodam vespere inniterentur Sepulchro Ven. Apparitijs,

174 *Vita Ven. Ser. Dei Sebast. ab Apparitio.*
 ritij, suborta fuit ex eo tanta copia odoris fragran-
 tissimi, & exhilarantissimi, vt totam Ecclesiam,
 & Sacrarium, atque claustra ambo imbuerit, nec
 deserit fragrãdo quinquaginta duobus diebus, &
 noctibus. Ad cuius amœnitatem idem eruditus, &
 pius vir quotidie, animi exhilarandi gratia, ad
 Sacristiam descendens, insatiabilem cœlestis fra-
 grantiæ, parietibus etiam, & pauimenti lateribus
 à prætioso corpore impressæ, voluptatem attrahe-
 bat. Nec defuere alia prodigia Venerabilium Re-
 liquiarum suarum; quorum quædam patuere, &
 quædam mox patebunt; potiora verò denotan-
 tur triginta quinque in Processu Apostolico.

CAPVT XXV.

De Miraculis operatis post obitum Apparitij.

185.

POSTOLICÆ Informa-
 tiones solidè perhibent,
 quàm liberalis, seu potius
 in Misericordias effusus
 fuerit Dominus ab alto,
 ad intercessionem huius
 Serui sui, etiam vita fun-
 cti, largiendo gratias quorumlibet prodigiorum,
 pecu-

peculiaritèr subitarum curationum , quamvis in
ultima periodo vitæ constitutis , & quibus iam
ceruus morti prælucebat in manibus , cum de
omni humano suffragio desperarent . Quorum
longum exhibentes Cathalogum specificè Ad-
uocati Causæ Canonizationis illius , ego in gene-
re presè hæc subiungo .

In doloribus , ægitudinibusque incurabili-
bus Capitis , vultus , oculorum , aurium , narium-
que , centum quadraginta duo Miracula opera-
tus est , compræhensis , & cæcis , quibus visum re-
stituit .

In doloribus Dentium , alijsque irremedia-
bilibus morbis Anginæ , pectoris , stomachi , tor-
minum , Dysuriæ , brachiorum , tibiarum , cru-
rium , centum quadraginta quatuor Miracula .

In Hernijs infantulorum , & proecltæ quo-
que ætatis hominum , triginta septem Mira-
cula .

In malis matricis , cordis , iliorum , pleuriti-
dum insanabilium , triginta septem Miracula .

In inualetudinibus stupiditatum , attractio-
ne membrorum , pustulationum , vlcercum , sup-
purationum , & aposthematum , profluuiorum
fanguinis , & eiusmodi malorum irremediabilium
octoginta quinque Miracula .

In febribus , dysentherijs , vulneribus lethali-
bus , & huiusmodi , quibus nullum remedium

repe.

176 *Vita Ven. Ser. Dei Sebast. ab Apparitio:*
reperiebatur, quadraginta nouem Miracula.

In petiginibus, ac peticulis incurabilibus
quingenta quinque Miracula.

In partibus lethalitèr periculosis centum
sexaginta nouem Miracula.

In obtentu prodigioso conualescentiæ ex
diuersis inualetudinibus, quarum hic specificatio
non fit ob nimiam prolixitatem, octoginta duo
Miracula.

In abigendis tempestatibus, & signantèr
grandinationum, in terra, quàm etiam ventorum
in Mari; inque varijs suffragijs, non modò homi-
nibus, sed & brutis allatis; atque in multiplici-
bus alijs casibus admirandis, centum quingenta
sex Miracula.

Viginti, & vna vicibus inuocatus, sibi de-
uotis, corporalitèr, & intellectualitèr apparuit,
eisque pro qua illum deprecabantur, opem tulit.

Nihilominùs, quia expressio specifica Mi-
raculi, acceptior est, magisque arridet legentibus,
& efficacior fit ad promouendam deuotionem
Sancti, cuius est; proindè vnum, vel aliud cuius-
libet speciei ex prænumeratis hìc subnecto.

Itaque Sacerdos Bartholomæus de Espina,
contracto ex àère frigido in oculis morbo, qui-
bus nubeculæ obductæ erant, visum amise-
rat; at vbi admouit sibi digitum Ven. Apparitij,
paululum obdormiens, & inde experrectus, lu-

men

men oculorum perfectè recuperauit, morbo penitus propulso.

Agnes Rodriguez ex accidenti apopletico os in alterum latus habebat extortum, voto autem nouenæ in honorem Serui Dei factò à matre, nona die incolumis absque omni pharmaco euasit.

Petrus Gonzales de Palacios ingenti catharro læsum habens oculum, tactu Reliquiæ Serui Dei, confestim sanatur.

Eleonora Rodriguez ob morbum cerebri stupida effecta, cum maximo vitæ discrimine, sed tacta cingulo Ven. Serui Dei, protinùs sanitatem nacta est.

Augustinus Mendez ex dolore in aureà quatuor annis euaserat surdus, cui tamen admoto digito Ven. Serui Dei, extemplò auditus, perfectè restituitur.

Eleonora Suarez dirum morbum à quinquennio in oculo gerens, tactu corporis Serui Dei, ab eodem morbo repente liberatur.

Didacus Lopez ingenti capitis dolore excruciat, ad tactum cinguli Serui Dei illicò sanatur.

Fabianæ puellulæ cicer penetrauerat vnam ex naribus, quo ipsa miro modo cruciabatur, sed tacta frustulo cinguli Serui Dei à matre, illicò cicer excidit, puellaque libera extitit.

Maria Maura à morbo in oculo, quo hic putrefieri videbatur, ad tactum cinguli Serui Dei immediatè liberatur.

Catharina de Rivera ab vtero tumorem gerebat suprà cilium, cum graui vultus deformitate; quem tumorem Medicus iudicauit esse scirrum, curatione difficillimum; commendata tamen à Matre puella Seruo Dei, extempore scirrus ille euauit.

Maria de Hierro ob grauissimam infirmitatem, & gummam in illius fronte exortam, à Medicis expedita fuit, & bis extremam Vnctionem percepit, sed ab illius fratre imposito eius cranio modico puluere Sepulchri Serui Dei, mirè ab omni tali morbo resanata est.

Anna de Mercado Confors Ioannis de Arellano Gubernatoris forti a smate oppressa, ad tactum sudarioli, quod Corpus Serui Dei tetigerat, acutum perfectè sanatur.

Maria Prieto de Spinosa, mulier nobilis, supra decem annos aposthema gerebat in pectore, & cum post plurima remedia Medici morbum incurabilem reperissent, breuique ex eo mulierem morituram pronuntiaissent, ipsa pusillum pulueris è terra Sepulchri Serui Dei aposthemati admo- uit, & repentè somno conquiescens, de mane incolumis euigilauit.

Eadem terra Sepulchri Ven. Serui Dei tacta
puel-

puellula trium annorum, protinùs à vehementi tussi, & oppilatione, à quibus proximè moritura erat, eliberatur.

Ioanna puella adeò graui asmate vexabatur, vt halitùs procùl personaret, admota tamen eius pectori particula vestis Serui Dei, statim obdormit, & miro sudore emisso, sana expergiscitur.

Bartholomæus Parexo Medicus ex humore bilioso, & cholericò, in stomacho diris symptomatibus affligebatur, sed adhibita Reliquia Serui Dei, acutùm dictum humorem euomuit, & incolumis euasit:

Nicolaus puer graui morbo in ventre oppressus, à Medicis minimè cognito, ideoque ad mortem proclamato, euadit repentè sanus voto à Matre emisso in honorem Serui Dei.

Maria Ibañes scarantia grauissima affecta, vt respirare vix posset, admota tamen Reliquia Serui Dei, immediatè somno corripitur, & euigilans à morbo penitùs liberatur.

Beatrix de Gallegos ob tumorem gutturis per tres dies nil cibi sumere potuit, quo inualescente, in maximo vitæ discrimine constituta, parùm terræ Sepulchi Serui Dei in aqua ebibit, & illicò tumor euanuit, & ipsa incolumis euasit.

Augustina de Naua brachium habuit à natiuitate attractum, vt eo vti nequaquam poterat; ad Copus tamen Ven. Serui Dei ducta, illud, vt va-

luit tetigit, manum deperditam mouit, & totum brachium ad omnem vsum idoneum obtinuit.

Iosephus puer trium annorum à natiuitate mutus, aridamque tibiam habens, nouenæ voto ab altero ex domesticis emisso, nona die liberè locutus est, & expeditè ambulauit.

Isabella de Velasco sæuo asmate octodecim annis afflictata, ad tactum Reliquiarum Serui Dei, absque omni medicamine refanata fuit, & imperfecta sanitate vixit.

Apolonia de Peralta prorsus aridas mamillas, vt nec guttulam lactis infanti præbere potuisset habebat, admotis tamen Reliquijs Serui Dei paulò post ingens copia lactis ex eius vberibus promanauit.

Franciscus Granado per quinque Menses in brachijs, & cruribus acerbissimos dolores sustinuit; & Ioannes filiulus eius triennis, vexilli hastata, occasione publicæ festiuitatis, ab alto lapsa percussus, & proindè semianimis in terram coniciens; tacti tamen digito Serui Dei, sani, & incolumes effecti sunt.

Catharina Ruiz acerbissimo dolore dentium excruciatà, accersuit Chirurgum, vt alterum ex eis euelleret, interim admoto illi frustulo vestis Serui Dei, dolor immediatè extinguitur, & paulò post medietas dentis putrefacta à se excidit, alia medietate in suo loco sana

persistente, absque eo quod amplius vnquam dolorem senserit.

Laurentius Diaz, & Ioanna de Aguirre eius Socrus, dolore capitis sæpius laborantes per temporis interuallum, sed quotiès sibi imponebant pileum Serui Dei, totiès illicò dolor cessabat, nullo alio remedio adhibito.

Isabella de Sotomaior à plaga per quatuor Menses in mamilla vexata, ad motis Reliquijs Serui Dei confestim sanatur. Ita & Francisca de Aguilar, & plurimę aliæ.

Ioannes Baptista Garzia ad eò latum in gutture vulnus receperat à pugione, vt halitus ex eò profiliens candelam accensam extingueret; dùm autem vxor illi applicuisset frustum vestis Serui Dei, repentiè à feбри, qua ob id premebatur vehementer, liberatur, & paulò post à vulnere.

Didacus Mendez ætatis annorum septem, natus erat distortis horrendè pedibus, sed implo-rato, ab altero ex domesticis, Serui Dei auxilio, protinùs pedes obtinuit rectos cum mirabili apparitione eiusdem Serui Dei.

Christophorus puer vrinam retinens per plures dies cruciabatur, sed haustu aquæ, cui im-mixta erat terra Sepulchri Ven. Serui Dei, statim emisit lapidem, & sanus remansit.

Ioannes de Cardenas filiulus septem mensium delapsu anaclinterij super cunam, in qua iacebat,

cebat, herniam contraxerat, inuocato tamen Seruo Dei super eum, sanus confestim apparet.

Ioannes Bonaventura annorum quindecim herniosus à natiuitate, tactu Reliquiæ Serui Dei statim sanus euadit. Ita & filius Andreæ de Soria, & Ioannes de Alcala, & alij plurimi ab vtroque latere horrendè, ac periculosè herniosi, quod Seruus Dei eodem morbo diù dirè afflictus fuerit, eis dein gratiosior, & liberalior ingenita compafione, quàm alijs semper extitit; proindè ad inuocationem illius protinùs liberati fuere.

Ifabella de Matta pleuritide laborans, postquam nullis remedijs liberari valuit, Reliquijs Serui Dei subitam fanitatem nanciscitur.

Philippa Maura à nimio fluxu sanguinis tacta Reliquijs Serui Dei, in eodem instanti redditur fanitati.

Maria Vasquez ex retento menstruo pluribus medicamentis in cassum adhibitis, vehemènti fluxu sanguinis afflicta cum suæ vitæ euidènti discrimine, sed vix preces fudit ad Seruum Dei, fluxus cessauit. In quo etiam morbo protinùs abi-gendo singularis fuit Seruus Dei.

Ioannes Baptista Garzia à Peticulis, & febri proximè moriturus, è cuius ore cadauerosæ iam muscæ prodibant, implorata ope Serui Dei, perfectam consequitur fanitatem.

Maria Rodriguez ob prolapsum ex equo, in vte-

ro fœtum mortuū gerebat, sed implorata ope Serui Dei, eundem fœtum viuum fœlicitè parit.

Eadem Maria Rodriguez herbam venenosam, quam Vulcani fruticem appellant, comederat, vnde iudicij expers effecta, per viginti quatuor horas extra sensus rapiebatur, inuocata tamen ope Serui Dei, illicò perfectè valetudini restituitur.

Maria Garzia puella vareolis productis febrici cruciatur, sed oblata Seruo Dei, vareolis retrocedentibus, febris etiam illicò recessit, & perfectè resanata fuit.

Maria Enriquez ex diro partu sanguinis fluxu ad mortem adigitur, iamque loquela priuatur, sed applicatis Reliquijs Serui Dei immediatè incolumis euadit.

Ioanna Cid aposthemate ad mortem redacta, adhibita Reliquia Serui Dei de repenti sanatur.

Hieronymus Perez vareolis pestilentialibus, quibus cæteri pueri infecti interibant excruciatu, tactu Reliquiarum Serui Dei mirè sanatur.

Mariæ de Burgos noctu per domum incedens, candela, quam gerebat extincta, in horrorem incidit, & exterrita opem Serui Dei implorat, protinùsque candelam accensam obtinet.

Isabella Garzia vterino morbo ad extremū vitæ perducta parū vini expetijt; cum autem hoc haberi non posset, fiducia in meritis Apparitiij, qui illud sibi ægro, & lassō, dum naturalitèr habe-

haberi non poterat, cœlitus prouidebat, fixa, & vasculo vacuo, quo detineri vinum consueuerat, sibi afferri iusso, ex eo vinum mirè in crateram effudit; quo ebibito, ipsa actutum conualuit, & resanata fuit.

Vir probus, Sanctitati Ven. Serui Dei additus, eum post obitum in quadam tabella depingi curauerat, at improbus alter eandem abolere non erubuerat, verùm hydropisia illicò tactus, & pauló post sceda morte in pœnam execrandi facinoris percussus.

Dominicus Palma Indus à spiritibus malignis obsessus, ad motis Reliquijs Serui Dei liberatur.

186. Segetes Dominici Perez ostenso cucullo Serui Dei præseruantur à turbine, qui contiguos deuastauerat agros. Ita, & Ioannis Guerrero ad ostensionem pilei Serui Dei à grandinante Cœlo prædium non tangitur.

187. Cingulum Ven. Serui Dei mirabile, fit mulieribus cunctis in partu periclitantibus.

188. Aduget conceptum suæ Sanctitatis casus, quem coram Iudicibus Apostolicis deposuit Ioannes Guttierrez de Guesca Angelopolis incola, quod nimirum suus frater Ludouicus Guttierrez mortuus 10. Septembris anni 1660. apparuerit Michaeli de Origuen Ciui Angelopolitano circa horam quartam (decimã apud Hispanos)

nos) noctis diei eiusdem, inque cætera eidem cõ-
miserit, quatenus suo fratri diceret, vt pro suble-
uamine suarum pœnarum quantocyùs curet in:
Alteri Priuilegiato Cathedralis sex Sacra, & qua-
tuor ad Sanctum Apparitium in Altari apud suum
Sepulchrum condito, celebrari; quod confestim,
& peractum, illeque à pœnis absolutus. Quam ap-
paritionem contestantur (mirabilibus circumstan-
tiji) ipse Michaël de Origuen, ac Parentes eius.

C A P V T XXVI.

De Mortuis ab eo resuscitatis.

189.

ELVTI simile simili gati-
dere oportet, ita inno-
centem Apparitium ergà
innocentes propensio-
rem extitisse necessum fuit.
Quamobrem potiora Mi-
racula, quæ patrauit, in-
noxiam infantibus vitam, præsertim inopinatò
adeptam, concernunt.

190. Et quidem Anno millesimo sexcente-
simo in mense Martio non multò post obitum,
Serui Dei pro mortua infantula sua, Maria nun-
cupata; ætatis annorum duorum, parentes illius
Ioannes Nuñez, & Ioanna Duran incolæ An-
gelopolitani non nihil mœsti, ad merita, & inter-

cessionem Apparitij confugiunt , eunque pro filia feruentè deprecantur , & simul frustulum carnis de pollice illius excisæ super corpus defunctæ imponunt ; hocque factò viuam filiam post paucas horas recipiunt, meritis eiusdem sui apud Deum Aduocati.

191. Sic, & Petrus Morales inhabitator Pueblæ cum sua Coniuge Eleonora Rodriguez filiolum eorum mortuum anno millesimo sexcentesimo octauò, meritis Viri Dei commendantes, eidemque defuncto pannum, quo fudor Venerabilis illius corporis fuit extersus, superimponentes capiti, viuum, sanumque, atque vegetum, & fortem repentè receperunt.

192. Item prima Ianuarij anni millesimi sexcentesimi sexti biennis infantula filia D. Didaci de Salzedo, & Albornoz, ac D. Mariæ Lopez de Padillia suæ Coniugis, Ciuium Angelopolis, nomine Andrea, in conductum aquæ, ad molidinum, non procul Carmelo, effluentis lapsa, inibique suffocata, à subterfluente quatuor domos ipsa conductitia, demortua demùm exacta, fuit, & à Maria Luisa, linteæ penès eluente collecta, suisque genitoribus reddita ; qui confestim ad Seruum Dei confugientes, eam meritis eius ad vitam reuocatam viderunt : Sanctimonialem dein S. Claræ Atrisci, sub nomine Andræ à Sancto Michaelè effectam. Quem casum contestantur

tur quinque testes Processus Apostolici .

193. Et anno millesimo sexcentesimo vigesimo secundo in quadam habitatione vicina Angelopoli petulans Caballus enecat Ioannem Baptistam puellum quinquennem orphanum Ioannis Baptistæ Garzia habitatoris Angelopoli; quem hic, parèntibus, & vita, sic miserè orbatum, viri Dèi miserationi fiducialitèr recommendat, & nedùm euestigiò viuum, sed & perfectè sanum, incolumemque ab eo obtinet.

194. Anno quoque millesimo sexcentesimo decimo bimulam suam filiolum defunctam Ioannes de Nagera agricola, & incola Natiuitatis cum Consorte sua Eleonora Rodriguez Serui Dei intercessioni, ac meritis, feruida deuotione commendantes, rediuuiam impetrant.

195. Angelopolis verò delapsu ingentis trabis super caput Ioannis bimi filioli Iosephi Ortiz, & Mariæ de Salmeron, negotiatorum è vico S. Rochi, illud sibi frustratim difringitur, & ipse vnà perimitur; verùm precationibus parentum ad Seruum Dei fidentèr factis, ac frustillo suæ venerandæ carnis difracto eiusdem capiti apposito, reuixit perindè sanus, & incolumis, ac si vilius rei ictu illæsus fuisset.

196. Natiuitatis verò quadam Inda Ioannis de Nagera pepererat infantem mortuum, cui Eleonora Rodriguez Ioannis repetiti vxor, deuotif-

tiffimè Chordam, qua præcingebatur Vir Dei, apponens, eundemque ipsius commiserationi obsecranter recommendans, vita donatum obtinuit.

197. Angelopolis iam toties, & anno millesimo sexcentesimo secundo, Nicolaus puer Maurus fuscus mancipium D. Bartholomæi de Naruaez Commendatoris Equitis, ex Ordine S. Spiritus, & suæ tori Consortis D. Catharinæ Perez, decidens ex præalta eorum domus fenestra super vnum acruum lapidum, interiit; constanti tamen suæ Domine fiducia, Venerabilis Apparitij, cuius illa propinqua erat, gratiæ commendatus, post quatuor horas, quibus particulam habitus eius super pectus retinuit, reuixit, totus vegetus, & omnis læsionis expertus.

198. Eiusdem Domine Catharinæ Perez anno sequenti aliud mancipium, Simon nomine, biennis puerulus Maurus fuscus, pari casu delapsus ab alto in atrium domus lapide stratum, illius expirauit; piæ nihilominus heræ solito ad suum Consobrinum Apparitium recursum, illico vitæ restitutus fuit, adeo viuax, & sospes, ut seipso agilerè erectus ad pedes, de infortunio perpesio subfriserit.

199. Quæ omnia tanquam sub iuramento contestata in Informationibus Apostolicis sic extendere oportuit; alia verò non pauca huiuscæ

generis prodigia , & innumera in quibusuis alijs materijs , ac indigentijs humanis , quæ Dominus meritis istius potentis Serui Sui operatus est Angelopolis , Jalapæ , & in reliquis huius Diœcesis locis, ante , & post decessum eius ab hac vita , quamquàm publica voce, & fama notoria , quod necdùm sint authentica , his non interferuntur :

C A P V T XXVII.

De constanti fama Sanctitatis illius .

200.

IVE de constanti, quæ solida, siue quæ patente Apparitij Sanctitate perconteris, is tibi eò insignior apparebit, quò vtrinque Virtutibus vniuersis refer- tus, vt sol radijs palàm cunctis resplenduerit. Quippè cum Sanctitas sit sancita in Virtutibus firmitas, & latè hucusque patuerit, ipsum ab infantia sua ad obitum vsque in Virtutibus dumtaxat inconcussa stabilitate perstitisse, nec vlla vnquàm labe, siue oris, siue operis, inquinatum fuisse; vt præter prænobilen cateruam Testium in Iudicio Apostolico auditorum, & tot eius Miracula, communis perhibet
fa.

fama; necessariò inferitur constans Sanctitas illius; nec quid minimum illi deesse ad eam, præter extrinsecam denominationem Pontificiæ sanctionis, qua, velut sacra lege, cum terrore pœnæ lata, ab omnibus percolatur, Sanctus. Vti namque infirmitatem, tum Corporis, cum Animæ, surgere credimus ex impuritate, ita & Sanctitatem ex firmitate, & constantia Virtutis: Vtique solidata, quolibet Apparitij actu; vt fusè prætextum est. Constantem verò, seu firmam Sanctitatis eius famam extitisse semper, ambiguè haud quaquam, censi potest ab vlllo. Siquidem tam à fœlici

201. transitu ipsius, quàm & quoad vixit, in toto illo Mexici Regno, & partibus adiacentibus, in locisque quibus innotuit, fama Sanctitatis suæ, nec delituit, quia seipsa viluisset, nec defuevit, quia per contrariam infirmata fuisset, nec obtorpuit, quia cultoribus caruisset: quinimò quod in ijs cunctis regionibus sibi nec laudator defuerit, nec obrèctator affuerit vnquam, constans, firma, &

202. solida perduravit perpetuò. Idque nè gratis asseri arbitretur, trecenti & duo testes vndique collecti, & examinati à Iudicibus Apostolicis, sub iuramento, subque quibusuis alijs solemnitatibus, vnanimi, ac concordi sensu, vt refertur in Informationibus contestati sunt, & asseuerantè, ac iure iurando sub hac specificatione affirmarunt, vt potè, quod Ven. Seruus Dei Frater Sebastianus

ab Apparitio, Pueblæ Angelorum, & in toto Regno Mexicano istius Nouæ Hispaniæ, inque cunctis alijs Prouincijs adiacentibus, & locis, quæ frequentauit, quæque sui agnitionem, & notitiam iniere, ante, & post obitum illius, ab omnibus Christifidelibus vtriusque sexus, tam Ecclesiasticis, quàm sæcularibus, nobilibus, & ignobilibus, communitè, palamque, tentus, creditus, & reputatus fuit, & defacto tenetur, creditur, & reputatur, Vir oppidò religiosus, integerrimus, humillimus, iustus, castus simplicissimusque, suæ Diuinæ Maiestati apprimè charus, & fidelis. Propugnator fidei strenuus, & Catholicæ Religionis zelantissimus, dotatus eximia charitate erga Deum, & Proximum, necnon admodùm ornatus qualibet alia Virtute. Cuius effigies à die sui obitus ad hodiernum vsque fuere sculptæ, impressæ, depictæ, & in honore conseruata; quod ipsum fit, & defacto. Erga quem cuncti præmemorati Christi fideles summa deuotione honore, & obseruantia exarserunt, & nil minùs ad præsens exardescunt. Qui proindè eundem nedùm in vita; sed & in obitu, postque, credentes Sanctum, nunc in cœlesti gloria, & æterna beatitudine, intuitiua Dei Visione, & fruitione potitum, de suaque iam securum, & de nostra salute sollicitum, illius implorarunt, & non desistunt implorare suffragia in quibuslibet suis vicissitudinibus,

angu.

angustijs, inualetudinibus, periculis, egestatibus, & pressuris, firmitè tenendo, quòd interuenientibus suis meritis, consequerentur apud Deum, optata remedia salutis, fierentque participes cœlestium gaudiorum: Cuius interuentione patrauit Deus plurima Miracula in ipso suo obitu, ante, & post ipsum. Quod totum fuit, estque publicum, notorium, & manifestum. Cuius semper fuit, & est publica vox, opinio, & fama constantissima Sanctitatis.

203 Quorum testium super hoc Articulo examinatorum ex quolibet statu, & gradu, conspicuiores dumtaxat exprimo; suntque.

Doctor D. Franciscus Gallegos Oссорius Decanus Cathedralis Angelopolitanæ. Doctor D. Antonius de Auila Cantor eiusdem. Doctor D. Gaspar Morenus Canonicus Magistralis. Doctor D. Antonius Terbantes Canonicus, & Commissarius S. Officij. Licentiatus Melchior Marquez de Amarillia Portionarius, & Visitator Generalis. Licentiatus Melchior Alvarez Parochus Cathedralis. Licentiatus Franciscus de Baeza Parochus S. Iosephi cum alijs vndecim Sacerdotibus sæcularibus.

Magister Pater Hyacinthus de Cagica, Prior S. Dominici. Pater Bonauentura de Paredes Prouincialis Prouinciæ S. Euangelij Mexici. Pater Ioannes à S. Anna Prouincialis Prouin-

vinciæ S. Didaci . Pater Petrus de Castañeda.
Guardianus Conuentus S. Francisci Angelopolis.
Pater Petrus de Espinosa Guardianus Conuentus
S. Antonij Angelopolis . Pater Alphonsus de
Zepeda, alibi nominatus, cum alijs quatuordecim
Sacerdotibus Regularibus.

204. D. Trifanus de Luna , & Arellano,
Mareschallus Castellæ, & Gubernator supremus
Angelopolis. D. Nicolaus de Villanoua, & Gus-
man, Iudex Ordinarius. D. Didacus de Villano-
ua, & Gusman Conferuator . Petrus de Vriue
Conferuator. Dominicus Macchorro Conferua-
tor . Petrus Fernandez de Asperillia. D. Gabriel
de Alcantara, cum pluribus alijs de gubernio , &
Communitate Laicali: omnes Viri nobiles, vir-
tute, & autoritate præclari.

205. D. Beatrix Zapata Consors tori Ma-
reschalli. D. Eleonora Escalante Consors tori
Conferuatoris Macchorro. D. Maria Gomez Va-
sconzelos consors tori Conferuatoris Carmona.
D. Francesca de Medina Consors tori Antonij
Armixo. D. Clara Seron Consors tori Marci Ro-
driguez Zapata Scriptoris Capituli, cum com-
pluribus Dominabus Religiosis , cæterisque prin-
cipalioribus.

206. Et ipse D. Episcopus D. Didacus Ro-
manus, in sua Epistola ante hæc commemorata,
super eadem Sanctitatis Viri Dei solemnè, ac

publica Fama, quodque communitè ab omnibus pro Sancto celebretur, amplissimè testificatur. Ut & Doctor D. Ioannes de Vega Decanus Cathedralis Angelopolitanæ, Commissarius Sanctissimæ Cruciatæ, & Iudex Apostolicus huiusce Causæ; qui in Epistola ad Dominos Cardinales Sacræ Rituum Congregationis data nona Septembris anni millesimi sexcentissimi trigésimi octavi contenta in Processu, expressè asserit, quod deuotio, quam populus retinet erga hunc Seruum Dei, assiduè concresecat, ex quo, & sua Miracula affatim crebrescant: adeò vt, si saltem ea, quæ Diuina Bonitas mediante huius Serui sui inuocatione operari dignata fuit, postquam cessatum est super ijs perquiri, ac procedi auctoritate Apostolica, vtique multo crassius, longeque auctius volumen eorum ad Eminentissimos Patres conscribere, & transmittere oportuisset, quam quod conscriptum, & transmissum fuit. *Miracula autem probant Sanctitatem*, vt ait S. Gregorius. Et S. Bonauent. in Compend. Theolog. tract. 8. q. 30. Et potissimùm ea, quæ fiunt à Sanctis in eorum obitu, & post; (nam & Magi per incantationes quædam prodigiosa; quæ scilicèt supra vires, & ordinem naturæ eueniunt, & apparenter miracula, vel potiùs mirabilia dici possent, viuentes dumtaxat, dum nempè adaptant verba incantamenti rebus, ad id sua virtute procliui-

bus,

In Euang.
lib. 2.
Hom.
29.

bus, vel etiam actuali usu solorum verborum; mouentur) tunc enim censentur Deo, non modò virtutibus Fidei, Spei, & Charitatis coniunctiores, & ideo ad Miracula potentiores, sed etiam quod post obitum euacuata iam Fide, & Spe, Charitate consumata, & indefectibili, plenitudinem virtutis ad miracula sint assecuti, iam Deo intuitiuè coniuncti. Quapropter & Ecclesia finem Sanctorum præ vitæ eorum accuratiùs expendit dum de eorum Canonizatione pertractat, iuxta Decreta Urbani VIII. in quibus hæc subnecuntur: *Illud maximè, ac præcipuè obseruandum est, ut videatur exitus vitæ illius, qui petitur Canonizari: quia cum, ut dicitur, exitus acta prober, si finis vitæ illustris, & Sanctimonia plenus fuerit, argumentum erit, quod actiones antea potuerint esse Sanctæ.* Ratio horum est, quia cum ratio Virtutis in habitu consistat, iuxta Philosophos, & Theologos; in extremo vitæ Sancti agone, quando sensus, & potentia naturales violentia morbi, & separationis Animæ, oppressæ, impediuntur suos actus naturales exequi, cognoscentur habitus virtutum ab illo in vita acquisiti, si tunc talium virtutum actus per sensus, & potentias naturales, sic vi talis luctæ suppressas exercuerit; vt proferendo verba pia, suspiria; exhortationes sanctas, abiurationes hostis, & huiusmodi; piè quoque mouendo, & componendo corpus totum erga Deum,

Pag. 23
in fin.

& Diuina, ad Sanctam intuentium ædificationem. Hi namque actus, qui aliàs exequi nequirent, talium habituum virtutum in vita natarum, sunt effectus, & signa Sanctitatis constantis.

207. Iuxta quæ, quis non certo certius, & infallibilitè, nostri Apparitij finalem hanc Sanctitatem eius inferret, ex tot sanctissimis actibus, & motibus in vltima illa suæ vitæ linea productis, quos superiùs Cap. de transitu illius, percensui; exque ijs, quos cum tot miraculis, venerabilis sui corporis iam vita functi, Reliquia edidit, vt Capitibus sequentibus pertexui; signantèr verò inuolutus ille profiliendi ex lecto obuiâ Augustissimo Sacramento Altaris actus, & mox mox morituri coram eo in genua prouolutio, nil vehementi aperimentis morbi, nilque bicipitis enormitate herniæ obstante; vt paritèr & super nudam humum extensi, mortis exceptio. Quis etenim vllatenùs ambigere possit, insignes hos, & pijsimos actus; vtpotè, & sanctissimè ab hac vita decedentibus infuetos, dùm in puncto illo vitæ cuncti iam sensus, ac naturales potentix viribus suis destitutæ, magis peremptæ, & enecatæ censeantur, quàm viuentes, à soliùs maximæ fidei habitu, viuente Apparitio per continuos actus ad supremum gradum aucto; exertos, & exercitos tunc fuisse? Cui propterea quis & negare possit, in virtute tantæ Fidei sanctitatem, & gratiam miraculorum, cum

dicatur: *Ec fides, qua per eum est dedit integram san-
ctitatem istam in conspectu omnium vestrum.*

A. Stull
Apost.
cap. 30

208. Quis uè ex tot beati corporis dotibus, quas in ipsius immediatè post obitum, refloruisse infinitus pœnè tunc populus conspexit, ac præcipuè, ut præactis Capitibus expressi, ex niueo candore defuncti, quod uiuum subnigrum, & fusci coloris erat; ex teneritudine, ac mollitie infantili, dum uiuum ruuidum, & ex assiduo labore asperimum fuerat; ex sanguinem recentem, & rubicundum, atque sudorem mirum emanante; ex perenni incorruptibilitate, & fragrantissimo odore illius; sanctitatem constantem non argueret? Exque hoc vnico præ cæteris miraculo, quod Petro Martinez, sibi adhuc uiuenti amicissimo, manum ex feretro porrexerit, eum sic assecurans, quod sit intercessurus ad Deum pro eo, prouti ipse Petrus ab illo poposcerat. Quibus cum reliquis tunc, & vsque ad præsentis dies operatis portentis, utique constantissima deducitur, & sanctitas, & sanctitatis eius Fama, ut nec constantior optari possit, nec firmioribus fundamentis constabilita. Eoque magis, quod illum Sancti Apparitij vocabulo populus vniuersus extunc vsque ad hodiernum diem, & non secus perpetuè appellauerit. *Consentiens autem fama, rem confirmat, de qua quaeritur: Ex rescripto Adriani Imperatoris ad Valerium.*

l. testiu.
ff. de
testib.

Cum-

209. Cumque hæc tria potissimum exigantur per præallegata Urbani VIII. Decreta, vt ex Pontificia sanctione noster Apparitius, non modò nouo, sed toti Orbi, Sanctus affulgeat, vt potè, *Constans fama Sanctitatis eius, Vita virtutibus resurgens, & Miraculis fulsa*; hæc in gradu heroico ipsum possedisse, ijsdemque passim, atque heroicè emicuisse, nulli hæctenùs ambiguum esse potuit: nec per consequens vlli Canonizatio ipsius incerta. Faxit Deus, à quo omne datum optimum, & omne donum perfectum est, vt qui, tam conspicuo Seruo suo, famam constantem Sanctitatis, Vitam Virtutibus micantem, & Miraculis firmatam, velut tres cœlestes gemmas in testimonium veræ illius Sanctitatis, qua æterna in cœlis gloria perfruitur, tribuit, coronidem quoque sanctitatis eius in terris, eandem scilicèt Canonizationem ipsius donet in sua Ecclesia, & tunc verè lætemur in multiplicatione Sanctorum suorum. Cui perpetuus sit honor, & gloria: Amen.

pag. 50.

Iac. c. 1.

Ex Pro-
uerb.
cap. 19.

APPENDICVLA
 VITÆ VIRTVTVM, ET MIRACVLORVM
 VEN. SERVI DEI
 FR. SEBASTIANI
 APPARITII
 SVPER LIGELLO

Quod vulgò TVGVRIVM S. APPARITII
 nuncupatum est.

Ab eodem Authore Operi subtexta.

NCIPITI foret nonnihil argu-
 mento dirimendum, animalne
 rationale homo fit cum Peripa-
 tetico metaphysicè definiendus
 potius, quàm rhetoricè cum fa-
 cundia Principe, animal mun-
 di contemplativum, & admira-
 tium. Cum tantum differre videatur mystico in-
 tellectu per contemplationem, quantum meta-
 physico per rationalitatem ab omni quod ratio-
 nis expers est. Hincquè esse, quod prisca sapientes,
 contemplatiuos viros inter Heroës computantes,
 eos.

Cic. 2.
 de Nat.
 Deor.

eos tantum præstare cæteris hominibus, quantum hi reliquis animantibus, astruebant; esseque eisdem celebre intermedium Dei, & hominum, veluti homo in se est tale inter Deum, & brutum: propemodum differentes ab homine solum, prout autumauerat Aristoteles doctum ab indocto differre, vt differt viuus à mortuo. Quod adhuc, ad magnitudinem pietatis planè, erudit idem eloquentiæ Columnen ijs: *Deus homines humo excitatos, celsos, & erectos constituit, vt eius cognitionem, cælos intuentes, capere possent.* Et ad idem propositum Poëta quoque sic neruosè.

Ibid.

Ouid.
Met.

*Pronaque cum spectent animalia cætera terram,
Os homini sublime dedit, cælumque tueri
Iussit, & erectos ad sidera tollere vultus.*

Ex sacro verò textu quid frequentius didicimus, quàm Ducem vitæ æternæ Christum, oculos ad cælum attollentem. Noëmum item, estò in diebus iræ, & furoris Domini, eatenus in summitate Arcæ fenestram extruxisse, vt à cælorum contemplatione, nec tunc, cum hi infedato turbine examinarent vniuersa distraheretur. Quà proindè, eiusmodi innumeris alijs prætermiſſis, fat clarum appareat, hunc cælorum respectum, non modò quid proprium, sed & connaturale homini esse. Quo ipso quàm singularitè excelluerit noster Pater Apparitus, expedit peculiari hoc discursu propensius expendere. Quippe cui adeò, dum viue-

ret; congenitū erat cęlestiū venustatum contēplatione oblectari, & per hanc ad immensę Diuinę pulchritudinis admirationem subleuari, vt fęlicitatē suam in ea constituisse, & pręter eam viuere haud fas esse vlli, arbitraretur. Ob hoc illud sibi Ciceronis iure vendicans: *Homo rerum super arum, atque cęlestium spectator*, nec lecto, nec lecto contineri vllatenū potuit, quatenū sibi prędulcis aspectus cęlorum pręcluderetur; nec vis eum vlla, & ipsa totalis inclementia cęli, à sui intuitiua cęli fruitione abstrahere quiliit vnquām. Vt tantę procliuuitati viri erga delicias æthereas, Deus ipse, singulari suę Providentię testimonio annuere, quamque suę Bonitati accepta fuerit, perenni apud mortales monumento declarare voluerit per Ligellum illud, quod inibi *Tugurium Sancti Apparitiij* passim quilibet appellant, idque ob immodica, ea que non mediocria, quę meritis Serui Dei in eo patrantur prodigia, assidua deuotione cuncti frequentant, vt sequitur.

l. 1. de
nat
deor.

Mos ergo solemnissimus, quin potius vis animi ingenita, inerat Seruo Dei cęlestium formarum attrahi voluptatibus, earumque iugibus affici prospectibus; verūm Quęstuarij Conuentus munere distracto, & solitudo, vnica genitrix contemplationum, gynęceum Diuinorum amorum, & proprium cęlestes speculandi orbis lyceum, sibi decrat, & mora; vt affectibus tantis solatium perfectum essent, & remedium. Earum autem vtramque

Lib. 1.
de diu.

Diuina Prouidentia ipsi, velut in illa Ciceronis Academia umbrifera, nitidoque lyceo, fundendi claras foecundi pectoris artes, suppeditauit sub prægrandi quadam, frondenti, & patula Quercu, perleucam à parte Aquilonari distante ab Angelopoli, & adhuc perseverante. Sub qua, siue quaestuatione ex adiacentibus locis, siue lignatione ex proximo monte Tlaxcalæ defessus rediisset, subsistere consueuerat, boues dejugare, & ad pascua dimittere, spiras, iuga, reliquamque suppellectilem plaustrorum in ramis Quercus appendere, seipsum verò ad Coeleste contemplationis superiorum otium, vel ad sanctum Orationis exercitium, totum componere, & vnà, si quid mundani ex necessaria conuersatione hominum, pulueris sibi adhæsisset, excutere. Cumque hunc morem per huiusmodi pias moras totius suæ vitæ traduxisset, Quercum illam, & situm ipsius, in quo & caulam, seu septum suorum boum erexerat, iuris sui reddidit, vt ex tunc communi omnium voce *Tugurium Sancti Apparitij* denominaretur; eo potissimum quod post pium ipsius obitum quidam Frater Mathias Granizo, Serui Dei non modo Virtutum, ac Vitæ imitator solertissimus, verum, & situs illius in memoriam Apparitij excultor zelantissimus, ligellum inibi pro aliquo habitaculo extruxerit; quod dein Frater Ioannes Marin, vir pariter exemplaris, & deu-

tus,

tus, in proximum colliculum, ob præterlabentem torrentem transferens, & in eodem loco, in quo Seruus Dei septum pro suis bobus struxerat, constituens, ædiculam quoque Ligello illi, in honorem Reginae Angelorum Dei genitricis Virginis Mariæ adiunxit, ac per hoc venerationem loci totius sub titulo *Tugurij S. Apparitij*, in tota illa regione mirificè adauxit; vt hinc Ciuitas Angelopolitana, & regni illius Prorex Marchio Cadeireita illecti, locum eundem nomine Catholici Regis, cuius proprietatis hætenùs erat, Conuentui S. P. Francisci Angelopolitano solemniter cesserint, & donauerint; vt ex Instrumentis authenticis, in Archiuio Conuentus eiusdem asseruatis dilucidè constat.

Quo eodem venerationis Serui Dei Apparitij motiuo, illustriores Ciuitatis Angelopolitanae permoti Viri, signantèr autem Doctor D. Petrus Crespo de Roxas Ecclesie Cathedralis Angelopolitanae Canonicus, Baccalaureus Marcus Melgarexo Presbyter Regiæ Curiaë Aduocatus, Baccalaureus quoque Petrus Anzures, D. Hieronymus Perez maior Vexillifer Ciuitatis, Alphonsus Diaz de Herrera Ciuilis Regiminis Administrator, Dux etiam Sebastianus de Vargas Fermicedo, D. Gabriel de Alcantara, ac D. Bartholomæus Cano de Salazar, ea ipsa die, qua foelix de Saucedo publicus Architecturae Præfectus ad

præfatum locum accefferat, vt *Ædiculæ prætaftæ* ad *Deigenitricis* honorem designaret ædificium, ipfi quoque fingulari zelo perciti accurrerunt, & fitu ædificando metato, ac per eofdem Ecclefiasticos ritu, quem obferuat S. R. E. benedicto, proprijs eorum vnusquisque viribus aliquantulum terræ pro iaciendis fundamentis effodit; nequè piè coeptum deficeret, & abfolutæ perfectionis fine fraudaretur, omnes fimul per quodam authenticum scriptum, coram fupra fato Fratre Ioanne Marin, & Fratre Iofepho de Vargas editum 23. Octobris anni 1639. conteftati funt, vt operi perficiendo quauis opera affifterent; quod tandem copiofa eleemofinarum largitione, & perfectum fuit; eftque nunc facellum illud, afylum, ac refugium Fidelium infigne, in quacumque calamitate, & præffura conflictantium, ad obtentum Diuinæ largitatis beneficiorum.

Prouti namque Apparitus dum vixerat, hoc in loco affiduus erat per contemplationem, ascendere ad Deum, ita nunc poft obitum, ferè inftar fupernorum Spirituum in fcala Iacob, frequens eft per commiferationis humanarum miferiarum condefcendentiam descendere ad homines, qui fuæ deuotionis caufa, ad Dei Matris, in *Ægyptum* cum innocentiffimo filio Iefu profugientis, cuius Piffimam Iconem, hoc Myfterium repræfentantem Frater Ioannes Marin fæpius

piùs fatus in Sacello, hoc collocauerat, veneratio-
nem confugiunt ; vt si qui, peculiaritèr morbis,
quibus Seruus Dei afflictabatur, vt Ilium, Herniæ-
que pressi, ad Immaculatam Dei Matrem inuo-
catis eodem in loco Serui Dei meritis recurrerent
mirificè exaudirentur . Quorum quidem euitan-
dæ prolixitatis gratia, hæc dumtaxat hic subijcio,
Apparitiæ illius Quercus virtutem exprimentia .
Quod nimirum ipsa, quamquam querceæ, vt po-
tè duræ, ac siccæ naturæ, cum esset, gummosa ad
salutem fidelium, vt subsequentes, inter cæteros,
casus demonstrant, euaserit, succum quemdam
resinosum manans indefinentèr, porriginibus,
pustulis, scabiei, alijsque prauis affectionibus cor-
poris, immò & animi, curandis apprimè profi-
cium, & salutarem . Etenim dum quidam tabi-
di capitis, quod nempe ad eò tabe peresum erat,
vt putida sanie disflueret ad horrorem, accederet
ad totiès repetitum Fratrem Ioannem Marinum,
cuiusque consilio corrosus caput resina illa querc-
cea sub inuocatione Serui Dei Apparitij illinisset,
atque Beatissimæ Virgini de exilio in Ædicula
illa seipsum commendasset, protinùs ibidem co-
ram Altari illibatæ Virginis suauis sopore ob-
dormiscens, & paulò post experrectus, emun-
dati, & sanati capitis surrexit . In cuius bene-
ficij memoriam, plura putri capitis fragmen-
ta, quatuor tamen magnitudinis duorum di-

gitorum, ibidem deuotè appendit; quæ tamen Fratres in locum remotû protinûs transtulerunt.

Confimile quid recentiori casu exhibeo. Quod nempè die decima Augusti anni millesimi sexcentefimi sexagesimi tertij quidam Vir diù Angelopolis pro amente, ac deliro agnitus, totus turbatus, furens, & spumans, memorati pluriès Fratris Cellulam, dum mensæ accumberet, ingressus, arborem Patris Apparitij, vt sibi monstraretur, percontabatur; Frater verò furore illius exterritus, quidquid optaret, spondebat, modò modicum conquiesceret, aut pacatior redditus, cibum fumeret si vellet; vrgente autem illo, vt tantum arbor illi indicaretur, Frater arborem confurgens confestim ostendit; quam ille impetuosè arripiens, velût quidpiam vnicè adamatum, & charum apprahendit, eiusque prætacto gummi caput, faciemque perunxit, & ad radices eius procumbens obdormiuit; à somno deindè euigilans integerrimè sanitati fuerit restitutus; nilquè deinceps deuium à mente loquutus, Angelopolim rediens, sano iudicio, & recta ratione vsus, duos menses superuixit, ac mortuus est.

Reliqua eiusmodi recuperatarû sanitatû à gummato illo liquore perlutis, non pauca inibi candelæ, & effigies cereæ in testimoniû allatæ, ac in abdito Sacrarij retentæ, tum etiâ roboris eiusdè Virtutè, à Serui Dei meritis haustâ, cum & loci totius

Sanctimoniam, vniuersæ regionis populo ad eximium cultum, & venerationem oppido commendant; eo prorsus titulo, quo Capitulum Cathedralis Angelopolitanæ Ecclesiæ ad foelicis memoriæ Innocentium XI. Serui Dei Virtutes, ac merita perscribens, Ligellum istud, totumque illud, quo circumscribitur, situm, generali omnium voce, *Tugurium Sancti Apparitij* ad hæc vsque tempora denominari testatur, pariformi sensu, ac Beato Ferdinando Castellæ Regi quondam, Sancti cognomen, tot sæculorum consensus dedere.

Magnus itaque Dominus, & laudabilis nimis, qui Seruum suum tot, tantisque sublimauit gratijs, decorauit Virtutibus, illustrauit prodigijs; vt Tuguriū quoque ipsius, Sanctitatis suæ redoleat meritis, & venerationis apud omnes, obtineat honorem. Qui sit ad laudem, & gloriam Dei Omnipotentis in sæcula sæculorum. Amen.

F I N I S.

I N D E X

C A P I T V M .

ROLOQVIVM *Vita Ven. Serui
Dei Apparitij.* pag. 1.

CAPVT 1. *De eius Ortù, & pro-
digiosa Educatione; deque pri-
marijs mirificis in Hispania
progressibus.* pag. 4.

Cap. 2. *De eius Professione ad No-
uam-Hispaniam, & profectu,
ac perfectione suorum exercitiorum in ea.* pag. 10.

Cap. 3. *De suo Coniugio, & successibus quibusdam.*
pag. 16.

Cap. 4. *De sua Vocatione ad Religionem,* pag. 27.

Cap. 5. *De eius Exercitijs in Religione,* pag. 32.

Cap. 6. *De eius Obedientia.* pag. 35.

Cap. 7. *De Humilitate, & Mansuetudine ipsius,* pa-
gina 41.

Cap. 8. *De eius Patientia, & Penitentia,* pag. 50.

Cap. 9. *De Paupertate, & Castitate illius,* pag. 61.

Cap. 10. *De Fide Apparitij.* pag. 69.

Cap. 11. *De Spe Apparitij.* pag. 80.

Cap. 12. *De Charitate Apparitij ergà Deum,* pag. 89.
Ergà Proximum. pag. 98.

Cap. 13. *De Iustitia Apparitij.* pag. 104.

§. I. *De Oratione Vocali, & Deuotionibus Appari-
tij.* pag. 108.

§. II. *De eius Oratione Mentali, deque Eleuationi-
bus, & Raptibus.* pag. 210.

§. III.

- S. III. De Liberalitate, Gratitude, Affabilitate,
 seu Amicitia, & Veracitate Apparitij. pag. 113.
- Cap. 14. De Temperantia illius. pag. 117.
- Cap. 15. De Fortitudine Apparitij. pag. 123.
- Cap. 16. De Erudentia, & Simplicitate illius, pa-
 gina 127.
- Cap. 17. De Dominio Apparitij super animalia; tam
 ferocia, quam mitia. pag. 136.
- Cap. 18. De Visionibus, & favoribus Angelorum, atque
 Sanctorum, deque Revelationibus, & Prophetijs
 Apparitij. pag. 145.
- Cap. 19. De eius Miraculis in vita. pag. 148.
- Cap. 20. Mortuum vivus adhuc resuscitat Apparitius.
 pag. 152.
- Cap. 21. De glorioso Transitu Apparitij. pag. 155.
- Cap. 22. De Mirabilibus sui Funeris. pag. 162.
- Cap. 23. De Mirabilibus sui Corporis. pag. 167.
- Cap. 24. De Reliquijs illius. pag. 172.
- Cap. 25. De Miraculis operatis post obitum Apparitij.
 pag. 174.
- Cap. 26. De Mortuis ab eo resuscitatis. pag. 185.
- Cap. 27. De constanti Fama Sanctitatis illius. pa-
 gina 189.
- Appendicula Super Ligello, quod vulgò Tugurium
 S. Apparitij nuncupatum est. pag. 199.

Menda

Sic emenda.

In Dedicatoria pag. 4. vers. 19. <i>Pomus</i>	<i>Pomus</i>
Cap. 1. pag. 6. vers. 13. & reuerentia.	& reuerentia ,
Ibidem pag. 8. vers. 15. Iacob .	Iacob ,
Cap. 2. pag. 11. vers. 3. muuere	mouere
Ibidem vers. 26. planas	planas
Cap. 3. pag. 27. vers. vlt. qualicumq;	qualicumq;
Cap. 7. pag. 48. vers. 6. illicò discussum	illicò discussum
Cap. 8. pag. 53. vers. 4. potentiam difum	potentiam diuicium
Et vers. 10. Tentarationes	Tentarationes
Cap eodem pag. 55. vers. 16. Tolerantia coniuncti	Tolerantia coniuncti
Ibidem vers. 19. excellenti, oris quam	excellentiore, quam
Cap. 9. pag. 67. vers. 20. derepentè subtilit	de repente subtilit
Cap. 11. pag. 83. vers. 3. vnda	vnda
Ibidem vers. 13. astu	astu
Ibidem pag. 85. vers. 10. derelinquent	derelinquent
Ibidem vers. 17. diei	diei
Ibidem vers. 18. Dei	diei
Ibidem pag. 87. vers. 17. diuitijs	diuitijs
Ibidem pag. 88. vers. 5. inh,renta	inharentia
Ibidem exercitio	exercitium
Cap. 13. pag. 107. vers. vlt. elucat	eluceat
Cap. 14. pag. 118. vers. 17. viscottum	viscottum
Cap. 17. pag. 139. vers. 14. subigere	subigeret
Cap. 18. pag. 145. vers. 12. Angelorum	Angelorum
Cap. 20. pag. 154. vers. 18. compar	compar
Cap. 21. pag. 156. vers. 1. nil imperterricus	nil perterricus
Ibid. pag. 156. vers. 9. Apparitij	Appariti
Cap. 25. pag. 177. vers. 15. in aureâ	in aure à
Cap. 27. pag. 198. vers. 2. vt ex Pontificia	vt & Pontificia
In Appendicula Vire pag. 201. vers. 1. ri, & per	ret, & per
Ibid. pag. 201. vers. 10. in 11. à sui intuitiua Cœli	à sui intuitiua fructiōe
fractiōe	putris capitiō
Ibid. pag. 205. vers. 27. putri capitiō	

I N D E X

RERVM NOTABILIVM.

A

ASTINENTIA Appariti-
ij *summa*. p. 15 & 118.
Abstinenti *Apparitio*
Dominus per Angelos
cibum ministrat. 221.

Abstinet ab omni cibo per biduum. 118
Adami lapsu irrationalia rebellant.
pag. 137.

Adamo veluti animalia ferocia Appa-
ritio obediunt. 126.

B. Aegidij crebra ecstases ex perpetua
contemplatione enatae. 92.

B. Aegidius in ecstasi trium horarum
rapiebat. 93.

Aeris inclementiam sustinebat alacri-
ter *Apparitiu*. 149.

Aeris intemperies haud illi nocet mi-
raculose praeservato. 57. & 149.

Agnes Rodriguez *Appariti* meritis ab
accidenti apopleptico sanatur. 177.

Agricultura in Nova-Hispania ani-
mum intendit. 10.

Alphonfus de Zepeda sub iuramento
testatur ex eius sepulchro caelestem
odorem fuisse exortum. 174.

Amor illius erga Deum summus. 93.

Amorem *Appariti* erga Deum caelestes
eius virtutes demonstrant. 94. & 95

Angeli cibum illi ministrant. 41. 87.
& 121.

Angeli muscam *Apparitio* instruebant
lumensq; de nocte suppeditabant. 41.

Angeli canistrum panis *Apparitio* con-
cedunt. 101

Angeli cum illo frequenter conversa-
bantur. 146.

Angeli suffragio precipitosum transi-
tum euadit. 145.

Angelorum subsidio transfilit cum ve-

hiculis valles summe periculosas. 42.

Angelorum modulamine recreatur *Ap-*
paritiu, illique via ostenditur. 145.

Angelorum obsequio pallium deperdi-
tum reperitur. *ibid.*

Angelos tutelares deuote recolebat. 109

Angelus curriculum illius ex pessimo
tractu extrahabat. 145.

Angelus hortabatur *Notarium* ut testi-
monium perhiberet de miraculis *Ap-*
paritiu. 165.

Angelopolitani ad pulsam campana pro
obitu *Appariti* caelesti laetitia per-
fundebantur. 159.

Angelopolitani ex deuotione erga ip-
sum, Sacellum erigunt. 204.

Anima Beatorum Angelis stipata ab il-
lo in caelum ingredi videbatur. 146

Erga Animas in purgatorio summa af-
fisciebatu deuotione. 109.

Anna de Mercado ad tactum sudario-
li, quod corpus *Appariti* attigerat
asmate liberatur. 178.

S. Antonius intuitiua apparitione illi
fauorabiliter obsequutus est. 145.

Apparitiu in loco Sanlucar agriculio-
ribus inseruit. 7.

Apparitiu sororibus egenis succurrit. 8.

Ex *Appariti* labore insolita fructuum
abundantia percipitur. 8.

Apparitiu iuenculas libidine effre-
nes euincit. 9.

Apparitiu in Nouam-Hispaniam pro-
fiscitur. 10.

Appar. in nouitiatu recluditur. 37.

Appar. se excertos nummos de octo ad
liberandum se a nuptijs cuidam do-
mina gratiose obtulit. 23.

Appar. a Demone visibiliter tentatur.
pag. 29. & 30

Appar. a S. Francisco triua apparitione

I N D E X

- confolatur . pag. 30.*
Appar. non in lecto , sed prostratus in
terram mori desiderat . 47.
Apparitiū testimoniū de suo amore erga
Deum . 97.
Apparitiū auditus est dicere , non ob-
stantibus Superioris minis pœna-
libus , se opera cbaritatis nunquam
intermissurum 100.
Apparitiū elemosynæ haud minuuntur ,
dum eas pauperibus distribuit . 101.
Apparitiū precibus infeminatum ari-
dum reuirescit . ibid.
Apparitiū aliterius debita ad valorem
trium millium nummorū soluit . 102.
Appar. sine intermissione recitabat Pa-
ter noster , & Ave Maria . 108.
Appar. Dei Genitricis apparitione re-
creabatur . 109.
Appar. dum deuote Christi passionem re-
colit ab infirmitate repente sanatur .
pag. 109.
Appar. orationi incumbens in aerem
eueatur . 110. & 112.
Appar. viginti quatuor annorum spatio
haud dormiebat sub tecto . 110.
Appar. interrogatus cur in cella non
dormires respondet . 111.
Apparitiū amicitiam omnes exoptabant .
114.
Appar. vilipendebat Demones tanquam
culices . 125.
Appar. asserit se Dæmonem vicisse . 125
Appar. minimas occasiones peccandi
euitabat 129.
Appar. ad vitæ emendationem varios
mouebat . 131.
Apparitiū resistens consilijs a Deo punie-
batur . 131.
Apparitiū mandatis obediunt indomiti
iuuenci . 138.
Appar. prenuntiat suum obitum . 147.
& 159
Apparitiū præsentia tempestates dissol-
uuntur . 150.
Apparitiū a morbis letalibus miracu-
lose præseruatur . pag. 151.
Apparitiū præsentia erat remedium
contra morbos . ibid.
ab Apparitiō panis , & lactuca indigen-
ti miraculose suppeditatur . ibid.
Apparitiū ad mortem quasi ad thalam-
um nuptiale hilari accedit . 155
Appar. inter magnos dolores fursuum
corda cum Resp. habemus ad Domi-
num proferrebat . 156.
Appar. obedientia virtute ex atrio Con-
uentus ad valetudinarium transfer-
tur . pag. 156.
Appar. Sacramentum extreme vñcti-
onis prostratus in terram recipit . 157.
Appar. pronuntiatis illis verbis symbo-
li. Et incarnatus est . expirauit . 158.
Appar. post mortem ab omnibus accla-
matur Sanctus . 160.
Appar. post obitum quasi viuus appa-
ret . ibid.
Appar. in feretro resensum indicat ob
præscissionem sui digni . 165.
Apparitiū imaginem quidam improbus
abolere volens Hydropsia moritur .
pag. 184.
Appar. sanctitatem sub iuramento con-
testantur trescenti duos testes . 190.
Appar. ante mortē coram Sanctissimo se
proouit . 196.
Apolonia de Peralta ad motis Apparitiū
reliquis mamillarum ariditate sa-
natur . 180.
Appendicula vitæ Apparitiū . 199 & seq.
Aqua , & panis cibus illius . 118.
Aqua sola ipsius potus . 119.
Aquam vix ad satietatem bibeat . ibid.
Arboris Apparitiæ gummi quidam a
dementia liberatur . 206.
Arboris Apparitiæ succus remedium
contra infirmitates 204.
Arbor humilitatis Seraphicæ in Ecclē-
sia , quasi lignum vitæ in medio Pa-
radisi . 1.
dugustine de Naua brachium a nati-
uitate attractum tæto Apparitiū cor-
pore sanatur . 180.

RERVM NOTABILIVM.

Augustino Mendez admoto Serui Dei digito auditus restituitur. 177.

B

Bartolomæus Espina applicato Apparitiij digito lumen recuperat. 176

Bartolomæus Parexo admota illius reliquia sanitati restituitur. 179.

Beatrix Gallegas depejando aquam cui admixta terra sepulchri Serui Dei gutturis tumore liberatur. 179

Bobus per ærem concitatis precipitia fluminum transit incolumis. 76.

S. Bonaventura. B. Aegidio interroganti respondet. 142.

Bouem Capitanicum alloquitur Apparitiij, cui ille adinstar hominis nutibus responderet. 144.

Boves ab illo acciti accurrunt, ipsique obediunt. 142.

Boves in medio frumenti pascuntur, sed imperante S. D. in nullo nocent. 143

Boves accepta illius benedictione habitum osculantur. 144.

Bovi antiquiori aliorum curam committit. 142.

Brachio illius rupto medicamina respuit. 58.

Brachium post mortem in fenetro iacens erigit. 165.

Brachium à nativitate attractum tacto illius corpore ad omnem usum idoneum redditur. 180.

C

Calcei Apparitiij pro reliquijs servantur. 147.

Capilli à corpore abscissi crescunt. 172. & 173.

Capilli pro reliquijs scinduntur. 160.

Capucio illius à partu dolore mulieres liberantur. 150.

Caput eius ex indiscreta deuotione quidam Religiosus amputabat. 169.

Carcerati liberantur. 13.

ex Carne Apparitiij excisa liquor admirabilis emanat. 168.

Carnis ipsius frustulo cuiusdam capiti apposito, ad vitam reuocatur. 187.

Castitas Serui Dei apparet. 7. & 65.

Castitate illustris mulieres libidine effrenes superauit. 65 & 66.

Castitatis consilia ab illo data negligens, quidam iuuenis à Dæmone possidetur. 67.

Catharina Perez famulus precibus ad apparitiium effusus reuixit. 188.

Catharina de Riuera illi recommendata à scirro liberatur. 178.

Catharina Ruiz admota vestis particulæ dentium dolore sanatur. 180.

Charitas erga egenos. 12. 13 & 99

Charitas erga Deum. 89. & seq.

Charitatis descriptio. 98.

Charitatem elargiendi notabile exemplum. 100.

Charitas Apparitiij magna erga Chichimecos, & Moniales S. Clare. 99.

Charitatem illius Deo acceptam fuisse miraculo ostenditur. 101.

Charitatiuè lacrymis Christi pauperes consolabatur. ibid.

Charitas eius erga infirmos. 102.

Charitas ipsius erga quemdam inopem, uxorem, & filias. ibid.

Charitatiuè alterius debita ad valorem trium millium nummorum soluuntur. ibid.

Chichimeci viatorum trucidatores honorem Apparitiij præstant. 12.

Chorda illius admota mulieres à partu dolore liberantur. 150.

Chorda ipsius circumcinctus quidam Religiosus à renum dolore sanatur. pag. 151.

Chordæ applicatione quidam à gutturis inflammatione incolumis euasit ibi.

Chorda circumcinctus quidam à morte

resuscitatur . pag. 188.
 Christophorus puer urina cruciatus ha-
 ustu aquae, cui immixta erat terra
 sepulchri Apparitij sanitati restitu-
 tur . 181.
 Cibus illius panis, & aqua. 31. & 118.
 Cibum illi subministrant Angeli, &
 Sancti. 41. & 87.
 Cingulo Serui Dei attactio Eleonora
 Rodriguez sanitati restituitur . 177.
 Cinguli tactum Didacus Lopez ab
 ingenti capitis dolore sanatur . ibid.
 Cingulo admoto sanitatem miraculose
 recuperat Fabiana puellula . ibid.
 Cingulo attactio Maria Maura a mor-
 bo oculari liberatur . 178.
 Cingulum Apparitij admirabile reme-
 dium pro cunctis in partu perichitan-
 tibus . 184.
 Claudis restituitur gressus . 76.
 Caeci visum recuperant . ibid.
 Caelos assidue tempestatibus expositus
 contemplantur S. D. 81. & 82.
 Caelos ante mortem intueri anhelabat .
 pag. 83. & 156.
 Coniugatis virginitas seruatur . 16. &
 17.
 Consilium Apparitij negligens a Dae-
 mone possidetur . 67.
 Contemplationi integras noctes extra
 lecta insumperat . 91.
 Contemplatione caelestium haud dis-
 trahi potuit . 201. & 201.
 Corpus illius post mortem flexibile, &
 calidum quasi uiuentis hominis ap-
 parebat . 160. & 161.
 Corpus ob magnam populi deuotionem
 per aliquot dies inhumatum relin-
 quitur . 162.
 Corpus Apparitij sanguine recenti as-
 persum sine ulla corruptionis nota
 inuenitur . 168.
 Corpus in arca lignea deponitur custo-
 diendum . 169.
 Corpore illius attactio cuidam sanitas
 restituitur . 177.

D

Defunctus visibiliter apparens sui
 testamenti executionem Appari-
 tio committit . 154.
 Defunctus post se flammam in signum
 sua poena relinquit . ibid.
 Defunctus post testamenti executionem
 gratias agit . 155.
 Demosthenes interrogatus, quid habe-
 rent homines quo Deo similes essent,
 respondet . 116.
 Desponsatur Apparitius 24. & 25.
 Deuotio illius summa erga Ss. Euchari-
 stia Sacramentum, & B. V. Adariam
 77. 78. 108. 109.
 Deuotus erga passionem Iesu Christi re-
 pentè sanatur . 109.
 S. Didacus intuitiuu apparitione fauo-
 rabiliter obsequutus est Apparit. 146.
 Didaco Fernandez accomitant Appar.
 haud nocent nimbi . 149.
 Didacus Lopez ad tactum cinguli Ser-
 ui Dei illico sanatur . 177.
 Didaci Mendez distorti pedes admi-
 rabili illius apparitione recti red-
 duntur . 181.
 Didaci de Salzedo filia meritis Appa-
 ritij resuscitatur . 186.
 Digito illius admoto lumen oculorum
 recuperatur, surdusque perfecte sa-
 nitati restituitur . 176. & 177.
 Digito eius attactio Franciscus Granada
 cum filio sanatur . 180.
 Daemon visibiliter apparens superatur .
 15. & 76.
 Daemon a perfectionis Euangelice pro-
 positio Seruum Dei distrabere cona-
 tur . 29.
 Daemon ad habitum deserendum suta-
 det . 30.
 a Daemone possessus Apparitij meritis
 liberatur . 68.
 a Daemone possidetur quidam Serui D.
 consilia negligens . 67.

RERVM NOTABILIVM.

Dæmonis visibiliter apparentis sub-
dium spernitur. 124.

Dæmon sub humana figura apparen-
panem Apparitio offert. ibid.

Dæmon sub forma Leonis, & Tauri il-
lum perimere intentat. ibid.

Dæmon in forma Serpentis Seruum D.
persequitur. ibid.

Dæmones cum magna spiritus fortitu-
dine alloquens fugauit. 125.

Dæmones Apparitium timebant. ibid.

Dæmon ab alto S. Franciscum præ-
cipitauit. 126.

Dominicus Palma ad motus Apparitij re-
liquijs spiritibus malignis liberatur.
pag. 184.

Dominici Perez segetes ostenso cucullo
S. D. a turbine præseruantur. ibid.

Dotem a se ante nuptias uxoribus con-
cessam, post mortem earum parenti-
bus restituit. 24. & 25.

Dotis varia corporis defuncti Serui
Dei. 163. & seq.

Dotis illius sanctitatis indicium. 197.

E

Ecstases crebra B. Aegidij ex perpe-
tua contemplatione enata. 92.

Ecstases ab amore ardenti originem
ducunt. ibid.

Ecstases Apparitij multi testantur. 93.

S. Edwardus cum coniuge virginita-
tem seruabat. 17.

Eleemosynas collectas dum distribuit
pauperibus Seruus Dei, haud inde
minuuntur. 101.

Elevationes, & raptus illius. 110.

Eleonora Rodriguez tacto eius cingulo
sanitati restituitur. 177.

Eleonora Suarez ad tactum corporis a
morbo in oculo sanatur. ibid.

S. Elzearius cum coniuge Delphina vir-
ginitatem seruabat. 17.

Equus indomitus Apparitij ascensu mæ-
stus redditur. 141.

Eucharistiam ante obitum cum lacrymij
adorat. 157.

Eucharistie Sacramentum cum summa
deuotione recolerebat. 77.

F

F *Abiana puellula tacto cingulo Ser-*
ui Dei a narium dolore sanatur.
pag. 177.

Fama sanctitatis Apparitij. 189.

Fidei heroica testimonium Pœnitentia,
& oratio. 72.

Fidei miseria contemplantando rapieba-
tur Seruus Dei. 74.

Fidei robore Dæmones visibiliter ap-
parentes superantur. 76.

Fidelis heroicè qui præcepta Dei, &
Ecclesie obseruans opera supererro-
gatoria exercet. 71.

Fidem posse montes transferre asserit
Apparitus. 77.

Fides illius. 69. & seq.

Fides illius comprobatur miraculis pa-
tratis. 76.

Fides Abelis opere oblationis perfecta.
pag. 79.

Fluminibus seipsum immergere solebat
Apparitus. 58.

Formica surreptum triticum iubente
illo reportant. 142.

Formica non nocent. ibid.

Fortitudo Apparitij. 123. & seq.

a S. Francisco trina apparitione conso-
latur. 30.

S. Francisci institutum profitetur. 31.

S. Franciscus humilitate promeruit stig-
mata. 42.

S. Franciscum Diabolus ab alto præcipi-
tauit. 126.

S. Francisci innocentia ex subiectione
ferarum ipsi infertur. 136.

S. Franciscus tribus diebus continuis
visibiliter apprensus Apparitium an-
te professionem consolatur. 146.
S. Fran-

RERVM NOTABILIVM.

1. Franciscus illum in suis defatigationibus adiuvabat *ibid.*
 2. Francisci cura ab infirmitate liberatur, palliumque deperditum reperitur. *ibid.*
 3. Francisco quatuor diebus ante obitum confortatur. *ibid.*
 Francisca Manrique in cælum progressi conspicitur. 147.
 Franciscus Granado eiusque filius tacto Apparitij digito sanantur. 185.
 Fructuum insolita abundantia ex laboribus illius percipitur. 8.
 Funus eius decantato Innocentium officio solemniter exequitur. 163.

G

- Elu non nocet 57. & 149.
 a Glacie miraculosè præservatur Apparitius. *idem ibid.*
 Grandines ab inopum inseminatis expelluntur. 101.
 Gratiudo iustitiæ pars. 115.
 Guardiano exhortanti Apparitius respondet. 157.
 Gudine in Gallacia nascitur S. D. 5.

H

- Habitibus abiectionibus utebatur Appar. 43. & 62.
 Habitum fluvijs madefactum induere solebat. 58.
 Habitus illius particula prægnantes sanantur. 150.
 Habitus pro reliquijs discinditur. 160.
 Hebræorum, & hereticorum deplorabat pertinaciam. 70.
 Henricus Pius cum coniuge virginitatem servabat. 17.
 Hernia multi miraculosè liberantur. pag. 82.
 Hydropsia moritur impius volens abo-

- lere imaginem Apparitij. 184.
 Hieronymus Perez tactu reliquiarum variolis pestilentibus sanatur. 183.
 in Hispaniam-Novam proficiscitur Servus Dei. 10.
 Humilitas illius. 41. & seq.
 Humilitas describitur. 41.
 Humilitas in sufferendis opprobrijs. 44.
 Humilitatis tres gradus, illiusque encomia. 42.
 Humilitas in vestibus, & loquela relucet. 43.
 Humilitas Apparitij Dæmonibus formidabilis. 45.
 Humilitate promeruit s. Franciscus sua stigmata. 42.
 Humiliter favores cœlestes, quibus affuebat, occultavit. 46.
 Humilitatem illius testatur D. Didacus Romanus in literis ad Regem Catholicum. 47.
 Humus pro lecto eligitur. 25. & 31.

I

- Iacobus visibiliter apparens Apparitium a periculo mortali liberat. 146.
 Ignem accedens membra comburere videbatur Appar. 60.
 Imbrium diluvia haud nocent. 149.
 Incorruptionem Servi Dei esse supernaturalem medici sub iuramento perhibent. 171.
 Infirmi sanantur. 166.
 in Infirmitate a manuali laborio haud abstinuit Servus Dei. 33.
 Infirmitate corporis, & aeris inclementia haud distrabi potuit a cœlestium contemplatione. 130.
 Ingratitudinem summè abhorrebat. 113.
 Innocentiæ Apparitij animalia ferocissima obediunt. 77.
 Innocentiæ illius excellentia cum infirmi simplicitate testimonio compro-

I N D E X

In *batur* . pag. 14.
nocentia argumentum est subiectio animalium . 127
Ioanna puella admota pectori particula vestis Apparitiij a smate liberatur . pag. 179.
Ioanna de Zifuentes vidit illum migrantem in Caelum . 160.
Ioanna de Aguire impositio eius pileo sanitati restituitur . 181.
Ioanna Cid adhibita quadam reliquia aposthemate repente sanatur . 183.
Ioannes ab Apparitio Pater nostri Sebastiani . 5.
Ioannes de Santiago accomitante Seruo Dei haud madesit ab inundante tempestate . 129.
Ioannes Garzia admota veste Apparitiij sanitati restituitur. idemque ad inuocationem illius febris sanatur . 181. & 182.
Ioannes Cardenas, & alij ab Hernia miraculosè liberantur. idem ibid.
Ioannis de Nagera filiola meritis Serui Dei ad vitam reuocatur . 187.
Ioannes de Vega in Epistola ad Cardinale Sac. Congreg Rit. testatur deuotionem populi erga illum . 194.
Josephus cum coniuge B. M. uirginitatem seruabat . 16.
Josephus puer voto emisso in honorem Appar. expedite ambulat, & loquitur . 180.
Josephi Ortiz filius appositio capiti illius frustulo carnis Serui Dei resuscitatur . 187.
Isabella de Valasco tactis eius reliquijs liberatur a smate . 180.
Isabella de Soto Maior, & alij mammillarum plagis redduntur incolumes . pag. 181.
Isabella de Matta pleurinde laborans admotis Sebastiani reliquijs sanatur . pag. 182.
Isabella Garzia uino miraculosè obento ueterino morbo liberatur . 183.

Iustitia Apparitiij . 104.
Iusticie descriptio, eiusque diuisio. ibid.
Iuueni indomiti obediunt . 138. 139.
 & seq
Iuueni indomiti Serui Dei distis obtemperant, habitumque eius osculantur . 144.

L

L *Actuam indigenti miraculosè suppeditat* . 142.
Laurentius Diaz impositio pileo Apparitiij, capitis dolore sanatur . 181:
Ectus illius qualis . 14. 25. 31. 57.
in Lecto tempore infirmitatis haud admittebat culcitram, stramentum, aut linteamina . 57 & 62.
Leonis figura Cacadaemon apprensus illum perimere intentat . 124.
Leuitatis neuo nunquam annotatus . 14
Liberalitas eius erga inopes . 12.
Liberalitas erga quamdam dominam . 23.
Liberalitas illius erga uxoris parentes . pag. 24 & 25.
Liberalitas uersus Moniales s. Clarae . 63
Liberalitas iusticie species . 113.
Eilium ex parte amphorae, quam os Apparitiij ambierat, miraculosè genuit . 166.
Liquor caelestis ex carne eius excisa emanat . 168
Liquor admirabilis duodecies ex eiusdem reliquijs effluxit . 173.
Ludouicus Guttierrez post mortem apprensus rogat quatuor sacra in altari apud sepulchrum Apparitiij condito celebrari, & sex in altari priuilegiario cathedralis . 185.
Lupa a peste illum miraculosè sanat . 6

M

- M**ansuetudinis exemplar fuisse Apparitum contestantur quatuordecim testes. 48.
- M**ansuetudine Angelica contemnentibus respondebat. *ibid.*
- M**ansuetudinis encomia. 49.
- M**anum in ex auctoramentum promissis, post mortem erigebat. 165. & 197.
- B.** Maria Dei genitrix virginitatem coniugata seruabat. 16.
- M**aria Esleuan vxor Apparitij. 24.
- B.** Maria V. illi intuitiue apparet. 109.
- M**arius Maua a morbo in oculo ad tactum cinguli liberatur. 178.
- M**aria de Hierro, & Maria Prieto ad moto puluere sepulchri illius sanitati restituntur. *ibid.*
- M**aria Ibanes scarantia grauissima affecta, admota reliquia eiusdem sanatur. 179.
- M**aria Pasquez effusa ad Apparitum precibus sanguinis fluxu liberatur. pag. 182.
- M**aria Rodriguez fatum mortuum in utero gerens implorata Apparitij ope viuum parit. 183.
- E**adem ob comestam Vulcani fruticem iudicij expers reddita, ad inuocationem illius sanatur. *ibid.*
- M**aria Garzia variolis, & febri afflicta mirabiliter valetudine fruitur. pag. 183.
- M**aria Enriquez applicatis Apparitij reliquijs a sanguinis fluxu incolumis euadit. 183.
- M**aria de Burgos illum inuocante, candela extincta accenditur. *ibid.*
- M**aria Nunnez apposto super corpus frustulo carnis Serui Dei resuscitatur. 186.
- M**edicamina rupto brachio, & in alijs infirmitatibus respuit Appar. 58 59.

Meditationi noctes integras impendebat. 110.

Mexici habitationem figit. 11.

Miracula in vita patrata. 148.

Miracula viginquinque recuperatarum sanitatum recensentur in processu. 151.

Miracula septem messis aucte frumentorum. *ibid.*

Miracula plusquam trecenta viuens perpetravit Serrus Dei. 153.

Miracula post mortem ferè sine numero operabatur. 175. & 176.

Molari adinstar s. Hieronymi pectus tundebat. 59.

Mors illustris apparitij argumentum sanitatis eius. 96.

Mortificatione corporali in infirmitate non abstinebat. 58.

Mortificantur pre alijs membra ad Dei seruitium segniora. 60.

Mortificationes admiranda ex amore Dei peractæ. 96.

Mortui resuscitantur. 185. & seq.

Mortuus ab Apparitio aduc viuus resuscitatur. 153.

Mulieris impudice superantur infidie. 7.

Mulieris figura apparens Cacaemonis superatur. 15.

Mulieres euandas monet Seruus Dei. pag. 68.

Mulus indomitus eius sermoni obtemperat. 38. & 39.

N

Nicolaus puer voto in honorem Apparitij emisso ventris dolore liberatur. 179.

Nicolaus Maurus apposta supra pectus particula vestis illius resuscitatur. pag. 183.

Nives non nocent. 76. & 149.

Nomina conspicuorum testium examinanda.

RERVM NOTABILIVM.

natorum circa sanctitatem Apparitiij . pag. 192.
 in Nouitatu recluditur . 37.
 Nouitjs plus profuit exemplum illius ,
 quam aliorum doctrina . 38.
 Notarius monetur ab Angelo testimonium
 perhibere de prodigijs eius .
 pag. 165.

Obedientia Apparitiij erga parentes . 6.
 Obediens fuit usque ad mortem ad imitationem Christi . 36.
 Obedientia illius . 35. & seq.
 Obedientiam præstat ei Mulus indomitus . 39.
 Obedientiam Serui sui respiciens Deus magna prodigia operatur . 39 & 40.
 Obediens Superiori supra fractum vehiculum onera portabat . 39.
 Obedientiam illi præstant animalia ferocissima . 77. & 137.
 Oculos post mortem claudit , & aperit Apparitijs . 165.
 Odore cœlesti redolet conuentus illa mortuo . 160.
 Odor cœlestis ex eius corpore redolet . 166. & 174.
 Oratio mentalis Serui Dei . 31. & 110.
 Oratio quid ? 91.
 Oratio vocalis , & deuotio illius . 108.
 Oratori incumbens in aerem eleuatur . pag. 110.
 ab Oratione nullis curis distrahi potuit . pag. 111.
 Oratori in umbra ingenti circumdantis splendore à terra eleuatur . 112.

Panis , & lactuca viridis indigenti miraculose suppeditatur . 142.

Passionem Domini Iesu Christi deuote recolens Apparitijs repente ab infirmitate sanatur . 109.
 Patienter iniurias , & reprehensiones sufferebat . 50. & 51.
 Patientia illius in infirmitate . 51.
 Patientia encomia ex S. Cypriano . 52.
 Patientia Apparitiij . 50. & seq.
 Patienter officia plurima peragebat . 54.
 Pauperes in iniuste dotantur . 13.
 Pauperibus subueniens Apparitijs alter , S. Isidorus , & Abraham nuncupatur . id id.
 Paupertas illius . 61. & seq.
 Paupertatis amore bona temporalia contemnuntur . 61. & 63.
 Paupertas talis amator Apparitijs , ut nec cellam in Conuentu acciperet . 62.
 Paupertas in habitu , & lecto reuelat . ibi.
 Pauperum arctissima nihil contrarium se admisisse fatetur . 64.
 Pauperibus pallium , habitum , & pileum pro amore Dei donabat . 99.
 Pauperibus dum nihil superesset distribuendum eos lacrymis consolabatur . pag. 101.
 Pauperi subuenit canistro panis recentis per Angelos à Deo missi . ibi.
 Pectus malari tundeat . 59.
 Petrus Gonzalez iacta reliquia Ser. Dei sanitati restituitur . 177.
 Petri Morales filius superimpositio capiti panno , quo sudor Apparitiij fuit extensus resuscitatur . 186.
 Philippa Maura sanguinis fluxu miraculose liberatur . 182.
 Pileum illius à dolore capitis liberat . pag. 181.
 Plaustra extruendi artificium in nouo orbe introducit . 11.
 Pluuia non nocet . 57. & 76.
 Pœnitentia Apparitiij qualis . 31. 118.
 Pœnitentiam illius aliqui rusticitatis eius perperam attribuebant . 156.
 Pœnitentiam se egisse ex sine placendi Deo respondet . 57.

I N D E X

Poenitentia eius quantum austeram . 57.
& seq.
Poenitentiam illius Deo gratam fuisse
comprobat miracula. ibid.
Poenitentia ardua eius amorem erga
Deum manifestat . 96 .
Possessio valoris octodecim millium scu-
torum Monialibus. S. Clara donatur
pag. 29.
Pot um Sebastiano ministrabant Ange-
li . 87 & 121.
Prenuntiat suum obitum 147. 155. &
159.
Prenuntiat deuota cuidam mulieri ali-
qua circa ipsius maritum . 147.
Prophecie 28. Apparitij patet in pro-
cessibus. 147.
Prudentia encomia ex S. Augustino. 128
Prudenter de rebus Theologicis discur-
rebat Appar. 131.
Puebla arvis excolendis animum in-
tendit . 10.

Q

Quatuor vestuarij munere fungens haud
abstinuit Seruus Dei a caelestium
contemplatione . 201.
Quantum a Saloyam vallem transit sus-
fragio Angelorum . 40.
sub Quercu diuinis laudibus incumbebat.
35. & 202.
Quercus sub qua contemplari solebat, a
populo Tugurium S. Apparitij nun-
cupatur . ibid.
Quercus Apparitij succum contra in-
firmitates proficuum emanat. 204.
Quercus illius succo ab horrida capitis
tabe quidam sanatur. ibid.

R

R Egi Catholico transmittitur testi-
monium incorruptionis corporis
Apparitij . 170.

Regula transgressor verbis quasi cali-
cus dictatis reprehenditur . 91.
Religionem S. Francisci sub habitu lai-
cali ingreditur Seruus Dei . 30.
Religiosi omnes nullo facto signo ad pre-
ces decantandas in suffragium exitus
illius conueniunt . 158.
Reliquie eius a multis desiderantur ?
pag. 60.
Respondet exhortantibus ipsum ante
mortem . 157.
Responsorium defunctorum haud de-
cantare valebant fratres, illo mo-
riente iubilo caelesti perfusi. 159.
de Reuelationibus Apparitij . 145.
Reuelationes varie factae illi patet
processibus . 148.

S

Salomea cum coniuge virginita-
tem seruabat . 17.
Sanctitatis Apparitio . 189. & seq.
Sanctus a populo nuncupatur . 197.
Sanguis ex incisionibus digitorum eius,
& unguium scaturit post obitum. 165.
Sanguis ex frustulis carnis dissectae,
profluxit . 173.
Sepulchri illius admofo puluere, varijs
sanitas restituitur . 178. & seq.
Simplicitas eius quasi hominis in statu
innocentiae . 132.
Simplicitas in loquela . 133. & 134.
Somnum tanquam virtutis hostem elu-
debat Apparitius . 14.
Spei illius quantia . 80. & seq.
Spe aeternorum mundana respuuntur,
virtutes exercentur . 80.
Spei suam felicitatem attribuit Rex
Dauid . 84.
Spei laudes frequenter repetebat . 84.
& seq.
Spem heroicam Apparitij virtutes illius
demonstrant . 88.
Sudauit ipsius corpus post mortem. 165.
Suz-

RERVM NOTABILIVM.

Sudor per multos annos in pannis conseruabatur. *ibid.*

Symbolum decantatum audire letabatur Seruus Dei. 78.

ad Symboli verba, Et incarnatus est, obijt in Domino. 158.

T

sub **T** Auri furentis figura apparens Cacodæmon Apparitium perimere inueniat. 115. & 124.

Temperantia descriptio. 117.

Temperantia Serui Dei. *ibid.* & seq.

Temperantia illius in gradu heroico. 119

Tempestates dissoluuntur. 150.

Tentatur Apparitius à Diabolo sub specie venuste mulieris. 15.

Tentatur à Dæmone visibiliter ad habitum deserendum. 39.

Teresa de Prado mater illius. 5.

Tertiarius Ordinis S. Francisci efficitur. 29.

Testamenti executionem quidam post mortem apparens ei committit. 154.

Testimonium de virtutibus illius. 35.

Testimonium Apparitij de sua paupertate. 64.

Testimonium illius de proprio amore erga Deum. 97.

Testimonium de stricta eius abstinentia. pag. 120.

Testimonium de incorruptibilitate corporis ipsius, alijsque dotibus. 164.

Tugurium Apparitij à populo cum deuotione magna frequentatur. 201.

Turbines haud nocent. 149.

V

V Acca Syluestris abstemperat Apparitio. 128.

Vestis illius admoto frustulo varij sanantur. 180.

Victus eius qualis. 15. & 31.

Viduis, & Orphanis succurrebat. 13.

Vinum in vase vacuo creatur. 76.

Vinum in subsidium Appar. miraculose creatur. 121.

Virginitas à coniugatis seruatur. 16. & 17.

Virginitas à S. Ambrosio laudatur. 17.

Virginitatem in coniugio seruare summè heroicum est. *ibid.*

Virginitati coniugatorum alie virtutes presupponuntur. 21.

ad Virginitatem seruandam uxores despectit Apparitius. 24. & 25.

Virginitatem coniugatus seruabat. 25.

Virtutibus omnibus erat ornatus. 12. & 14. de Visionibus Apparitij. 145.

Vnctionis extrema Sacramentum recipit prostratus in terram. 157.

Vngues illius pro reliquijs seruantur. pag. 160.

Z

Z acathece iter prioribus seculis imperuim cunctis patens redditur pag.

Zafra cuiusdam nobilis seruitio se addixit Apparitius. 7.

*Alia Menda**sic emenda*

In Prologo pag.2. vers.5. lateribus	latebris
Cap.2. pag.15. vers.24. præcibus	precibus
Cap.10. pag.69.v.17. anctissima fidei	auctissima fidei
Ibidem pag.70.vers.25.& raliquos	& reliquos
Ibid. pag.71.vers.13. si que fidele	si que fidelem
Ibid. pag.78. vers.6. per quem	per quam
Cap.11. pag.85. vers.23. letabitur	lætabitur
Cap.13. pag.102. vers.2. vederetur	videretur
Ibid. vers.3. nequa	neque
Ibid. vers.12. vltimo fieni	vltimo fini
Cap.14. pag.120. vers.3. striftè	strictè
Cap.16. pag.134. vers.16. qnoque	quoque
Cap.18. pag.145. vers.8. Agelorum	Angelorum
Ibid. vers.12. Aogelorum	Angelorum
Cap.20. pag.155. vers.2. incundus	iucundus
Cap.21. pag.156. vers.24. scandare	scandere
Cap.22. pag.264. vers.7. iuxta	iusta
Cap.23. pag.167. vers.12. nil obtante	nil obstante
Cap.25. p.183. v.21. Mariæ de Burgos	MariadeBurgos
Ibid. pag.184. vers.1. inque cætera	interque cætera
Ibid. vers.4. alteri	altari
Cap.27. pag.190. vers.6. cum animæ	tum animæ
In Appendicula supra primum vers.30	p.201.203.205.
& 207. Vita Ven.S.D.	Vitæ Ven.S.D.
In primis Mendis v.30. Appendicula Vire	Appendi-
	cula Vitæ

Finalis Protestatio Authoris .

Quidquid denique prætexto Opusculo super excellentia Sanctitatis, Miraculorum claritate, futurorum præfagijs, Arcanorum manifestationibus, Illustrationibus, & alijs quibuslibet Ven. Serui Dei Apparitij Vitam supernaturalitè irradiantibus factis; vel etiam in eius obitu, & post, mortalibus ipsius intercessione impensis beneficijs, præclare Lector asserui, id totum, mea dumtaxat fide, tot tamen insignium Authorum, quos ad te præliminari Præfatione retuli, fidei innixa, assertum, atque in idem Opusculum congestum habeto; neque secus quàm humanam historiam credito: nil prorsus cultus, Venerationis, famæ, & opinionis Sanctitatis Serui Dei arrogantem, vel gradum vllum ad futuram eius Canonizationem construentem. Quod sic, tam sanctè profiteor, quàm decet eum, qui Constitutionibus S. Sedis Apostolicæ totis viribus subdi, & in cunctis suis lucubrationibus, genuino earumdem sensui omnimodè conformari peroptat.

*Idem Fr. Nicolaus Plumbensis
Diacouensis, seu Bosnensis Episcopus .*

